TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 36 (1699) 1982 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 2 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Su padidėjusiu rūpesčiu

Mūsų žvilgsnį bene labiausiai traukia praeitis. Joje matome savo tautos žygdarbius, didvyrius, laisvės kovas. Joje atsiskleidžia organizacijų, šeimų ir paskirų asmenų keliai, kraupūs pergyvenimai. Praeitis — mūsų pačių dalis. Dėlto tiek daug rašoma atsiminimų, kurie vis dar randa gausius skaitytojų būrius. Nesvetimas darosi ir žvilgsnis ateitin. Išeivijos vadai vis dažniau ima dairytis ateitin bei rikiuoti turimas pajėgas ne atsiminimams rašyti, bet ateičiai kurti, ir tai tokiai ateičiai, kurioje galėtų išlikti mūsų išeivija lietuviška. Žvilgsnyje į ateitį daugiausia dėmesio tenka mokyklai, kuri po 30 metų pergyvena tam tikrą sukrėtimą, t.y. stipriai jaučiamus pasikeitimus, nes atėjo sargybų pasikeitimo metas. Vyresniosios kartos mokytojai daugelyje vietų traukiasi iš savo pozicijų, jausdami, kad atėjo laikas užleisti vietą jaunesnei kartai. Jaunieji mokytojai ateina su naujais požiūriais, skirtingu nusiteikimu ir pasiruošimu. Mokiniai nebėra tokie patys, kaip prieš 20 ar 30 metų. Jie ateina iš jaunesnės kartos šeimų, subrendusių jau Kanados ar JAV žemėje bei atmosferoje. Tautinis jausmas jose nebėra toks stiprus, kaip vyresniosios kartos. Taigi pasikeitė visas lietuviškosios mokyklos vaizdas, reikalaujantis naujo rūpesčio.

VYKSTANT ar jau daug kur įvykus tokiem pasikeitimam išeivijoje, visų pirma reikia atnaujinti visuomenėje įžvalgą, kad lietuviška mokykla yra gyvybinės reikšmės institucija. Daugelis jaunosios kartos tėvų jai nerodo didelio rūpesčio. Vežioti vaikus į mokyklą kiekvieną šeštadienį jiems atrodo perdidelė našta, neverta vargo. Jau vien dėl to daugelyje jaunų šeimų auga vaikai be lietuviškos mokyklos, nugirsdami vos vieną kitą žodį lietuviškai. Ir kai jie nuvažiuoja į Lietuvą aplankyti savo giminių, nebegali žmoniškai susikalbėti. Čia glūdi didžioji problema — kaip įtikinti jaunas šeimas, kad jos lietuvišką mokyklą laikytų gyvybiniu dalyku, dėl kurio verta aukotis? Tam reikia didelių pastangų iš visų pusių. Visų pirma turėtų ta linkme veikti sąmoningosios šeimos ir kalbinti kitas tos pačios kartos šeimas naudotis lietuviška mokykla. Prie jų galėtų prisidėti Bendruomenė, parapijos, organizacijos ir galbūt specialus tėvų komitetas. Strategija turėtų būti nustatyta kiekvienoje vietovėje pagal vietines sąlygas, bet visur turėtų būti aiškus vienas dalykas — negalima palikti mokyklos vienos! Nei jos vedėjas, nei tėvų komitetas juk negali visko padaryti — ir mokinius telkti, ir lėšas organizuoti, ir tėvus kalbinti, ir programą išeiti, ir mokytojus surasti . . .

MOKYKLAI yra būtina visų talka bei pagalba. Lietuviškoji visuomenė mokyklai turėtų duoti visa, ko jos egzistencijai reikia. O tai ji gali. Šiuo metu yra ir lėšų, ir žmonių, tik reikia visa tai tinkamai suorganizuoti. Tam yra atitinkama organizacinė struktūra Bendruomenės rankose. Tikėkimės, kad ji tai ir padarys. Bet antra vertus, visuomenė laukia, kad ir mokykla šį tą duotų. Pagrindinis jos uždavinys — lituanistinis švietimas. Tėvai nori, kad vaikai mokykloje išmoktų lietuviškai skaityti, rašyti, geriau kalbėti, sužinotų apie Lietuvos praeitį, susipažintų su lietuvių kultūra. Jei vaikai prasistumdo mokykloje beveik nieko neišmokę, pakerta tėvų norą aukotis mokyklai bei siųsti jon savo vaikus. Dėlto vaikus mokykloje turėtų mokyti gerai paruošti mokytojai. Visi džiaugiasi jaunais mokytojais, bet, deja, jų pasiruošimas lituanistiniuose dalykuose dažnai būna nepakankamas. O kai mokytojui trūksta pasiruošimo, ir pats dėstymas lituanistinių dalykų būna neįdomus. Tinkamai paruoštų mokytojų atėjimas mokyklon pakelia mokyklos lygį, autoritetą, sudaro palankią nuomonę visuomenėje ir tuo būdu sustiprina mokyklos egzistenciją. Kai mokiniai ir tėvai žino, kad mokykla yra gera institucija, turinti gerus mokytojus, visomis išgalėmis ima ją remti ir nutiesia tvirtus kelius ateitin. **Pr. G.**

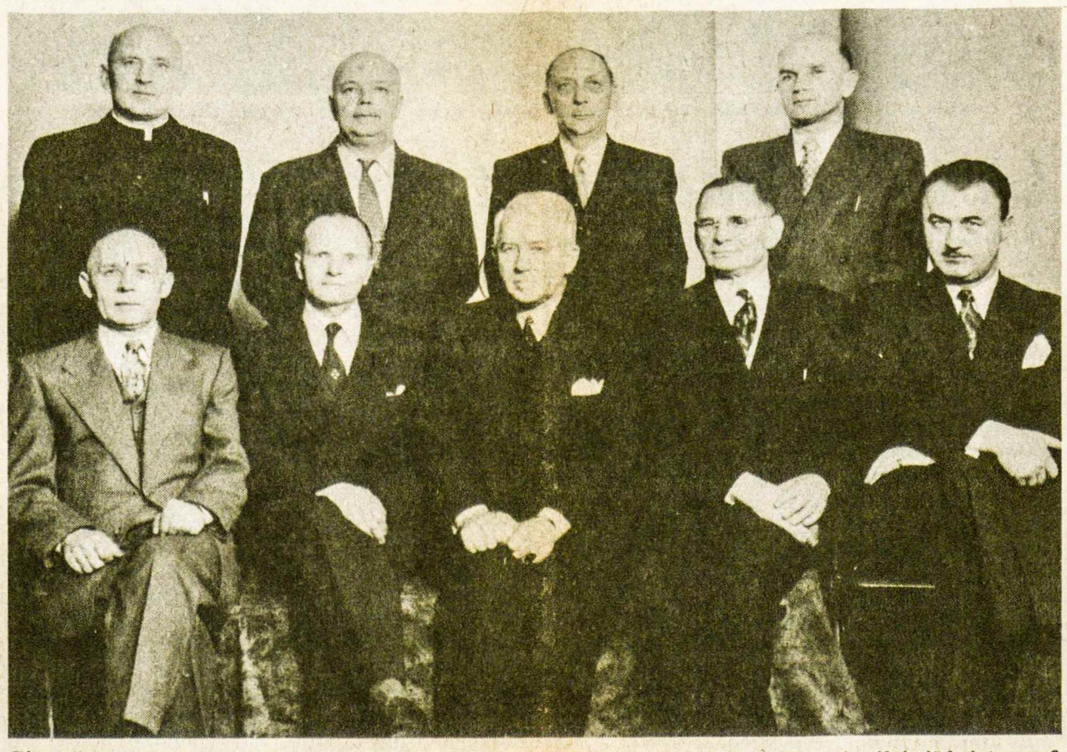

Pirmoji Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba, išrinkta prieš 30 metų. Pirmoje eilėje iš kairės: prof. A. Zubrys, I vicepirm. inž. J. Sližys, pirm. J. Matulionis, II vicepirm. J. Yokubynas, ižd. J. R. Simanavičius; antroje eilėje: kun. dr. J. Gutauskas, posėdžių sekr. inž. A. Šalkauskis, narys teis. K. Grigaitis, sekr. informacijai — Pr. Alšėnas. Aprašymas — trečiame puslapyje **Nuotr. "Lunos"**

Pranešimas iš Romos

Naujai paskirtieji pareigūnai Lietuvoje

SAULIUS KUBILIUS

Š. m. liepos 15 d. popiežius Jonas-Paulius II paskyrė naujus apaštalinius administratorius dviem okupuotos Lietuvos vyskupijom — Kaišiadorims ir Telšiams. Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" apie naujus paskyrimus pranešė liepos 16 d. laidoje. Kaišiadorių apaštaliniu administratorium paskirtas šios vyskupijos vyskupas pagalbininkas Vincentas Sladkevičius. Sovietų ištremtas iš savo vyskupijos, vysk. V. Sladkevičius po 23 metų grįžo į savo vyskupiją su vyskupo teisėmis. Paskutinis Kaišiadorių vyskupas buvo Teofilius Matulionis, kuris 1946 m. buvo suimtas ir ištremtas į Sibirą. Grįžo po dešimties metų, bet jau nebegalėjo eiti savo vyskupiškų pareigų. Nuo to laiko iki š. m. liepos 15 d. paskyrimų Kaišiadorių vyskupija buvo valdoma kapitulinių vikarų.

Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros apaštaliniu administratorium Šventasis Tėvas paskyrė kun. Antaną Vaičių. Popiežius jį drauge nominavo tituliniu Suletto vyskupu.

Paskutinis Telšių vyskupas buvo vysk. Juozas Pletkus, kuris ėjo savo pareigas iki mirties 1975 m. Mirus vysk. Pletkui, kun. A. Vaičius 7 metus ėjo Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros kapitulinio vikaro pareigas.

Italijos laikraščiai

Apie naujų apaštalinių administratorių paskyrimus plačiai rašė įtakingieji Italijos laikraščiai. Valstybinė Italijos televizija irgi paminėjo žinią apie popiežiaus paskyrimus Lietuvai. Romos dienraštis "Il Tempo" rašė, jog tai pirmi vyskupų paskyrimai Lietuvoje po daugelio metų. Apžvelgęs Lietuvos vyskupijų padėtį, "Il Tempo" teigia, kad vyskupijų padėtis nėra normali. Nė viena Lietuvos vyskupija nėra valdoma vyskupo ordinaro. Apaštalinis Vilniaus administratorius vysk. Julijonas Steponavičius tebegyvena tremtyje, negalėdamas eiti savo pareigų. "Il Tempo" primena ir nenormalią vienintelės Lietuvoje kunigų seminarijos padėtį.

Iškilmės katedroje

Liepos 25 d. Kauno bazilikoje-arkikatedroje įvyko naujo vyskupo šventinimai. Vyskupystės šventinimus kun. Antanui Vaičiui suteikė apaštalinis Kauno ir Vilkaviškio administratorius bei Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas vysk. Liudas Povilonis. Šventimų koncelebruotojais buvo Panevėžio vysk. Romualdas Kriščiūnas ir Kaišiadorių apaštalinis administratorius vysk. Vincentas Sladkevičius. Iškilmėse dalyvavo ir Vilniaus apaštalinis administratorius vysk. Julijonas Steponavičius. Dalyvavo daug kunigų ir pasauliečių. Pamaldų metu buvo perskaitytas popiežiaus Jono-Pauliaus II laiškas Lietuvos tikintiesiems. Ištisą lotyniško laiško tekstą paskelbė Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano".

Popiežiaus laiškas

Štai to laiško turinys.

Meilė mums labai brangiai Lietuvos Bažyčiai ir rūpestis jos reikalais skatina Mus prabilti į jus, broliai vyskupai, šią laimingą dieną, kai yra konsekruojamas naujas vyskupas — Antanas Vaičius, paskirtas Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros apaštaliniu administratorium. Lietuvių Katalikų Bendrijos džiaugsmu dalinamės ir Mes, juo labiau, kad garbingasis sielų ganytojas Vincentas Sladkevičius sugrįžta į vyskupišką darbą kaip apaštalinis Kaišiadorių vyskupijos administratorius.

Vyskupas yra neįkainojama Bažnyčiai suteikta Dievo dovana. Jis yra apaštalų įpėdinis, rankų uždėjimu bei konsekracijos žodžiais gavęs Šventosios Dvasios malonę ir sakralinį charakterį, o tuo pačiu ir galią vykdyti paties Kristaus — mokytojo, ganytojo ir tėvo misiją, Jo vardu veikti, ugdant Dievo tautą tiesoje ir šventume, rūpintis jos gerove malda, pamokymais ir meilės darbais.

Kunigai, dalyvaujantys toje pačioje Kristaus kunigystės misijoje, pripažįsta vyskupą kaip tėvą ir jo pagarbiai klauso. Pagaliau, visa Katalikų Bendrija Lietuvoje, kuri, išpažindama savo tikėjimą, yra patyrusi tiek daug įvairių sunkumų ir kliūčių, tebūna vyskupu — ganytojų saugoma, globojama, stiprinama tikėjime, viltyje ir ištvermėje, kad galėtų toliau ugdyti visas tas krikščioniškas vertybes bei dorybes, kurios sudaro kultūrinį tautos turtą ir mokslinį lobį.

Baigdamas, popiežius paveda visus Lietuvos katalikus Gailestingosios Dievo Motinos globai ir iš širdies teikia apaštalinį palaiminimą vyskupams, kunigams, Dievo tarnybai pašauktam jaunimui, taip pat tiem, kurie yra pasišventę Dievui, ir visiems tikintiesiems.

Lietuvos vyskupai Šv. Tėvui pasiuntė padėkos telegramą už atsiųstą sveikinimą ir padrąsinimą. Padėkos telegramą pasirašė vyskupai — Liudas Povilonis, Antanas Vaičius, Julijonas Steponavičius, Romualdas Kriščiūnas ir Vincentas Sladkevičius.

Naujasis vyskupas

Naujasis Telšių ir Klaipėdos prelatūros apaštalinis administratorius vysk. Antanas Vaičius gimė 1926 m. balandžio 5 d. Baigė filosofijos ir teologijos studijas vienintelėje Lietuvos seminarijoje Kaune. Kunigu įšventintas 1950 m. rugsėjo 24 d. Kunigo pareigas ėjo įvairiose Telšių vyskupijos parapijose. 1965 m. buvo paskirtas Akmenės klebonu. Dirbdamas šioje pokario metais labai išaugusioje parapijoje, kun. A. Vaičius parodė ypač daug kunigiško uolumo bei sumanumo. 1973 m. buvo paskirtas Telšių katedros klebonu ir drauge kancleriu vyskupijos kurijoje.

1975 m. mirus vysk. Juozui Pletkui, kun. A. Vaičius uoliai lankė parapijas, teikė Sutvirtinimo ir kitus sakramentus. Sekdamas didžiojo žemaičių vyskupo Motiejaus Valančiaus pavyzdžiu, stengėsi pažadinti blaivybės sąjūdį, svarbesnėmis progomis rašė ganytojinius laiškus. Siekdamas artimesnio ryšio su vyskupijos kunigais ir pasauliečiais, savo vyskupijoje sudarė kunigų tarybą. Naujojo Telšių vyskupo laukia nepaprastai svarbi, o drauge ir sunki misija. Dabar Telšių vyskupijoje ir Klaipėdos prelatūroje yra iš viso 142 šventovės. Iš jų tik 95 turi atskirą kleboną — ad-

(Nukelta į 3-čią psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Premjerų konferencija

Kanados provincinių premjerų 23-čioji metinė konferencija įvyko Halifakse. Pagrindinis dėmesys šį kartą teko Kanados finansų min. A. MacEacheno paskelbtam planui metinį valdžios tarnautojų atlyginimo didinimą apriboti 6% ir 5% dvejų metų laikotarpyje. Premjerai atsisakė tokius varžtus uždėti savo tarnautojams, žadėdami imtis savitų priemonių kovai su infliacija. Tik Ontario premjeras W. Davis pritarė Otavos pozicijai. Pasak jo, vienuolika skirtingų planų tik susilpnins kovą su infliacija. Vienbalsiai buvo pasiūlyta premjerų konferencija su Kanados ministeriu pirm. P. E. Trudeau rugsėjo 13 d. Tai konferencijai provincijų premjerai yra paruošę savo planus. Jie nori, kad būtų sumažintos palūkanos paskoloms, nes jos dabar yra 4% augštesnės negu JAV. Tai be-

gi galėtų baigtis kapitalo bėgimu iš Kanadaos, mūsiškio dolerio vertės kritimu. Reikėtų suvaržymų kapitalo išvežimui, tačiau jiem premjerai nepritaria. Jie taipgi nori, kad būtų panaikinta užsienio investacijas tvarkanti Kanados agentūra ar bent sumažinti tom investacijom taikomi jos reikalavimai. Daugiau mokestinių nuolaidų reikėtų duoti ir naftos bendrovėms, ypač užsienetiškoms, kad jos vėl sustiprintų gerokai kritusią savo veiklą Kanadoje. Premjerai taipgi reikalauja, kad Kanados vyriausybė nesumažintų finansinės paramos provincijų sveikatos ir švietimo programoms. Premjerai pasisakė už bendrą planą provincijų ir Kanados biudžetų deficitams sumažinti. Jis turėtų būti sutartas su Kanados vyriausybe ir paruoštas ilges-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

PALESTINIEČIŲ PLO ORGANIZACIJOS KARIAI BAIGIAMI IŠVEŽTI iš V. Beiruto, panaudojant n e t ir plentą iš Beiruto į Sirijos sostinę Damaską. Jų apsauga rūpinasi JAV marinai, Italijos ir Prancūzijos kariai. Naują problemą Libanui gali atnešti prezidentu išrinktas B. Gemajelis, šias pareigas perimsiantis iš ligšiolinio prez. E. Sarkio rugsėjo 23 d. Jis yra krikščionių falangistų milicijos vadas, su savo vyrais dalyvavęs pilietinėse Libano kovose 1975-76 m. B. Gemajelį, kovojusį prieš palestiniečius, Libano mahometonus ir kairiąsias grupes, ginklais ir finansais rėmė Izraelis. Parlamento posėdyje jis buvo vienintelis kandidatas. Mahometonai parlamentarai tą posėdį boikotavo, B. Gemajelį laikydami jiems nepriimtinu Izraelio kandidatu. Tik su dideliu vargu posėdin pavyko sutelkti 62 atstovus, kurie sudarė balsavimui reikalingą minimumą. Už B. Gemajelį balsavo 57 atstovai. Bendras parlamento atstovų skaičius — 95. Mahometonai raketomis apšaudė parlamento pirm. K. Asado ir dviejų už B. Gemajelį balsavusių atstovų namus. Prie įtampos, atrodo, prisidėjo naujajam prez. B. Gemajeliui atsiųsti Izraelio premjero M. Begino nuoširdūs sveikinimai kaip brangiam bičiuliui. Kairiųjų grupės radijas B. Gemajelio išrinkimą pavadino liūdesio diena. Esą Libanas dabar turės karinį gubernatorių, išrinktą prezidentu Izraelio tankų apsuptame parlamente. Remiantis Libano konstitucija, prezidentu renkamas krikščionis, tačiau šį kartą nebuvo bandyta surasti abiem pusėm priimtino kandidato. Gali vėl atsinaujinti pilietinis karas, kai PLO organizacija Beirute yra palikusi daug savo ginklų. Neišspręstas lieka Sirijos ir Izraelio karinių dalinių pasitraukimas iš Libano. Izraelis tikisi su prez. B. Gemajelio vyriausybe pasirašyti taikos sutartį, nors prieš ją griežtai yra nusistačiusi Sirija.

Kietoji linija

Izraelis norėtų pradėti derybas su Egiptu dėl savivaldos palestiniečiams vakarinėje Jordano upės pakrantėje ir Gazos juostoje. Prez. H. Mubarakas atsisako derybų atnaujinimo, kol Izraelio kariuomenė yra Libane. Camp David sutartimi palestiniečiams buvo numatyta ne tik savivalda, bet ir laisvo apsisprendimo teisė sudaryti savo valstybei. Izraelio krašto apsaugos ministeris A. Šaronas, atvykęs Vašingtonan, viešai pareiškė, kad Izraelis niekada nesutiks su tokios valstybės sudarymu. Pasak jo, palestiniečių valstybė yra Jordanija. Antroji valstybė nebus įsteigta. Geriausiu atveju palestiniečiai Jordano pakrantėje ir Gazos juostoje tegalės gauti dalinę savivaldą Izraelio kontrolėje. Premjeras M. Beginas pagrasino iš viso atsisakyti Camp David įsipareigojimų, jeigu prez. R. Reaganas sieks nepriklausomos valstybės. Jis taipgi nusiskundė, kad jį skaudžiai įžeidė rugpjūčio 12 d. telefoninis pokalbis su R. Reaganu, kai pastarasis masinį V. Beiruto bombardavimą pavadino "holokaustu".

Smerkia Izraelį

Izraelio vadai susilaukė griežto pasmerkimo iš žydų kilmės Austrijos konclerio B. Kreiskio, ilgus dešimtmečius siekusio taikos tarp Izraelio ir arabų valstybių. V. Vokietijos žurnale "Der Stern" B. Kreiskis pareiškė: "Nenoriu nieko bendro toliau turėti su Izraeliu, atskleidusiu moralinį savo nuogumą. Libano kare Izraelis prarado visas pastaruosiuose dešimtmečiuose turėtas simpatijas ir paramą. Pasaulis dabar bijo jo vadų, kurie remiasi tik ginklo jėga". George W. Ball, buvęs JAV valstybės pasekretoris Kennedžio ir Johnsono vyriausybėse, iškėlė nusiaubto Beiruto bei kitų Libano vietovių atstatymo klausimą. Finansinės paramos jis nesitiki iš Izraelio. Pasak jo, prez. R. Reagano vyriausybė paramą Libanui turėtų nukreipti iš Izraeliui kasmet skiriamų lėšų, siekiančių beveik $3 bilijonus. Jis taipgi nuogąstauja, kad Izraelis savo kontrolėje pasiliks pietinę Libano dalį iki Litanijos upės, kad jos vandenį galėtų panaudoti savo reikalams.

Sibiro dujotiekis

Prez. R. Reagano paskelbtą draudimą amerikiečių firmoms savo gaminiais bei technologija prisidėti prie Sibiro dujotiekio tiesimo V. Europon sulaužė JAV bendrovės "Dresser Industries Inc." skyrius Prancūzijoje, pagaminęs suvalstybintai Prancūzijos bendrovei "Creusot-Loir" tris 60 t o n ų kompresorius. Jie prancūzų laivu "Borodine" jau yra išsiųsti į Rygos uostą. Iš viso tokių kompresorių buvo užsakyta 18. A b i bendrovės Prancūzijoje dabar b u v o įtrauktos į juodąjį sąrašą, kuris joms neleis nieko daugiau gauti iš JAV. Tai gali skaudžiai paliesti "Creusot-Loire" bendrovę, gaminančią karinius reikmenis Prancūzijos vyriausybei.

Šiame numeryje:

Su padidėjusiu rūpesčiu
Lietuviškoji išeivijos mokykla reikalinga didesnio dėmesio

Naujai paskirtieji pareigūnai Lietuvoje
Pranešimas iš Romos apie popiežiaus padarytus paskyrimus

Tarptautinių konfliktų replėse
Kai lietuviai turi kariauti dviejuose priešinguose frontuose

Lietuvių pagalba žydams
Inž. A. Galinio atsiminimai iš vokiečių okupacijos Lietuvoje

Ko trūksta lietuviškom parapijom?
Pastabos, įsijungiant į diskusijas lietuvių parapijų klausimu

Tai buvo prieš trisdešimt metų
Tuomet pradėjo veikti Kanados Lietuvių Bendruomenė

Lietuvių dailė ir daina Kanados vakaruose
Tradicinė tautybių savaitė Winnipege ir "Vilniaus" paviljonas

Toronto "Gintaras" tarptautiniame festivalyje
Kingstono mieste, Kanadoje, dalyvavo kelių tautų šokėjai

Garsėjanti medicinos iliustratorė
Rasa Renkauskaitė - Skudra yra pasiekusi žymių laimėjimų

Lietuvaitė — televizijos režisorė
Nijolė Kuzmickaitė laimėjo žymenį už savo programą

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $17, pusmetinė — $9. Rėmėjo prenumerata $25

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $17.00 per year, $9.00 per 6 months. Deadline for advertisements —Thursday. Second class mail registration number 0509.

Tarptautinių konfliktų replėse

Kai lietuviai patenka į dviejų kovojančių valstybių kariuomenes

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Po antrojo pasaulinio karo tragiškų įvykių šimtai tūkstančių lietuvių pasklido plačiame pasaulyje, apsigyveno laisvuose visų kontinentų kraštuose, per beveik keturis dešimtmečius įleido šaknis, išaugino šeimas, įsitraukė į savo gyvenamųjų kraštų ekonominį, socialinį bei politinį gyvenimą.. Tačiau įgimtas lietuviškas solidarumas, nuolat stiprinamas šimtmečių mūsų tautai daromų skriaudų, įgalino mus sukurti vieną plačią lietuvišką šeimą virš politinių sienų bei geografinių užtvarų. Mūsų bendrinės organizacijos, spauda ir asmeniniai ryšiai, meno vienetų ir sportininkų viešnagės, privatūs laiškai mus visada jungė tautinio įsipareigojimo ir bendros kilmės saitais.

Savaime suprantama, per dešimtmečius gyvendami savo pasirinktame krašte, jame išauginę savo šeimas, tapę savo gyvenamų kraštų piliečiais, neliekame abejingi ir savo gyvenamo krašto problemoms. Kaip lojalūs piliečiai, mes balsuojame, mokame mokesčius, mūsų vyrai atlieka karinę prievolę ir t.t. Ilgus metus po karo tarp laisvojo pasaulio valstybių nebuvo konfliktų, kol kilo nelemtasis Falklando salyno karas, kuriame susirėmė Argentina su Anglija. "Dirvos" bendradarbės Jūratės Statkutės de Rosales eilė straipsnių apie Argentinoje gyvenančių lietuvių nuotaikas ir jų jausmus JAV atžvilgiu susilaukė stiprios kritikos. Ji reiškė savo pažiūrą į JAV laikyseną Falklando karo metu ir išreiškė baimę, kad Argentinos, JAV ir Anglijos lietuviškasis jaunimas nusistatys vieni prieš kitus . . .

Nežinia, kiek tuose spėliojimuose yra realizmo, tačiau verta būtų tokią problemą panagrinėti iš esmės. Tarptautinio konflikto metu lojalumas savo gyvenamam, o daugeliui jaunimo — gimtajam kraštui yra svarbus sąžinės ir pilietinės pareigos momentas. Jaunuolis, kovojantis už Argentiną ar Angliją, tuo metu tėra savosios valstybės karys, tiek savo pilietybės, tiek savo gimimo fakto įpareigotas ginti savo krašto interesus.

Mes esame artimi kaimynai su Kanada. JAV ir Kanados santykiai yra labai geri, o abiejų kraštų lietuviai bendrauja artimai ir šiltai. Įdomu, kas atsitiktų, jei tarp Kanados ir JAV iškiltų rimtas konfliktas? Ar tuo pačiu nutrūktų ir lietuviškasis saitas? Tai vienas sunkiausių klausimų. Negalima išjungti galimybės, kad vieno krašto lietuvis bus priverstas pakelti ginklą prieš kito krašto lietuvį . . .

Atrodo, jog trumpas, nors ir daug nereikalingų aukų pareikalavęs Falklando karas, dar giliai mūsų lietuviškos šeimos nepalietė. Tačiau šių dienų pasaulyje įvairūs ginkluoti konfliktai gali netikėtai iškilti, palikdami mus nepasiruošusius surasti tą "modus vivendi", kuris įgalintų mus likti visada vienos lietuviškos šeimos nariais. Ar gali lietuvybės idėja išlikti augščiau visų kitų? Juk per abu šio šimtmečio karus kovėsi krikščionis prieš krikščionį, visi garbindami tą patį Dievą. Ir valstybių viduje kyla revoliucijos, kurių metu brolis eina prieš brolį. Kilus karui su Sovietų Sąjunga, mūsų jaunimas turės kovoti JAV pusėje, o anapus neišvengiamai, priversti ar savanoriškai, prie ginklų stovės mūsų pavergtos tėvynės vaikai.

Skaitydama Jūratės Statkutės straipsnius aš nesipiktinau, kaip tai buvo jaučiama Vl. Bakūno laiške ("Dirva" š. m. rugpjūčio 5), tik bandžiau suprasti jos jausmus Pietų Amerikos kontinente gyvenant. Mūsų demokratiškos spaudos vertė ir glūdi galimybėje pareikšti savo nuomonę, nes tik nuomonių skirtumai veda į diskusijų ir problemų sprendimą ar bent sprendimo jieškojimą. Ji stipriai ir aštriai pasisakė, kaip kad pasisakytume mes, jei panašioje padėtyje būtų pvz. Kanada, kuriai jaučiamės artimi ir beveik giminingi, tiek kultūros, tiek santvarkos, tiek kalbos panašumu. Gal pagaliau nėra taip svarbu, kokios nuotaikos buvo jos straipsniai, svarbu tai, kad ji iškėlė pas mus dar niekada nenagrinėtą mintį: kas bus su mumis, iškilus konfliktui tarp laisvų kraštų, kuriuose gyvena mūsų broliai? Tai mintis, kurią reikia svarstyti iš esmės. Juk turime sutikti su tuo faktu, kad karo prievolę atlieka lietuviai ir Argentinoje, ir Anglijoje, ir kituose kraštuose . . .

Kokiais dvasiniais ištekliais turėtume apsišarvuoti, kad išvengtume tolimesnio mūsų tautos skaldymo ir naikinimo? Kas nors turi rimtai imtis iniciatyvos mūsų tarpusavio ryšiams stiprinti ta prasme, kad lietuvis, kur jis begyventų, po kokia vėliava bežygiuotų, liktų ištikimas savo tautos vaikas. Mūsų žvilgsnis turi būti nukreiptas į tą mielą žemės ruoželį prie Baltijos. Nukreipę žvilgsnį viena linkme, gal ir rasime vidinės jėgos atsispirti ne nuo mūsų priklausančioms audroms.

Iš kitos pusės gyvenimas parodė, kad broliui prieš brolį kelti ginklą nėra išimtis. Konfliktams pasibaigus, ir vėl susitinka, ir vėl bendrauja — buvę priešai su buvusiais priešais. Todėl gal ir netenka baimintis dėl lietuvių tarpusavio santykių suirimo, jei laikas ir gyvenimo sąlygos nenuslopins mūsų tautinės sąžinės. Todėl, kol įmanoma, reikalaukime daugiau darnos iš savo visuomenės vadų, spaudos darbuotojų, kad remtųsi objektyvios kritikos žodžiu, vengtų nesantaikos ar asmeniškumų.

Mielam tėveliui
A†A
JUOZUI KAKNEVIČIUI
mirus,
Toronto "Gintaro" ansamblio narei RENATAI KAKNEVIČIŪTEI, jos mamytei bei broliams reiškiame gilią užuojautą —
Toronto "Gintaro" ansamblio šokėjai, dainininkės, muzikantai ir vadovai

Šioje 1941 metais darytoje nuotraukoje matyti vokiečių kariai, tvarkantys Vilniaus žydų getą

Lietuvių pagalba žydams Vilniuje

Iš atsiminimų inžinieriaus Broniaus V.Galinio, vadovavusio "Statybos" bendrovei 1943 metais

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Reikalas buvo toks nuogai aiškus, ir man nebuvo jokios abejonės, bet visdėlto turėjau paklausti atstovus konkrečiau:

— Jūsų nuomone, kuo ir kaip galėčiau pagelbėti tokiame neabejotiname varge?

Tada geto delegatai šokosi aiškinti įvairias galimybes. Vienas kitą papildydami, jie dėstė:

— Jūsų bendrovė Vivulskio gatvėje stato Kailio fabriko praplėtimą ir taip pat atstato sudegusią to fabriko dalį. Ten dirba jūsų žmonės, ir tik Jūs turit teisę bei galią paprašyti tom statybom žydų darbininkų. Tatai sudarytų galimybę dirbantiems prie statybų gauti maisto ir jį atsinešti į getą badaujantiems . . .

— Bet dabar Kailio fabrike jau dirba apie tūkstantis žydų. Jie galėtų prisidėti pagalba maistu badaujantiems, — įsiterpiau, žinodamas, kad Kailio fabrike tikrai buvo sutelkta toks didelis skaičius kailių pramonės specialistų, kurių didžioji dalis net ir nebuvo specialistai. Tada delegatai tuoj paaiškino, ko dar nežinojau:

— Žydai su šeimomis, kurie dirba karo reikalams Kailio fabrike, yra apgyvendinti specialioje įmonės stovykloje. Dirbantieji prie kailių yra griežtai atskirti nuo statybos darbininkų. Mums, tik organiškai įsijungus į statybos darbus, būtų galima sudaryti reikiamus kontaktus su vietos gyventojais.

— Prileiskim, kad aš paprašau ir jums duodamas leidimas dirbti prie mūsų vedamų statybų. Bet ar jūs esate tikri, kad statyboje dirbantieji bus tokie idealistai, jog jums prineš maisto už dyką? Dabar pačiame Vilniuje aplamai jau stokoja maisto, tai nėra jo pertekliaus, — pridūriau savo abejonę.

— Pone direktoriau, — pabrėžė tuojau pat abu delegatai, — mes esame realistai. Nežiūrint sunkumų, mes sukombinuosim atlyginimą. Už gaunamus produktus mes mokėsim juodos rinkos kaina. Mes suprantam, kad kitaip negali būti. Šį kartą mes nenorėtumėm Jūsų varginti visokiais keblumais, kurie galėtų atsirasti vėliau vietoje. Svarbiausias dalykas tai mums gauti Jūsų principinį sutikimą išrūpinti iš gestapo leidimą mums dirbti. Tokiu būdu būtų sudarytos sąlygos darbovietėje ištiesti mūsų tautiečiams pagalbos ranką.

Norėdamas nors kiek ilgiau pagalvoti, tyčia iškėliau advokatams dar vieną klausimą:

— "Statybos" bendrovės vykdomiems darbams pirmiausia dabar yra reikalingi įvairūs specialistai, meistrai, pavyzdžiui: dailidės, mūrininkai, elektrikai, tinkuotojai ir t.t. Kiek turite tokių kvalifikuotų amatininkų, kurie sugebėtų statybose atlikti tokius ir panašius darbus?

Keldamas tokius klausimus, faktinai norėjau tik laimėti laiko, bet jaučiausi sėdįs kaip ant žarijų. Kokį reikia padaryti sprendimą, kokį atsakymą jiems tuojau pat duoti? Žiūrint iš egoistinio ir asmeninio saugumo taško tais laikais niekas iš mūsų nenorėjo turėti reikalų su gestapu, o tuo pačiu ir su žydais, kurie buvo išimtinoje nacių okupantų ir gestapininkų dispozicijoje. Lietuvio maišymasis į žydų reikalus, pastangos juos slėpti ar jiems talkinti nacių buvo labai draudžiamos. Visuomet už tai grėsė bausmės ir rimtesniais atvejais pačios skaudžiausios.

Tą minutę prieš akis man atsistojo dipl. inžinierius Vytautas A. Daniūnas, Vilniaus "Statybos" bendrovės direktorius, mano pirmtakūnas, kuris dar visai neseniai, 1943 m. balandžio 23 d. gestapo buvo suimtas ir išvežtas Vokietijon į garsiąją Stutthofo koncentracijos stovyklą. Iškankintas, sveikatai išsekus, jis mirė Ragainės kalėjime. Inž. Daniūnas buvo nacių sunaikintas už lietuviško pogrindžio veiklą ir stambų jo rėmimą. Rezistenciniame pogrindyje ir aš dalyvavau, neturėdamas iliuzijų, kad irgi rizikuoju įkliūti. O dabar, štai, staiga iškyla žydų reikalai, prašymas suteikti jiems pagalbą. Tai reiškė maišymąsi į naujus pavojus.

Greit apsispręsti buvo labai sunku. Šiandien, po tiek metų, gal atrodytų kitaip. Galėtų betkas pasakyti, kad čia viskas buvo taip aišku, jog nebuvo reikalo daug galvoti. Bet ano karo metu Vilniaus atmosferoje, gestapui sauvaliaujant, nacių nervingumui vis kylant ir irzlėjant dėl naujų nepasisekimų frontuose, vaidinti drąsuolį ir įsipareigoti naujoms rizikoms nebuvo taip lengva.

Būdamas daugiau-mažiau tipiškas nepriklausomos Lietuvos naujosios ir tada dar jaunosios kartos pilietis, šeimoje ir mokyklose auklėtas pagal moralinius ir humaniškus principus, nepripažinęs ir neketinąs pripažinti jokios svetimos okupacijos, baisėjęsis visais tais žiauriais ir nereikalingais tiek raudonųjų, tiek rudųjų okupantų teroro veiksmais, — aš pasąmonės gilumoje iš karto apsisprendžiau palankiai Vilniaus geto atstovų prašymui pagelbėti prapultin nusmerktiems buvusiems ir gal būsimiems Lietuvos piliečiams — žydams, su kuriais nuo šimtmečių lietuvių tauta yra sugyvenusi žymiai švelniau ir geriau, negu betkurie mūsų kaimynai.

Tą statybą užbaigus, persikėliau į Vilnių ir gavau tarnybą "Statybos" bendrovėje, kur buvau paskirtas rajono inžinieriumi, vėliau direktoriumi. Šios pareigos teikė tam tikrą prestižą. Tai karo ir okupacijų metais buvo surišta su nemalonumais, o neapdairumo ir paslydimo atvejais galėjo grėsti visai blogu galu. Todėl, jieškodamas teisingų ir kartu atsargių žodžių, ką turiu atsakyti žydų reikalu, svyravau tarp baimės ir drąsos, tarp egoizmo ir moralinės atsakomybės, tarp neapykantos okupacijos terorui ir svajonių apie Lietuvos laisvę, trumpai — tarp genocido toleravimo ir žmoniškumo prievolių.

Į mano pastatytą paskutinį klausimą Buršteinui ir Rabinovičiui gavau tokį paaiškinimą:

— Matote, pone direktoriau . . . Mes kalbam su pasitikėjimu Jumis ir su visišku atvirumu. Mes labiausiai suinteresuoti, kad kaip galima didesnis geto žydų skaičius galėtų dalyvauti įvairiuose statybos darbuose. Tokios galimybės susidaro, kaip mes išsiaiškinom, tada, kai mūsų darbininkai skiriami atlikti įvairius pagalbinius darbus. Pavyzdžiui, nešioja statybines medžiagas, valo darbų vietas, kasa žemę fundamentams, na, atlieka visokius daugiau ar mažaiu reikalingus pagalbinius darbus. Tokiem darbam mes galim duoti iš karto keletą šimtų darbininkų.

Tuo pat metu kilo ir nauji prisiminimai. Jau nuo gimnazijos laikų teko mokytis klasėje, kur visuomet kartu būdavo ir žydų moksleivių. Vėliau technikos mokykloje teko kartu mokytis ir draugauti su Abraomu Šusteriu, gimusiu Aukštadvaryje, Trakų apskrityje. Paskutinį kartą jį mačiau rudojo okupanto išniekintą bežygiuojančioje žydų voroje ant Aleksoto tilto Kaune 1942 m. žiemą. Mūsų žvilgsniai susitiko: jis nusišypsojo ir nors akimirkai man priminė, kad štai mes buvom draugai, o dabar aš nieko negaliu jam padėti. Jo kolona apstatyta gestapo kareiviais žygiuoja po darbo Viliampolėn, kur Kauno žydams buvo įrengtas getas. Šusteris tuo laiku jau buvo vedęs, turėjo sūnų ir, prieš patenkant į getą, gyveno Kaune Italijos gatvėje. O aš toje gatvėje kaip tik prieš tai prižiūrėjau Penktosios amatų mokyklos pastato statybą. Mes susitikdavom, pasikalbėdavom.

Buvo viskas suprantama, net ir be tokio aiškaus paaiškinimo. Jiems buvo svarbiausia ne pati statyba, ne kokios rūšies ir specialybių darbų galima gauti, bet aplamai kuo didesnio skaičiaus žmonių gelbėjimas. Tad reikėjo padaryti sprendimą ir duoti atsakymą.

Pasitarimą užbaigiau, pasakydamas advokatams, kad aš pamėginsiu gauti geto žmonėms darbų ne tik prie Kailio fabriko, bet ir prie kitų statybų. Mano vadovaujamą bendrovę vokiečių karinė ar civilinė administracija spaudžia atlikti visą eilę darbų ir nustato skubotus terminus. Kadangi vistiek negalėjau visiškai pasitikėti mūsų pasitarimų slaptumu, kadangi negalėjau žinoti, ką geto delegatai galės pareikšti gestapui apie mūsų pasikalbėjimus, jeigu bus klausiami, — aš dirbtinai stengiausi sudaryti viešą įspūdį, kad man rūpi konkretūs ūkiški reikalai, pirmoje vietoje stovi savosios bendrovės interesai, o Kailio fabriko statyba yra tik viena iš tų, kurios turi pirmumą tarp kitų panašių.

(Bus daugiau)

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Mirus Lietuvoje
A†A
JULEI BALČIŪNIENEI,
jos sūnui VYTAUTUI, "Tėviškės Žiburių" spaustuvės vedėjui, ir jo žmonai GENOVAITEI reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime —
"Tėviškės Žiburiai"

A†A
MIELAI MAMYTEI
Lietuvoje mirus,
sūnų VYTAUTĄ BALČIŪNĄ, jo žmoną GENOVAITĘ bei visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —
Kun. Pr. Gaida
S. J. Andruliai
G. R. Gaižučiai
O. Z. Girdauskai
L. G. Kurpiai
G. Kaknevičienė
Vyt. Kastytis
B. S. Prakapai
F. V. Urbonai

GRASILDAI KAKNEVIČIENEI, "Tėviškės Žiburių" talkininkei, liūdinčiai savo vyro
A†A
JUOZO KAKNEVIČIAUS mirties,
taip pat jos šeimai bei artimiesiems, reiškiame nuoširdžią užuojautą —
"Tėviškės Žiburiai"

A†A
JUOZUI KAKNEVIČIUI,
mirus,
jo žmonai GRASILDAI, sūnums — SIMONUI su žmona, ANDRIUI, ROMUI, dukrai RENATAI, broliui KAZIMIERUI ir jų giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi —
Regina ir Petras Bražukai su šeima

A†A
JUOZUI KAKNEVIČIUI
iškeliavus amžinybėn,
jo žmoną GRASILDĄ, dukrą RENATĄ, sūnus — ROMĄ, ANDRIŲ, SIMĄ su žmona, brolį klieriką KAZĮ ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —
Kun. Pr. Gaida
S. J. Andruliai
E. Pr. Ališauskai
G. V. Balčiūnai
G. R. Gaižučiai
O. Z. Girdauskai
L. S. Kurpiai
Vyt. Kastytis
B. S. Prakapai
F. V. Urbonai

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniška darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mohawk
Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

ALDONA VAITONIENĖ, torontiškio "Vilniaus" paviljono parodos koordinatorė, prie išstatytų rodinių Nuotr. St. Dabkaus

Tai buvo prieš trisdešimt metų

Istorinis Kanados Lietuvių Bendruomenės atstovų suvažiavimas Montrealyje

PRANYS ALŠĖNAS

1952 m. rugpjūčio 30-31 d.d. Montrealio mieste įvyko pirmasis Kanados Lietuvių Bendruomenės tarybos atstovų suvažiavimas.

Tomis dienomis iš plačiosios Kanados kampų ir kampelių suvažiavo išrinktieji tarybos atstovai, kurie aptarė ateities veikimo gaires, priėmė Bendruomenės statutą, išrinko krašto valdybą, kontrolės komisiją, nesusipratimams bei skundams spręsti komisiją, švietimo ir kultūros reikalams tvarkyti organą ir kt. Taigi, Kanados Lietuvių Bendruomenė pergyveno, galima sakyti, istorinį įvykį. Nuo suvažiavimo dienų kanadiečių lietuvių gyvenime prasidėjo tarytum nauja organizacinė era. O ant išrinktųjų krašto valdybos atstovų visu svoriu užgulė didelis ir labai atsakingas darbas.

Pirmoji suvažiavimo diena

Atlikus atstovų registraciją, suvažiavimą pradėjo ir sveikinimo žodį tarė Laikinio Organizacinio K-to pirmininkė P. Juškevičienė. Į prezidiumą išrinkti J. Matulionis, M. Arlauskaitė ir K. Grigaitis pirmininkais, P. Lukoševičius ir S. Prapuolenytė — sekretoriais.

Į mandatų komisiją išrinkti: K. Toliušis, J. Činga ir inž. P. Čeponis. Į rezoliucijų ir sveikinimų — A. Rinkūnas, A. Zubrys ir dr. A. Juozapavičius. Statuto svarstymo referentais — teisininkas K. Grigaitis, inž. J. Sližys ir inž. A. Šalkauskas. Biudžetui paruošti komisija sudaryta iš V. Meilaus, M. Arlauskaitės ir H. Stepaičio.

Laik. Org. K-to apyskaitinį pranešimą perskaitė komiteto sekretorius I. Mališka. Iš pranešimo paaiškėjo, jog į Kanados Lietuvių B-nės eiles įstoję ir reikiamas korteles užpildę 5574 lietuviai.

Pedagogas A. Rinkūnas skaitė referatą švietimo reikalu. Jis dėstė, kad lietuviai, gyvendami išeivijoj, privalo kreipti ypatingą dėmesį į jaunosios kartos auklėjimą bei mokslinimą lietuviškoje dvasioje, steigti kuo tankesnį tinklą vaikų darželių, šeštadieninių pradžios mokyklų, lituanistinių institutų, vasaros vaikų stovyklų, vaikų bibliotekų ir pan. Suvažiavimas vienbalsiai nutarė prie krašto v-bos įsteigti švietimo ir kultūros komisiją.

Tautos Fondo pranešimą perskaitė Kanados atstovybės pirm. mokyt. M. Arlauskaitė. Iš pranešimo paaiškėjo, jog nuo atstovybės įsisteigimo ligi 1952 m. birželio mėn. pabaigos Tautos Fondui surinkta $15.300,54. Pinigai laikomi banke einamojoj sąskaitoj Tautos Fondo vardu. Veikliausias pinigų telkimo Tautos Fondui atstovybės skyrius — Hamiltone. Atstovybės pirmkei M. Arlauskaitei ir hamiltoniečiams suvažiavimas išreiškė nuoširdžią padėką. Tuo metu atstovybė buvo išsiuntinėjusi skyriams platinti 1.800 lietuvio pasų ir atitinkamą kiekį ženklelių.

K. Grigaitis referavo Laik. Kanados Lietuvių B-nės statutą ir komisijos numatytus reikiamus pataisymus bei papildymus. Diskusijas tuo reikalu nutarta atidėti rytdienai.

6 v.v. KLB tarybos atstovų garbei buvo suruoštas jaukus pobūvis. Kartu su svečiais pobūvyje dalyvavo apie 300 asmenų. Buvo pasistiprinta montrealiečių šeimininkių paruoštais skaniais sumuštiniais, atšgaivinta šaltu alučiu, pasišokta, pasilinksminta puikiai brolių Lapinų kapelai grojant, pasišnekučiuota tarpusavy ir su svečiais.

Antroji suvažiavimo diena

Rytojaus dieną 10 v.r. Aušros Vartų parapijos šventovėje įvyko iškilmingos pamaldos. Šv. Mišias atlaikė ir suvažiavimo dvasiai pritaikintą gražų pamokslą pasakė Hamiltono lietuvių parapijos klebonas kun. dr. J. Tadarauskas. Pamaldų metu su solo giesmėmis ir smuiku pasirodė vietinės Montrealio meninės pajėgos. 1 v.p.p. pradėtas suvažiavimo posėdis, kuriame priimtas Kanados Lietuvių B-nės statutas, patvirtinta sąmata ir išrinkti centriniai valdomieji organai. Solidarumo mokestį dirbantiesiems B-nės nariams nustatė 50 centų į mėnesį.

Slaptu balsavimu į Kanados Lietuvių B-nės krašto valdybą išrinkti: J. Matulionis, K. Grigaitis, kun. dr. J. Gutauskas, inž. J. Sližys, Pr. Alšėnas, inž. A. Šalkauskis, J. Yokubynas, prof. A. Zubrys ir J. R. Simanavičius.

Į kontrolės komisiją išrinkti: P. Lukoševičius, K. Toliušis ir K. Andriuškevičius, į nesusipratimams ir skundams spręsti komisiją įėjo daugiausia balsų gavę — teis. V. Užupis, plk. Kaunas, dr. Daukša, prof. A. Ramūnas ir M. Yokubynienė.

Švietimo ir kultūros komisijon išrinkti — A. Rinkūnas, S. Prapuolenytė ir J. Gaižutis. Išrinktiesiems suteikta teisė kooptacijos būdu pasikviesti į komisiją dar 4 asmenis ir sudaryti organą iš 7 asmenų.

Krašto valdybos būstinė — Toronte. Valdantieji centriniai organai, pagal priimtą statutą, išrinkti dvejiem metam.

Priimta rezoliucija, kuria Laik. Org. K-tas (LOK), kaip atlikęs savo darbą, panaikinamas. K-to nariams už atliktą darbą išreikšta padėka.

Be to, priimtos svarstytinomis Vyt. Meilaus pasiūlyta rezoliucija lietuvių kredito įstaigų steigimo reikalu ir J. Kardelio — savišalpos fondo. Taip pat priimti į Kanados ir pasaulio lietuvius atsišaukimų tekstai. Nutarta pasiųsti sveikinimus Kanados min. pirmininkui St. Laurent, VLIKui, diplomatams, ALTai, BALFui ir kt.

Prezidiumo pirm. J. Matulionis išreiškė padėką suvažiavimo rengėjams ir pakvietė sugiedoti Tautos himną.

Išrinktoji krašto v-ba savo posėdyje 1952 m. rugsėjo 5 d. pasiskirstė pareigomis: pirm. J. Matulionis, I vicepirm. inž. J. Sližys, II vicepirm. J. Yokubynas, sekretoriai — A. Šalkauskis ir Pr. Alšėnas, ižd. J. R. Simanavičius, nariai — prof. A. Zubrys, kun. dr. J. Gutauskas ir K. Grigaitis.

KLB krašto v-bos prezidiumas, prieš pradėdamas organizacinį darbą, rugsėjo 7 d. padarė vizitą gen. Lietuvos konsului min. Vyt. Gyliui Toronte.

KLB krašto v-bos biuras buvo įsteigtas Toronto Lietuvių Namuose (235 Ossington Ave.).

RITA KARASIEJIENĖ, Toronto "Gintaro" ansamblio vadovė, paruošusi gražią programą, kuria domėjosi "Vilniaus" paviljono lankytojai — lietuviai ir kitataučiai Nuotr. B. Tarvydo

Bežemių karta

AL. GIMANTAS

Ne, ši tema neturi nieko bendro su poezijos srove ar sąjūdžiu. Čia kalbėsime apie mūsų tautiečių ryšį su žeme. Pradėsime nuo 1944 metų priverstinio ar savanoriško pasitraukimo iš Lietuvos. Liūdnos tai buvo dienos. Apie jas šimtus kartų rašyta ir kalbėta. Čia tik galima prisiminti, kad atsiskyrimo su gimtąja žeme momentas dvigubu skauduliu buvo išgyventas mūsų sodiečių, augte įaugusių savo žemėn. Tai buvo jų išrovimas su šaknimis. Visa tai prisimenant, dar ir šiandien lieka lyg ir neatsakytas klausimas: kur dingo mūsiškis ūkininkas išeiviškojo gyvenimo kelyje? Tas pats, kuris pirmaisiais emigraciniais metais ilgėjosi paliktosios lietuviškos žemės, kuris norėjo ir svetimoje šalyje vėl pradėti ūkininkauti. Aišku, neįprastos sąlygos, kiti metodai, kalbos stoka ir visos kitos nepalankios aplinkybės vertė atidėlioti turėtus planus įsigyti ar nuomoti kad ir mažesnius ūkius.

Tas mūsų sodietis gana greitai miesčionėjo ir palaipsniui liko patenkintas 8 val. darbo diena įmonėje. Palengva lyg ir užmiršo kaimiškąją idiliją. Kai savo metu prie "Dainavos" jaunimo stovyklavietės buvo visai geros sąlygos įsigyti ar nuomuoti ūkį, tuo metu ir su gyvenamuoju pastatu bei pakankamai dideliu žemės plotu, neatsirado nė vieno buvusio žemdirbio, kuris būtų susidomėjęs visai neblogomis galimybėmis ūkininkauti. Kiaušiniai, sūriai, varškė, juoda ruginė duona, rūkyti ir švieži mėsos gaminiai tai vis tautiečių mėgstami dalykai, kurių paklausa didelė, o pasiūla tokia maža. Be to, vasarą šviežios daržovės, įvairūs vaisiai, uogos. Atrodo, būtų neblogas pajamų šaltinis, nors susijęs su ilgu, nuolatiniu ir nelengvu darbu. Deja, net ir reikalą platokai pareklamavus, neatsirado buvusių ūkininkų, norinčių tęsti žemdirbystę, tegu ir svetimoje šalyje.

Vadinasi, miestėjimo procesas palietė giliai ir plačiai net ir tuos, kurie, atrodė, be nuosavos žemės lopo tikrai nepritaps ir nesusikurs antrųjų namų.

Lietuvoje vėl dėl kitų priežasčių mažėja žemdirbiai ir lietuviškasis sodžius, didėja miestas, valandiniai darbo žmonės — tiek darbininkija, tiek ir įstaigų tarnautojai. Kaikada tuo džiaugiamasi, nes žemės ūkio mašinos pavaduoja daug darbo rankų ir vis mažiau žmonių reikalauja žemės ūkis. Didėja ir įvairėja pramonės reikalavimai miestuose, kurių profilis, kaip ir lietuviškojo sodžiaus, yra gerokai pasikeitęs ir vis dar keičiasi.

Dar už kelių dešimčių metų lietuviškojo kaimo idiliją rasime tik etnografiniuose muzėjuose, o lietuvio ūkininko (gal išskyrus tabako ir vaisių augintojus Kanadoje) iš viso nebebus. Reiškia, būsime aiškiai bežemė karta.

Naujai paskirtieji pareigūnai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ministratorių. 45 šventovės aptarnaujamos iš kitur atvykstančių kunigų. Kauno kunigų seminarija Telšių vyskupijai šiemet parengė tiktai tris naujus kunigus, o mirė penki kunigai.

Vyskupas Sladkevičius

Naujai paskirtas apaštalinis Kaišiadorių administratorius vysk. Vincentas Sladkevičius yra gimęs 1920 m. rugpjūčio 20 d. Gurionių kaime, Žaslių parapijoje, Kaišiadorių vyskupijoje. Kilęs iš neturtingų tėvų, ėjo į mokslą remiamas Žaslių parapijos klebono kun. M. Cijūnaičio. Mokėsi Kauno jėzuitų gimnazijoje. Baigęs Kauno kunigų seminariją, 1944 m. kovo 25 d. V. Sladkevičius buvo įšventintas kunigu. Vėliau čia gilino studijas ir įsigijo teologijos licencijato laipsnį.

Kunigo pareigas V. Sladkevičius ėjo Kietaviškėse, Merkinėje, Kutkiškėse ir Inturkėje. Nuo 1952 m. tarpdiacezinėje Kauno kunigų seminarijoje dėstė dogmatine teologiją ir Šv. Rašto egzegezę. Ėjo seminarijos prefekto pareigas.

1957 m. lapkričio 14 d. popiežius Pijus XII kunigą V. Sladkevičių paskyrė tituliniu Aboros vyskupu ir Kaišiadorių vyskupo pagalbininku. Vyskupystės šventinimus kunigui Sladkevičiui suteikė vysk. Teofilius Matulionis Birštone 1957 m. gruodžio 25 d. Negavęs valdžios leidimo eiti savo vyskupiškų pareigų, vysk. Vincentas Sladkevičius buvo ištremtas į Nemunėlio Radviliškį, o vėliau į Pabiržę, Panevėžio vyskupijoje. Praėjus 23 metam tremties, vysk. V. Sladkevičius grįžo į savo vyskupiją — Kaišiadorius.

Vysk.V. Sladkevičius yra pasižymėjęs savo gabumais. Norėdamas geriau patarnauti įvairių tautų tikintiesiem, išmoko keletą kalbų. Šalia lietuvių ir lotynų, yra išmokęs rusų, vokiečių, lenkų, latvių, anglų ir italų kalbas. Kiek sąlygos leisdavo, vyskupas V. Sladkevičius aplankydavo kaikurias Lietuvos parapijas įvairiomis progomis, sakydavo pamokslus, klausydavo išpažinčių ir atlikdavo kitus dvasinius patarnavimus.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Ko trūksta lietuviškom parapijom?

A. GULBINAS

Paskelbus Lietuviškos Parapijos Metus, atsirado visokių pasiūlymų joms padėti ir jas labiau panaudoti lietuviškai veiklai. Net siūlo Šv. Kazimiero kolegijos vadovybę prašyti, kad atrinktų lietuviškai veiklai tinkamesnius kandidatus, kai dvasiniai pašaukimai yra beveik visiškai išnykę.

Pašaukimų nebuvimas yra ženklas dvasinės mūsų parapijų būklės. Kai nebeliks lietuvių kunigų ir seselių, išnyks ir lietuviškosios parapijos. Tai gali įvykti netrukus. Padėties neišgelbės nė anie kitataučiai, jau ruošiami toms pareigoms. Kils tik dar didesnė gėda bei neviltis. O buvo tiek kalbėta ir net Amerikos vyskupams tvirtinta, kad paruošime kunigų net išlaisvintai tėvynei . . .

Nuostabu, kad į tą padėtį niekas nebando pažiūrėti iš esmės ir padėti ten, kur labiausiai reikia. Vengiama pažiūrėti į tikrąsias priežastis, o ir pagerinti nėra lengva, esant etninės parapijos padėtyje be veiksmingai kontroliuojančios hierarchijos.

Žinoma, visų pirma labiausiai yra kalti parapijų klebonai, kad neuždegė apaštališka dvasia ir gilesniu religingumu savo ganomųjų, o ir parapijiečiai, kad neprašė pašaukimų "pjūties Viešpatį", būdami susidomėję kitais dalykais, labiau lojalūs savoms organizacijoms negu savai parapijai . . .

Paprastai parapijose veikiančios organizacijos būna artimoje parapijos vadovybės kontrolėje ir veikia jos rėmuose. Su naujaisiais ateiviais lietuviškose parapijose atsirado organizacijų, apimančių visokių pasaulėžiūrų žmones, priklausančių savo centrams ir jų vadovaujamų. Net ir buvusios Bažnyčios globoje orgnizacijos pasidarė visiškai kitokio pobūdžio.

Tų visų organizacijų įtakoje susidarė nauja dvasia parapijose, ypač kai buvo įsteigtos parapijų tarybos. Kaip matyti iš spaudos pranešimų, jau kaikurių parapijų tarybos yra sudarytos iš tų neparapijinių organizacijų atstovų. Kaikur jos tyliai savo tarpe lenktyniauja dėl įtakos parapijoje, siekdamos savo tikslų. Ko nepajėgė padaryti Napoleonas ir kitos valdžios iš viršaus, mūsų pasaulietiškos organizacijos pajėgia pasinaudoti ir pajungti lietuviškąsias parapijas savo tikslams, veikdamos iš vidaus ir naudodamos patriotinius šūkius.

Blogiausia, kai tos bendrinės organizacijos veržiasi į religinę sritį — reikalauja nuo altoriaus Mišių metu paskelbti organizacinius jų pranešimus ir šiaip visiškai pašalinius skelbimus, pritaikinti liturgiją jų šventėms ir t.t. Jau dažnai šventovėse dingsta religinė atmosfera, įsigali nepagarba Eucharistijai įvairiais reiškiniais, jaučiamas gyvo tikėjimo mažėjimas. Šventovės turi tarnauti Dievo garbei ir kelti žmones dievop.

Infliacija mažėja

K. LIUTKUS

Stebėtojai, sekantys ekonominį pasaulio gyvenimą, konstatuoja, kad infliacija 1980 m. siekė 13%, 1981 m. — 9.6%, 1982 — sumažės iki 8.25%, 1983 — iki 7.5% ir 1984 — iki 6.7%. Kanada kol kas sudaro išimtį, nes atlyginimai dar nėra sutvarkyti tiek, kad galėtų sumažinti infliaciją, be to, šlubuoja energijos politika.

Vartotojų prekių kainos gali pakilti iki 10%, tačiau namų kainos krinta visoje Kanadoje. Ekonominė perspektyva Kanadoje kol kas pesimistiška. Min. pirm. P. E. Trudeau pareiškė: jeigu naujas biudžetas neturės įtakos infliacijai sumažinti, bus imtasi griežtų priemonių kainoms ir algoms kontroliuoti. Jis nieko konkretaus nenumato nedarbui sumažinti. OECD (Ekonominio Bendradarbiavimo ir Plėtros Organizacija) pranašauja, kad 1983 m. bus 32 milijonai bedarbių 24 kraštuose.

Manoma, kad ekonominis atkutimas prasidės tik už metų. Tačiau verslo žmonės, politikai ir bedarbiai turės daug sunkumų, kol pasieks tunelio galą. Be to, nėra tikra, kad jie pasieks saugiai. Tebėra galimybė pasireikšti nekontroliuojamai krizei, kurioje sumažės pinigų pareikalavimas, kris trumpalaikių paskolų palūkanos, pagausės bankrotai, sumažės pasaulinė prekyba.

Prasidėjus ekonominiam pagerėjimui 1983 m., jeigu OECD yra teisinga, Kanada negreit atgaus turėtą gerovę — tai truks keletą metų, vis bus silpnas investavimas į verslą ir gamybą, sunkiai bus išlyginami balansai. Daugelis pagalvos, kad geri buvo infliacijos metai.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

A†A
dukrai
DANUTEI SIMANAVIČIŪTEI
ir jos vyrui EDVARDUI OSTAFIN
tragiškai mirus,
VALENTINĄ ir JONĄ SIMANAVIČIUS, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –
Salomėja ir Balys Sakalai
Virginija ir Vytas Mikėnai
Ramūnė ir Algis Jonaičiai

KLB krašto valdybos kultūros komisijos pirmininką JONĄ-ROBERTĄ SIMANAVIČIŲ, jo žmoną VALENTINĄ bei jų šeimą,
mylimai dukrelei DANUTEI
ir jos vyrui EDVARDUI
tragiškai mirus,
didžio liūdesio dienomis giliai užjaučiame —
KLB kultūros komisijos nariai:
dr. J. Čuplinskienė *A.Karkienė*
A. Sungailienė *V. Dauginis*
A. Gurevičius *kun. J. Staškevičius*

A†A
JUOZUI KAKNEVIČIUI
mirus,
jo brolį KAZIMIERĄ KAKNEVIČIŲ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —
R. A. Siručiai
D. R. Siručiai

A†A
JUOZUI KAKNEVIČIUI
mirus,
jo žmonai GRASILDAI, sūnums, dukrai, broliui KAZIUI ir giminėms Lietuvoje reiškiame nuoširdžią užuojautą —
V. V. Augėnai

A†A
JUOZUI KAKNEVIČIUI
mirus,
jo sūnų — mūsų draugą ANDRIŲ ir visą velionies šeimą bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —
"Vyčio" sporto klubo
vyrų krepšinio komanda

A†A
JUOZUI KAKNEVIČIUI
mirus,
jo žmonai GRASILDAI, dukrai RENATAI, sūnums — SIMUI su žmona LAURIE, ANDRIUI ir ROMUI, broliui KAZIMIERUI su šeima bei visai giminei reiškiame gilią užuojautą —
S. A. Petraičiai *J. B. Akelaičiai*
S. R. Petersonai *J. A. Vanagai*
Z. J. Klevinai *Veronika Mikelėnienė*

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MERGAIČIŲ TRAGEDIJA

Troškūnų vidurinės mokyklos direktorius J. Markuckas "Valstiečių Laikraščio" 84 nr. savo rašiniu "Vilija turės kūdikį" gvildena dvi moksleives ištikusią tragediją. Penkiolikmetė Vilija ir septyniolikmetė Genė laukia kūdikių. Raudančią Viliją poliklinikos koridoriuje bando raminti jos tėvas: "Užteks, Viliut, neverk. Mes su mama užauginsime. Ant savęs užsirašysime . . ." Tikrasis šios tragedijos kaltininkas yra keturiasdešimt metų amžiaus melioratorius, vedęs, turintis tris vaikus. Pasak J. Markucko, jam net ir byla nebus iškelta už nepilnametės Vilijos suvedžiojimą, jos jaunystės sutrypimą. Vilijos ir Genės tragedija prasidėjo, kai į jų kaimą atvyko melioratoriai Kazys ir Petras. Jaunas mergaites jie motociklais pradėjo vežiotis į paupį, į pušyną, išmokė gerti degtinę. Kartais namo jos grįždavo tik šekančią dieną, meluodavo tėvams, kad nakvojo pas drauges. Niekas į tai nekreipė dėmesio, kol nepaaiškėjo, kad abi mergaitės yra nėščios. Melioratoriai turbūt jau išsikraustė į kitą kaimą. Mokyklos direktorius J. Markuckas nutyli net ir jų pavardes, lyg jie būtų be jokios kaltės. Esą mergaitės su viskuo sutiko, niekam nesipriešino. Keistai atrodo sovietiniai įstatymai, kurių dėka švarutėliais išlieka suaugę vyrai, išnaudoję nepilnametes mergaites. Kitose valstybėse lytiniai santykiai su nepilnamečiais yra laikomi jų išprievartavimu, baudžiami kalėjimu. Sovietų okupuotoje Lietuvoje nutylimos net ir tokių iškrypėlių pavardės, nereikalaujama, kad jie prisidėtų prie gimusių kūdikių išlaikymo.

GRYBŲ SEZONAS

"Tiesa" rugpjūčio 1 d. laidoje įsidėjo pranešimą iš Varėnos apie prasidėjusį grybų rinkimo sezoną. To rajono grybų supirkimo-virimo punktuose per kelias pirmąsias dienas iš gyventojų buvo supirkta 15 tonų voveruškų. Remiantis mokslininkų duomenimis, Lietuvoje kasmet išauga apie 48.000 tonų grybų, vidutiniškai po 30 kg vienam miško hektare. Pramoniniu mastu sudorojama iki 500 tonų grybų, patys gyventojai surenka ir suvartoja apie 7.-10.000 tonų grybų. Valgomųjų grybų Lietuvoje yra apie 300 rūšių, tačiau žmonės pažįsta ir renka apie 25 rūšis. Didesnioji grybų dalis surenkama Varėnos rajone. Supirkimo-virimo punktai taipgi veikia Lazdijų, Ignalinos, Švenčionių, Šalčininkų ir kaikuriuose kituose rajonuose.

STUDENTŲ TALKA

Ignalinos rajone auga atominės elektros jėgainės statytojams skirtas Sniečkaus miestas, šią vasarą susilaukęs apie 90 talkon atsiųstų studentų iš Vilniaus inžinerinio statybos instituto. A. Juozapaitis, aplankęs tuos talkininkus, "Komjaunimo Tiesos" liepos 29 d. laidoje atskleidžia viešą studentų pasipiktinimą. Antrai brigadai vadovaująs R. Kasperavičius skundėsi: "Negalime dirbti! Nėra betono! Užsakėme 32 kubinius metrus, o atvežė vos kelis!. . ." Vienuolika vaikinų ir merginų, klojančių grindinį prie "Ežeryno" parduotuvės, nepirmą kartą vidury dienos pritrūksta darbo. Panašų skundą pažėrė ir studentų statybos būrio vadovas docentas A. Radzivonas: "Dirbame jau keletą savaičių, esame pasiryžę atlikti d a r b ų už 240 tūkstančių rublių, o kol kas talkininko dienos uždarbis — vos 1,5 rublio!. . ." Esą liepos 12-13 d.d. buvo užsakyta po 32 kubinius metrus betono, o gauta vos 16 ir 12 kubinių metrų. Liepos 19 d. susilaukta tik 2 kubinių metrų betono, nors buvo prašyta 12. Betono tiekimą studentams tvarko antroji statybos ir montavimo valdyba, vadovaujama ruso A. Čemakino. Tad šio pranešimo antrašte ir klausiama: "Kam tu reikalingas, studente?"

BE SVAIGALŲ

Kvėdarnos vaistinės vedėjas K. Balčiūnas, apsilankęs gimtojoje Šakių rajono Kidulių apylinkėje, parašė įdomų laišką "Valstiečių Laikraščio" redakcijai, paskelbtą liepos 6 d. laidoje. Esą jį nustebino po laidotuvių gedulingų pietų susirinkę velionies giminės, kaimynai ir pažįstami. Mat ant stalų nebuvo nei taurelių, nei butelių degtinės. Jam buvo paaiškinta, kad mirusius laidotuvių bei mirties metinių progomis stengiamasi prisiminti be svaigalų. Šio papročio ėmėsi Kidulių apylinkės Papiškių kaimo gyventojai, o dabar jis jau yra paplitęs visoje apylinkėje. Savo laiške K. Balčiūnas prabyla į "VL" skaitytojus: "Būtų gera, kad tokia tradicija paplistų visoje Lietuvoje. Giminės, artimieji liūdi netekę brangaus žmogaus, o degtinė dažniausiai tą liūdesį sudrumsčia. Kiduliečių pavyzdžiu pradžiai išmokime pagerbti mirusius be degtinės, šitaip gal išmoksime su saiku vartoti ją ir jubiliejuose, vardynose, vestuvėse, linksmintis be svaigalų".

GRIŠKEVIČIAUS RAŠINYS

Maskvos laikraštyje "Selskaja Žizn" ("Kaimo Gyvenimas") liepos 20 d. savo rašiniu "Formuojant kaimo veidą" prašneko vilniškės kompartijos I sekr. P. Griškevičius. Jo duomenimis, pastarųjų 15 metų laikotarpyje Lietuvoje buvo nugriauta 91. 500 vienkiemių, tačiau tai tesudaro 35% bendro vienkiemių skaičiaus. Nugriautus vienkiemius pakeitė vis sparčiau statomi naujieji kaimai tame laikotarpyje susilaukę apie 93.000 individualių ir kooperatinių gyvenamųjų namų bei butų su valdžios ir kolchozų pagalba. Visuomeninis gyvenamasis fondas kaime betgi padidėjo tik 53,5 buto. P. Griškevičius, garbindamas Maskvą, džiaugiasi didžiulio masto statybomis, nors jos lig šiol neįstengė pakeisti dar pokaryje kompartijos atsisakytų vienkiemų, kurių pastatai dabar žiauriai apleisti, neleidžiami atnaujinti. **V. Kst.**

Hamiltono Lietuvių Žūklautojų ir Medžiotojų Klubo Giedraitis

naujo pastato vajaus

mecenatai-aukotojai

(Tęsinys nr. 6)

$500.00: Jurgis Tomkevičius
$200.00: Adolfas ir Salmi Matuliūnai, Juozas Svilas
$104.43: Juozas Bajoraitis (papildas iki $604.43)
$100.00: Kazys Mikšys, Leopoldas Plura, Eddy Vengris, Mr.Y.
$ 90.00: Juozas Asmenavičius

Iš viso iki 1982 m. rugpjūčio 17 d. gauta $17.600.83.

Klubo valdyba yra dėkinga visiems aukojusiems už duosnias aukas, kurios žymiai prisideda prie mūsų pastato užbaigimo. Valdyba apgailestauja, kad ankstyvesniame vajaus pranešime buvo klaida; turėjo būti Kotryna Giedraitienė (aukojusi $100.00).

Klubo valdyba

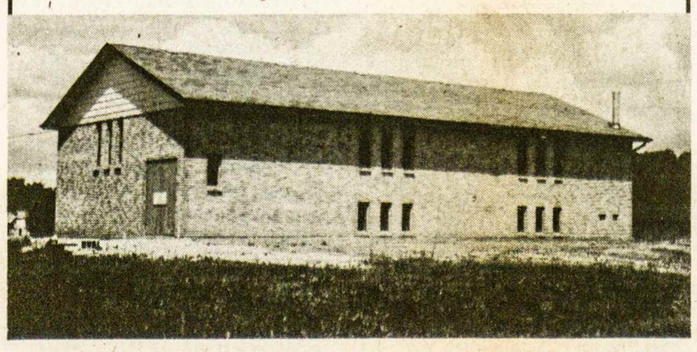

Hamiltono Lietuvių Žūklautojų ir Medžiotojų Klubo Giedraitis pastatas prie Kaledonijos, Ont. **Nuotr. M. Borusienės**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6
TALKA

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v. p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:	
depositus (P.C.A.)	6%
santaupas	11½%
kasdienines palūkanas už santaupas	11¾%
term. depoz. 1 m.	14½%
term. depoz. 3 m.	13%
reg. pensijų fondo	12 %
90 dienų depozitus	13¾%
IMAME UŽ:	
nekiln. turto pask.	17½%
asmeninės paskolas	19%

St. Catharines, Ont.

SĖKMINGA buvo LKVS "Ramovės" skyriaus ruošta gegužinė rupgjūčio 15 d. V. Bieliūno ūkyje.

Atėjo laikas, kad Niagaros pusiasalio lietuviai (St. Catharines, Welland, Port Colborne), jei nori ką ruošti, turi dirbti visi bendromis jėgomis. Kai š. m. liepos 25 d. KLB Wellando apylinkė ruošė gegužinę, joje dalyvavo ir kataliniečiai. Dėlto gegužinė buvo sėkminga. Kai ruošė gegužinę LKVS "Ramovė", dalyvavo Welando lietuviai su apylinkės pirm. J. Paužoliu. Toks bendradarbiavimas reikalingas ir ateityje, nes lietuvių eilės retėja.

LKVS "Ramovės" Niagaros pusiasalio skyrius nebuvo ir dabar nėra gausus nariais, bet veiklus. Per daugelį veiklos metų skyrius yra daug aukų paskyręs lietuviškai veiklai. Todėl skyriaus darbus ir šiandien lietuviai remia. Tautiečiai, atvykę į ramovėnų gegužinę, parėmė rengėjus duosnia auka, pasirašydami į a u k ų lapą ir pirkdami loterijos bilietus, kuriuos platino Petronelė Kalainienė.

Į gegužinę buvo atvykęs "Ramovės" skyriaus garbės narys iš Port Colborne J. Radvilas su ponia. Jie yra senosios imigracijos atstovai, daug padėję naujiems pabėgėliams lietuviams darbus gauti ir įsikurti Kanadoje.

Šaudymo sporto mėgėjai turėjo progą pasireikšti. A. Čepukas iš Wellando, laimėjęs šaudymo grupėje pirmą vietą, piniginę premiją paaukojo "Ramovės" skyriaus veiklai.

Jau trečias dešimtmetis, kai Niagaros pusiasalio lietuviškos organizacijos ruošia gegužines Vinco Bieliūno ūkyje. V. Bieliūno dėka per tokias gegužines organizacijos sutelkdavo lėšų ateities veiklai. V. Bieliūno ūkyje kadaise įvyko ir skautų stovykla, prie kurios suruošimo daug prisidėjo ir V. Bieliūnas kaip rėmėjas. Už nuopelnus "Ramovės" skyriui ir lietuvybei V. Bieliūnas 1980 m. buvo pakeltas į LKVS "Ramovės" skyriaus garbės narius.

J. Šarapnickas

Sudbury, Ontario

LŠS MAIRONIO KUOPA rengia Tautos šventės paminėjimą, rugsėjo 18 d., 6 v.v., 130 Frood Road, ukrainiečių salėje. Programoje: paskaita, meninė dalis, kurią atliks "Atžalynas" — meno grupė iš Toronto, bendra vakarienė, bufetas. Muzika — J. Adomaičio iš Toronto. Kviečiame visus Sudburio ir apylinkės lietuvius dalyvauti ir pasikviesti svečių.

Kuopos valdyba

"KETURIOS SESUTĖS" muzikinis vienetas (Teresė, Joana, Diana, Vida Stankutės) atliks meninę programą š. m. rugsėjo 5 d. Detroite St. Butkaus šaulių kuopos rengiamame Tautos šventės minėjime. **J. Kr.**

HAMILTON ONT

VYSK. VALANČIAUS MOKYKLA rugsėjo 18 d. pradeda savo naujus mokslo metus. Tą šeštadienį nuo 9.30 v.r. prasidės ir naujų mokinių registracija. Lietuviai tėvai prašomi savo vaikus jau nuo 4 metų amžiaus atsiųsti į lituanistinę mokyklą, nes veiks ir vaikų darželis. Vakarais 9, 10 ir 11 skyriams veiks augštesnieji lituanistiniai kursai. Mokyklos vedėjo pareigas iš K. Milerio yra perėmusi V. Stanevičienė.

KUN. ST. ŠILEIKA, pusantrų metų vikaravęs AV parapijoje retkarčiais ėjęs ir klebono pareigas, rugpjūčio 16 d. paliko Hamiltoną ir išsikėlė į Montrealį. Ten jis yra pakviestas klebonauti Šv. Kazimiero parapijoje. Hamiltoniečiai labai apgaili netekę tokio paslaugaus ir entuziastingai savo pastoracinį darbą atliekančio dvasiškio.

VILNIAUS ŠAULIŲ RINKTINĖS Kanadoje šaulės rugpjūčio 22, sekmadienį, turėjo savo tradicinę gegužinę už Kaledonijos esančioje medžiotojų-žūklautojų klubo stovyklavietėje. Ir šiais metais į gegužinę buvo privažiavę daug svečių iš Hamiltono, Toronto, St. Catharines ir kitų vietovių. Kanados šaulių rinktinės šaulės padarė nemažai pelno, kuriuo bus bandoma prisidėti prie stovyklos pastato statybos ir "Kario" žurnalo išlaikymo. Gegužinę kasmet organizuoja moterų rinktinės vadovė St. Petkevičienė.

A. N. PUNDZIŲ anūkė a. a. Laura Raynsford, 22 metų, kuri šiemet buvo išrinkta "Tiger Cats" futbolo komandos karalaite, rugpjūčio 1 d. tragiškai žuvo automobilio nelaimėje. Rugpjūčio 3 d. iš Aušros Vartų šventovės, dalyvaujant dideliam būriui kanadiečių ir lietuvių, ji buvo palaidota Hamiltono White Chapel Memorial Gardens kapinėse.

Į LIETUVĄ aplankyti savo artimųjų yra išvykę J. Bersėnas ir Ant. Jusys. Jiems kelionių biuro yra pažadėta 10 dienų viešnagė Vilniuje. Iš Lietuvos, savo tėvelius aplankius, sugrįžo Vanda Bakšienė. Taip pat grįžo ir St. Labuckienė su sūnum Edvardu.

PETRO IR VANDOS LUKOŠIŲ sūnus Raimondas vedė Denise Bryant. Jungtuvės įvyko St. Luke's anglikonų šventovėje Burlingtone, o vestuvinis pokylis — Hamiltono Golf and Country klube.

INŽ. VYT. ŪSEVIČIUS, kuris prieš kelerius metus iš Australijos persikėlė į Kanadą, išskrido vėl ten atgal, tikėdamasis lengviau ten rasti darbą. Nežada jis palikti ten visam laikui.

SUNKIAS OPERACIJAS turėjo J. Štarienė ir J. Vaičaitis. Ligoninėje po širdies sunegalavimo gydosi J. Mačys. Į namus jau sugrįžo J. Deksnys. General ligoninėje laukia operacijos Br. Kažukauskienė.

UŽ TRAGIŠKAI MIRUSIUS kunigus Aug. ir Ant. Sabus sekmadienį buvo atnašautos koncelebracinės šv. Mišios, užprašytos S. S. Rakščių ir L. J. Kriaučiūnų. **K. M.**

AUŠROS VARTŲ parapijos choro po vasaros atostogų I-ji repeticija įvyks rugsėjo 9, ketvirtadienį, 7.30 v.v. parapijos salėje **D.P.**

HLŽ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBAS GIEDRAITIS rengia rugsėjo 12, sedmadienį, gegužinę klubo šaudykloje už Kaledonijos. Pradžia — 12 v. Kviečiame visus dalyvauti, nes programa įdomi: įvairūs premijuoti šaudymai, meškeriojimai, loterija ir kitos linksmybės. Bus muzika ir užkandžiai.

Valdyba

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Tradicinė Lietuvių Fronto Bičiulių stovykla Dainavoje įvyko liepos 25-31 d.d. Išvakarėse buvo atidaryta dail. Nijolės Palubinskienės grafikos darbų paroda, susieta su deimantine pirmosios lietuvių dailininkų parodos Vilniuje sukaktimi. Buvo prisiminti tos parodos dalyviai. Kituose renginiuose paminėtas "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" dešimtmetis, kalbėtoja pasikvietus Gintę Damušytę. Dr. K. Ėringis skaitė paskaitą "R. Kalantos aukos dešimtmetis ir jo reikšmė laiko tėkmėje". Pasak jo, to jaunuolio gyvybės auka labiau yra vertinama ne išeivijoje, bet pačioje Lietuvoje. Apolinaras Bagdonas skaitė paskaitą "Mažoji Lietuva — tautinės kultūros lopšys" ir antrą paskaitą Maironio minėjime, kuriam vadovavo Vytautas Volertas. Meninę programos dalį atliko sol. Elena Blandytė. Savaitės vidurys buvo skirtas Lietuvių Bendruomenei ir VLIKui. Paskaitą apie kultūrinę veiklą skaitė JAV LB kultūros pirm. Ingrida Bublienė, a p i e PLB ateitį — valdybos pirm. Vytautas Kamantas. VLIKo veikla ir jo santykiai su PLB buvo aptarti specialiose svarstybose, kurioms vadovavo Bronius Nainys. Pradinės VLIKo veiklos apžvalgą padarė Vytautas Vaitiekūnas, dabartinės veiklos pirm. dr. K. Bobelio vadovybėje — Algis Raulinaitis, LF Bičiulių tarybos pirm. ir LF atstovas VLIKe. Apie Lietuvos laisvinimo problemas kalbėjo dr. Kazys Ambrozaitis, pabrėždamas VLIKą sudarančių grupių susilpnėjimą, bet pripažindamas VLIKo reikalingumą. Esą LF Bičiuliai jame dalyvavo, dalyvauja ir dalyvaus. Reiškė viltį, kad naujos darnos galį atnešti numatyta VLIKo ir PLB konferencija, jeigu bus parodyta gera valia. Stovyklaujančius frontininkus sveikino Lietuvių Tautinės Sąjungos atstovas Jonas Šova, ciuodamas centro valdybos pirm. V. Mažeikos rašto ištraukas, remiančias VLIKo išlaikymą, reformavimą pagal laiko reikalavimus, VLIKo ir PLB pasitarimus, kurių dėka būtų koordinuotas abiejų darbas Lietuvos laisvinimo veikloje.

Visuomeninė ALTos komisija, vadovaujama dr. Leono Kriaučeliūno, rugsėjo 19 d. Čikagos Jaunimo Centre rengia svarstybas, kuriose bus aptarti išeivijos uždaviniai, liečiantys lietuvybės išlaikymą ir Lietuvos laisvinimą. Svarstybų vadovu pakviestas inž. J. Jurkūnas, kalbėtojais — dr. J. Girnius, dr. D. Krivickas, V. Meškauskas ir St. Lozoraitis, jn., iš Romos. Bus svarstomi pagrindiniai dabartinės mūsų lietuviškos politikos klausimai, jaunimo reikalai, ryšiai su Lietuvos žmonėmis.

Brazilija

Devynias dienas trukusi ateitininkų stovykla Lituanikos stovyklavietėje pasibaigė liepos 25 d. Dalyvavo 9 studentai ir 10 moksleivių ateitininkų. Stovyklai vadovavo Ateitininkų Federacijos atsiųstas Arvydas Žygas, ūkvedžiu ir kapelionu buvo kun. J. Šeškevičius. Stovyklautojai turėjo gerai paruoštą ideologinę bei lituanistinę programą, puikius vakarinius renginius, išmoko daug naujų dainų. Paskutinę dieną buvo laikomos Mišios, surengti bendri pietūs. Dalyvių nuomone, tai buvo geriausia stovykla, pralenkusi visas lig šiol turėtas. Didžioji nuopelnų dalis teko stovyklos vadovui A. Žygui. Padėkos žodį jam tarė ateitininkų pirm. R. Saldys, kviesdamas vėl atvykti į stovyklą sekančiais metais.

Kun. Jonas Kidykas, SJ, buvęs "Mūsų Lietuvos" redaktorius ir Šv. Kazimiero parapijos klebonas, po aštuonerių metų vėl atvyko į Sao Paulo miestą praleisti ilgesnių atostogų. Mielą svečią orauostyje sutiko Juozas Čiuvinskas ir kun. Petras Rukšys, SDB. Šiuo metu kun. J. Kidykas darbuojasi Dievo Motinos Pagalbos parapijoje Klevelande, JAV.

Argentina

Kultūrinė sekmadienio popietė Buenos Aires lietuviams liepos 25 d. surengė Argentinos Lietuvių Centras savo patalpose. Pirm. J. Mičiūdas pranešė, kad norima pagerbti žuvusius lakūnus S. Darių ir S. Girėną, prieš 50 metų mirusį tautos dainių Maironį, vardinių susilaukusias Onas. Apie S. Darius ir S. Girėno skrydį per Atlantą pasikeisdami kalbėjo jaunimo atstovai — Afroditė Pasternokaitė ir Jonas Bačkis. Maironio atminimui bei jo kūrybai skirtą paskaitą skaitė Vladė Survilienė, jon įjungdama ir jo eilėraščių. Onų pagerbtuvėms vadovavo pirm. J. Mičiūdas. Specialaus pagerbimo susilaukė dvi aštuoniasdešimtmetės Onos — Kairienė ir Ožinskienė. Programą tautiniais šokiais užbaigė "Inkaro" ansamblis, vadovaujamas H. Čikotos, turintis jau ir savo orkestrėlį. Pirm. J. Mičiūdas, dėkodamas visiems dalyviams, džiaugėsi gausiu jaunimo įsijungimu.

Australija

"Tėviškės Aidų" red. kun. Pr. Dauknys buvo pakviestas dalyvauti spaudos konferencijoje Melburne, kur ją surengė Australijos premjeras M. Fraseris, kalbėjęs apie paramą etninėms grupėms, jų mokykloms, radijo bei televizijos programoms. Kun. Pr. Dauknys su ALB krašto valdybos pirm. A. Pocium paruošė ir pasirašė prašymą premjerui M. Fraseriui. Jame primenamos kas antri metai rangiamos Lietuvių Dienos, kurioms reikia finansinės paramos. Kadangi Lietuvių Dienos rengiamos eilės tvarka įvairiose valstijose, joms sunku gauti vietinės valdžios finansinės paramos. Dienose dalyvauja lietuviai iš visų Australijos valstijų, susilaukiama net ir užsienio svečių. Būtų gražu, jeigu šių renginių finansinėn talkon ateitų ir Australijos vyriausybė. Kun. Pr. Dauknys šį prašymą perskaitė po premjero M. Fraserio kalbos. Jis jam buvo įteiktas su dr. J. Pajaujo veikalu "S o v i e t Genocide in Lithuania".

Britanija

A. a. Juozas Šemeta, senosios išeivijos veikėjas, ištiktas stipraus širdies sunegalavimo, mirė liepos 28 d. Londone. Velionis buvo gimęs Londone prieš 66 metus, priklausė įvairioms lietuvių organizacijoms, dirbo jų valdybose. Nors gimęs Britanijoje, kalbėjo lietuviškai. Londono lietuvių klubo bei parapijos veiklon įjungė ir savo vaikus. Palaidotas rugpjūčio 4 d. iš Šv. Kazimiero parapijos.

Lietuvių vakaronė Wolverhamptone liepos 10 d. sutelkė nemažai dalyvių ir iš kitų vidurinės Anglijos vietovių. Pirmiausia buvo pagerbti lakūnai Darius ir Girėnas, žuvę 1933 m. skrydyje per Atlantą. Jų atminimui buvo skirta Rimanto Šovos paskaita. Koncertinę programą atliko sol. Vida Gasperienė ir jos vadovaujamas "Gintaro" choras. Vakaronę surengė vietinis DB Lietuvių Sąjungos skyrius.

Auksinę vedybinio gyvenimo sukaktį Birminghame liepos 18 d. atšventė Petronelė ir Albertas Ritbergeriai, sutuokti Lietuvoj. Padėkos Mišiose Birminghame dalyvavo nemažas lietuvių būrys, linkėjęs jiems sulaukti deimantinės sukakties. Abu sukaktuvininkai yra DB lietuvių Sąjungos Birminghamo skyriaus nariai.

Dainų ir tautinių šokių šventė taps šiemetinė Lietuvių Diena, rengiama Bradforde rugsėjo 11 d. Programą atliks lietuvių chorai iš Londono, Skotijos ir Nottinghamo, Londono tautinių šokių grupė "Lietuva". Šventei yra gauta gera salė.

Italija

Kun. dr. Juozas Vaišnora, MIC, auksinę kunigystės sukaktį liepos 24 d. atšventė Romoje. Koncelebracines padėkos Mišias marijonų vienuolijos centro koplyčioje laikė su tos vienuolijos vyr. vadovu kun. F. Grabovskiu ir kun. dr. J. Sakevičium, MIC, iš Londono. Pamokslą sakė vyr. vadovo pavaduotojas kun. K. Petraitis, MIC. Sukaktuvininkas filosofijos ir teologijos studijas yra baigęs Romoje, ėjęs įvairias atsakingas pareigas marijonų vienuolijoje. Trejus metus jis buvo Lietuvos marijonų provincijolu, o dabar vadovauja arkiv. J. Matulaičio paskelbimo palaimintuoju bylai. Neseniai vokiečių kalba V. Vokietijoje buvo išleista jo parašyta arkiv. J. Matulaičio monografija. Sukaktuvininkas taipgi yra kelių religinių ir mokslinių veikalų autorius, Vatikano radijo lietuviško skyriaus bendradarbis. Liepos 28 d. popiežius Jonas-Paulius II kun. dr. J. Vaišnorą pakvietė koncelebracinėms rytinėms Mišioms į savo privačią koplyčią Castelgandolfe. Pasveikinęs sukaktuvininką, jis kalbėjo apie Katalikų Bendrijos reikalus Lietuvoje, susijusius su naujų vyskupų paskyrimu. Popiežiaus susitikimą su sukaktuvininku sekančios dienos laidoje paminėjo Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano".

Simon's TRAVEL

rugsėjo 2-16 užpildyta

Kalėdos ir Nauji Metai su giminėmis Lietuvoje
gruodžio 20 – sausio 3

Sutvarkome iškvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos.
Nuperkame Lietuvoje giminėms
- ***kooperatinius butus***
- ***automobilius***
- ***bei kitus pageidaujamus daiktus.***

Sąžiningai tarpininkaujame, tvarkant palikimus giminėms Lietuvoje.

Smulkesnių žinių teiraukitės:
Toronto tel. (416)537-3060 arba 532-8772
Montrealis — (514) 669-8834 — L. Stankevičius
Los Angeles — (213) 660-6600 — J. Petronis
2385 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada
TELEX 06-986766 TOR
Savininkai Vytas ir Audronė Siminkevičiai
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

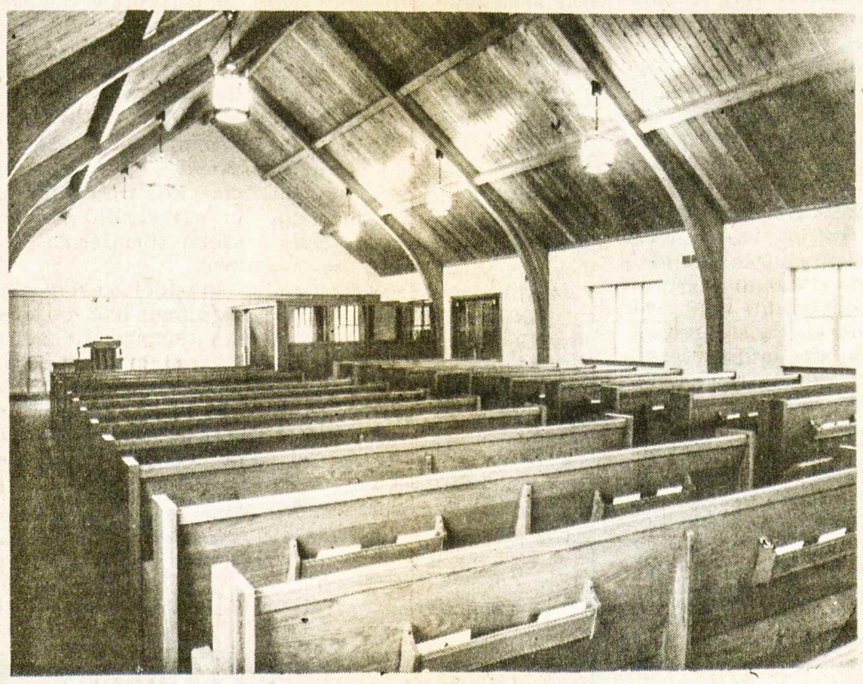

The Marlatt *laidotuvių namai ir koplyčia*

The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd. 615 Main Street East (East of Sanford) **Telefonas: 528-6303** HAMILTON, Ontario

Kalantos dešimtmetis Australijoje

Šiais metais gegužės 14 d. suėjo dešimt metų nuo jaunuolio Romo Kalantos susideginimo, bešaukiant "Laisvės Lietuvai!" Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos (ALJS) valdyba Melburne ragino jaunimą įvairiuose Australijos miestuose paminėti Romo Kalantos tragišką mirtį. Melburne ALJS valdyba nutarė prisiminti Romą Kalantą dviem atvejais.

Pirmadienį, gegužės 17 d., ALJS valdybos nariai — Loreta Čižauskaitė ir Andrius Vaitiekūnas suruošė radijo pusvalandį apie Romą Kalantą. Gerai pritaikytos muzikos fone Loreta ir Andrius įscenizavo Romo Kalantos paskutinius gyvenimo momentus kelių liudininkų žodžiais. Toliau apibūdino Romo gyvenimą ir paaiškino, kaip lietuviai ne vien tik Lietuvoje, bet ir išeivijoje reagavo į šį įvykį. Radijo pusvalandį Andrius baigė šitaip:

"Ačiū, Romai, už tavo gyvenimą. Ačiū už tavo auką. Niekados nepamiršime tavo didvyriško pasiaukojimo ir nepaprastos meilės tėvynei Lietuvai".

Sekmadienį gegužės 23, prasidėjo antroji dalis Romo Kalantos dešimtmečio sukakties minėjimo su šv. Mišiomis, kurias atnašavo kun. Pr. Dauknys ir pasakė dienai pritaikytą pamokslą. "Džiugo" tunto skautai dalyvavo uniformuoti su vėliavomis. Mišių skaitymus atliko seserijos vadovės pavaduotoja Zita Prašmutaitė. Draugovės buvo sukūriusios tikinčiųjų maldas, kurias perskaitė Mišių metu. Prie altoriaus aukas nešė ALJS valdybos pirm. Birutė Prašmutaitė, valdybos narė Loreta Čižauskaitė ir skautų vyčių vadovas Linas Prašmutas.

"Esame kovojančio Lietuvos jaunimo dalis, siekianti tų pačių tikslų". Šiais žodžiais pranešėjas Algis Milvydas pradėjo Romui Kalantai skirtą minėjimą Lietuvių Namuose ir iškvietė Andrių Vaitiekūną, kuris trumpai apibūdino Romo Kalantos susideginimo eigą prieš dešimtį metų.

Visoje salėje tamsu, scenos užuolaidos uždarytos, tiktai scenos kairėje apšviestas kampelis. Tenai stovi Lietuvos vėliava, ant staliuko dega žvakė, stovi padėtas vainikas. Iš dešinės pusės išgirstame "Dainavą", giedančią Br. Budriūno giesmę "Mūsų žemė Lietuva".

Po giesmės A. Milvydas prašė visus salėje atsistoti tylos minutei, per kurią ALJS valdybos nariai Jūratė Bertašiūtė ir Petras Kružas paėmė vainiką ir nunešė per salę į Lietuvių Namų koplytėlę, kur jį padėjo prie žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo. Tylos minutę Algis baigė Nijolės Sadūnaitės žodžiais, sukurtais kalėjime.

Šio minėjimo paskaitininkas buvo Algis Taškūnas iš Hobarto, kuris yra didelis veikėjas HELLP organizacijoje, kuri leidžia laikraštį "Baltic News". Paskaitos tema buvo "Dešimties metų apžvalga nuo Romo Kalantos mirties."

Birutė Saulytė ir Zita Prašmutaitė padeklamavo Romo Kalantos dešimtmečiui skirtą Karolio Prašmuto sukurtą eilėraštį "Romo Kalantos dešimtmetis".

Scenos uždanga atsidarė, scenoje pasirodė Virginija ir Arūnas Bruožiai, Melburno kanklininkų ansamblis, vadovaujamas Ernos Duonienės, ir "Dainava": Laima Pikelytė, Birutė ir Zita Prašmutaitės, Birutė Saulytė. Loreta Čižauskaitė padeklamavo eilėraštį "Ugnies dalintojas", o kanklininkės su "Dainava" atliko "Gražių dainelių daug girdėjau".

Sekančią dalį pradėjo pirmą kartą pasirodantis pianistas Petras Šurna. Andrius Vaitiekūnas padeklamavo Romui Kalantai skirtą eilėraštį, "Klumpakojo" tautinių šokių grupės mergaitės pašoko naują šokį "Jurginėliai".

Meninės dalies užbaigai "Dainava" atliko "Ten mano brangioji tėvynė, ten mano gimtieji namai". Brigita Szentimrey perskaitė Lietuvos jaunimo parašytus žodžius, o Virginija ir Arūnas užbaigė daina "Gimtinės dangus".

Visi minėjimo dalyviai buvo sukviesti į sceną, kur ALJS pirmininkė Birutė Prašmutaitė tarė padėkos žodį paskaitininkui A. Taškūnui, programos dalyviams ir visiems atsilankiusiems. Dar kartą salė buvo pritemdyta, tiktai tautinė vėliava scenos kairėje liko apšviesta, kai dalyviai giedojo Tautos himną.

Zita Prašmutaitė

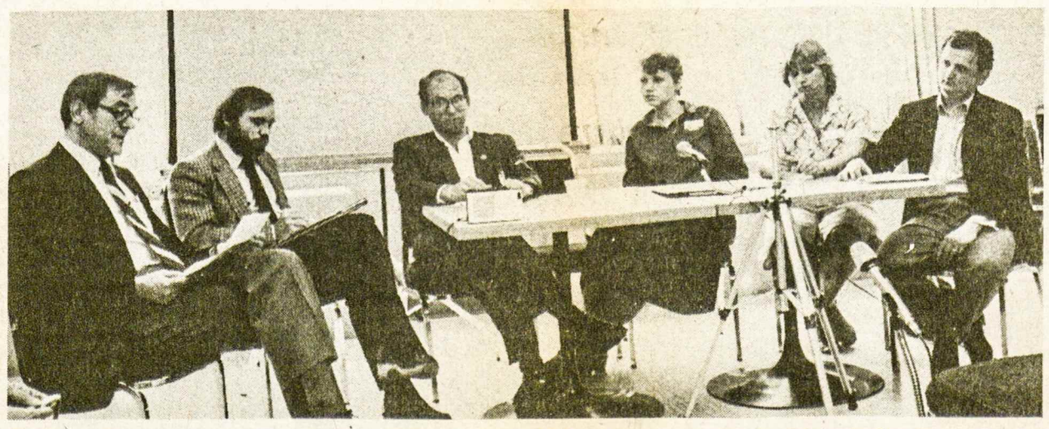

Baltiečių Jaunimo Dienos Kanadoje svarstybų nariai. Trečioji iš dešinės — Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkė ZITA BERSĖNAITĖ

Nuotr. V. Plampės

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja RITA RUDAITYTĖ

Mano vargai kursų belaukiant

"Pučia vėjas, neša laivą,
nuneš mane į Lietuvą . . .
Tai bus linksma, tai bus linksma, tai bus linksma Lietuvoj!"

Šios seniai girdėtos vaikų dainos žodžiai dažnai skamba mano mintyse pagalvojus, kad praėjusią vasarą nei laivas, nei lėktuvas nenunešė manęs į Lietuvą. O jie taip laukė manęs! Turiu 16 tetų bei dėdžių ir 22 pirmos eilės pusbrolius bei pusseseres, kurie nekantriai laukė manęs.

Ir aš pati ilgai svajojau apie vasarą, praleistą Vilniaus universitete, lietuvių kalbos kursuose. Norėjau pamatyti tekantį Nemuną, pasakišką Trakų pilį, išgirsti kukuojančią gegutę, pauostyti Lietuvos pušynus ir paragauti baravykų . . .

Išklausiau buvusių kursantų pasakojimus, nuotykius ir pergyvenimus, kurie padėjo man padaryti sprendimą, kad ir aš turiu važiuoti. Parašiau draugei Vilniuje, prašydama, kad jinai parūpintų atitinkamą anketą. Ją gavau 1981 m. spalio mėnesį.

Greitai pradėjau ruošti reikalingą popierizmą. Užpildžiau dvi kopijas anketos, kuri reikalavo duomenų apie pedagoginę, žurnalistinę ir visuomeninę veiklą. Paruošiau kopijas įsigytų laipsnių ir diplomų, parašiau autobiografiją ir laišką universiteto rektoriui J. Kubiliui. Gydytoja laišku patvirtino, kad esu sveika, ir prie visko pridėjau šešias paso nuotraukas.

Viskas buvo išsiųsta registruotu laišku 1981 m. lapkričio 16 d., nors reikalauta prisiųsti iki 1982 m. vasario 1 d. Pagal pašto tarnautoją, rektorius turėjo gauti mano siuntą nevėliau 1981 m. gruodžio 4 d.

Išsiuntusi dokumentus, pradėjau laukti. Iš draugų patirties žinojau, kad iki gegužės mėnesio pabaigos turėčiau sulaukti teigiamo atsakymo. Mat anksčiau kursantai iš Š. Amerikos gaudavo telegramas dažniausiai gegužės mėnesio pabaigoje arba birželio pradžioje. Bet būdavo ir kitaip. Pernai viena hamiltonietė gavo telegramą liepos 2 d., t. y. tris dienas prieš kursų pradžią.

Nors laukiau teigiamos telegramos, nebuvau garantuota, kad mane iš viso priims į kursus. Kalbėdami su buvusiais kursantais ir kitais, negalėjome nustatyti, kaip atrenka jaunuolius dalyvauti kursuose. "Atmintinė" — knygutė užsienio lietuviams, stojantiems mokytis į Vilniaus universitetą, rašo devintame puslapyje: "Atrinkdamas asmenis į lietuvių kalbos kursus, universitetas kreipia dėmesį į lingvistinius gabumus, pedagoginę, žurnalistinę ir visuomeninę veiklą".

Buvo priimta darbščių jaunuolių, kurie aktyviai reiškiasi lietuviškoje veikloje užsienyje, ir tokių, kurie visai nemokėjo lietuvių kalbos.

Iš mano pažįstamų kaikurių nepriėmė pirmu prašymu, o antrą kartą pasisekė. Bet daugumą priėmė pirmą kartą. Žinau, kad vienos torontietės visai nepriėmė, nes vienais metais atsisakė.

Kadangi aš nusiunčiau anketą anksčiau, maniau, kad man ir praneš anksčiau. Giminaitė nuvažiavo pas universiteto rektorių, kuris tvarko užsienio sąrašus, 1982 m. gegužės mėnesio pradžioje. Pranešė giminaitė: "Tuo metu patvirtintų sąrašų dar nebuvo. Gaila, kad tau neišeina anksčiau pranešti".

Šiais metais, kaip ir kitais, pavasarį ėjo gandai, kad kursų Vilniuje šią vasarą nebus. Į tai nekreipiau dėmesio, nes draugė sakė, kad tie patys gandai ėjo tais metais, kai ji važiavo.

Laukiu, laukiu. Jau birželis ir dar vis nėra žinių. Būdama JAV-se birželio mėnesio pradžioje, sutikau keletą jaunuolių, kurie buvo gavę laiškus, kad jie nepriimti į šios vasaros kursus. Keista: universitetas pranešė nepriimtiesiams kandidatams; seniau išsiųsdavo tiktai teigiamas telegramas, o nepriimti kandidatai negaudavo jokios žinios. Džiaugiausi, kad aš tokio laiško nebuvau gavusi. Bet netrukus džiaugsmas pavirto liūdesiu. Laiškas iš universiteto pasiekė mane birželio 14 d. Rašė: "Gerbiama R.-O. Šiūlyte, Gavome Jūsų dokumentus su prašymu dalyvauti lietuvių kalbos kursuose šių metų vasarą. Deja, dabartiniu metu Jūsų priimti negalime. Su pagarba, Prof. dr. J. Kubilius, rektorius".

Laiškas mašinėle rašytas ir pasirašytas ne dr. J. Kubiliaus, bet kito. Gaila, pavardė neišskaitoma, bet prasideda su "J" raide ir turi "g" raidę viduryje.

Laiškas iš universiteto rašytas 1982 m. vasario 9 d., pašto antspaudas 1982 m. kovo 12 d. Taigi keliavo daugiau kaip keturis mėnesius, nes pasiųstas paprastu, ne oro paštu. Pasigailėjo kapeikų oro pašto ženklui!

Nesinori tikėti, kad rektorius būtų be širdies, nehumaniškas — neatsižvelgė į tai, kad kandidatai turi susitvarkyti su darbais, mokslu ir pasiruošti tokiai kelionei iš anksto. Sunku tikėti, kad laisva valia išsiuntė tokius laiškus, kurie pranešė žinią paskutinę minutę.

Rektorius gal ir buvo verčiamas slėpti mano giminei, kad kursų šią vasara nebus, ir sakyti, kad sąrašas nesudarytas, nors laiškai buvo išsiųsti prieš tris mėnesius. Bet tai nežmoniškas "žaidimas".

Įdomu, kodėl nebuvo kursų Vilniuje šią vasarą? Ar dėl neramumų politinėje sferoje, ypač santykiuose tarp Sovietų Sąjungos ir laisvojo pasaulio? Ar gal tai ženklas antiamerikinės politikos (dauguma kursantų atvažiuoja iš JAV ir Kanados).

Aš spėju, kad okupanto švietimo pareigūnai pastebėjo, kad iš buvusių kursantų tik vienam kitam pavyko apsukti galvas komunizmo principais kursų metu. Dauguma grįžo namo lietuviais patriotais, pajutę savo tautos šilimą ir suradę savo kilmės šaknis.

Gaila, kad mano ir kitų kandidatų giminės negalės skaityti šio straipsnio ir gal pilnai iš mūsų laiškų nesupras, kodėl mes vasarą neatvažiavome į lietuvių kalbos kursus Vilniuje.

Bet miela pussesere, baigsiu tavo žodžiais:

"Atmink mane, kur būsi
Ir kur likimas tave neš.
Ar verksi tu, ar linksma būsi,
Tegul man vėjas tepraneš."

Rūta-Ona Šiūlytė

Studentai ateitininkai įžodžio metu Toronto Prisikėlimo šventovėje. Iš kairės: Vitas Birgelis, Natalija Slivinskaitė, Nijolė Vytaitė

Sukaktuvinė skautų stovykla

Kanadiškės Romuvos dvidešimtmetis ir atmintina stovykla

Romuvos XX-mečio stovykla Kanadoje rugpjūčio 7-21 d.d. sutraukė gražų būrį skautiško jaunimo iš Toronto, Hamiltono, Londono, Ročesterio, Detroito, po kelis iš Čikagos, Klevelando ir Bostono — iš viso 172, o iškilmių savaitgalį rugpjūčio 14-15 d.d. registracijos sąrašas pakilo iki 252 stovyklautojų, neskaitant gausių svečių, kurie aplankė šią sukaktuvinę stovyklą.

Pirmąją savaitę, nors oras buvo vėsokas ir tarpais lijo, nesutrukdė numatytos programos, kurioje žymią dalį užėmė pijonerija ir pasiruošimas sukakties iškilmėms.

Privalomas lietuvių kalbos vartojimas buvo patenkinamas, nes jaunieji vadovai ir vyčiai-kandidatai stengėsi būti pavyzdžiais.

Savaitgalio iškilmės buvo pradėtos Lietuvos senovės inscenizavimu vėliavų ir žaidimų aikštėse, kur pasipylė būreliai senovės lietuvių, vaidilučių ir kryžiuočių. Buvo įpinta Kęstučio ir Birutės legenda, o su kryžiuočiais smarkiai kovota, vartojant miltų maišelius vietoj akmenų . . . Inscenizacija ir žaidimai baigėsi lietuvių krikštu, kur prie vandens apeigoms vadovavo v. s. kun. A. Saulaitis, SJ. Po to visi procesijoje žygiavo į pirmąją krikščionių lietuvių šventovę anapus ežero, kur Mišias atnašavo v.s. St. Kulbis, SJ, ir v.s. A. Saulaitis, SJ.

Senovės inscenizaciją paruošė ir jai vadovavo ps. Asta Saplienė, talkinama šakų vadovų-vių. Didelio iškilmingumo teikė ir LSS vadovybės dalyvavimas.

Iš Čikagos atvyko LSS tarybos pirmijos pirm. v.s. fil. S. Miknaitis, LS seserijos VS v.s. fil. D. Eidukienė, jos pav. ps. D. Gotceitienė ir pirmijos nariai v.s. J. Paronis ir v.s. fil. K. Ječius. Iš Bostono atvyko L.S. Fondo pirm. v.s. Č. Kiliulis.

Iškilmių metu pernai apdovanotiems v.s. kun. St. Kulbiui, v.s. G. Ilgūnui ir v.s. L. Kalinauskui garbės žymenis prisegė pirmijos pirmininkas, o a. a. M. Kalinauskienei skirtą Lelijos ordiną priėmė velionės vyras iškilmingų Mišių metu.

Minint 60 metų jūrų skautų veiklos sukaktį, atliktos apeigos prieplaukoje ir nuleistas į vandenį vainikas. Romuvos 20-mečio minėjimas sutapo su Žolinės šventė, todėl šia proga buvo paruoštos 4 stotys ir ėjo procesija su plakatais bei vėliavom.

Minėjimas baigtas pagerbimu Romuvos talkininkų ir rėmėjų, kuriems įteiktos sukaktuvinės gairelės. Grojant v.s. A. Vaitiekaičio suorganizuotam orkestrui, 200 stovyklautojų pražygiavimas gausių svečių buvo sutiktas plojimais ir džiaugsmu, kad dar ir po 20 metų skautų gretos tankios ir gražios. Buvo matyti gana retų svečių, kadaise stovyklavusių ar talkinusių. Jų visų dalyvavimas rodė, kad mestas šūkis "Mes mylim Romuvą", nėra vien žodžiai.

V.s. A. Vaitiekaičio atvežta paroda per visą savaitę, o ypač iškilmių metu, labai domėjosi ir stovyklautojai, ir svečiai. Parodą sudarė: Lietuvos praeitis, žiaurioji dabartis, Romuva ir skautų užsiėmimai.

Pirmajai savaitei vadovavo ps. Algis Senkus. **Č. S.**

Kanados lietuvių skautų stovyklavietėje Romuvoje įteikiama dovana kapelionui kun. STASIUI KULBIUI, SJ, (dešinėje), stovyklavusiam Romuvoje 20 vasarų

Nuotr. J. Karasiejaus

Dvi rašytojos, dvi pavardės

Gera ir bloga dvaro įtaka lietuvių tautai

Lietuvės moterys rašytojos gali būti suskirstytos į dvi grupes. Pirmoji jų — akademikės, vadinamos "dvaro panelėmis". Jos buvo dvarininkų — ponų dukterys. Jos rašė, kad dvaras yra geras. Geriausiu pavyzdžiu gali būti rašytoja Marija Pečkauskaitė (Šatrijos Ragana).

Antra grupė moterų rašytojų rašė, kad dvaras yra blogas. Tokiu pavyzdžiu gali būti Lazdynų Pelėda.

Šatrijos Raganos raštuose matome jos pažiūrą į dvarą. Ji parašė apysaką "Vincas Stonis". Šioje apysakoje Vincuko tėvas išvažiuoja į Ameriką. Dvaro panelė išmoko jį skaityti ir rašyti. Taip Vincukas įgauna patriotinių minčių ir įtikina tėvą grįžti į Lietuvą. Ta dvaro įtaka gera.

Šatrijos Ragana taip pat parašė romaną "Sename dvare". Tai yra idiliško dvaro aprašymas. Labai gera ten gyventi: "Eiti pas bobutę — kaip tai miela!... Rodos man, kad nuėjusi ten įžengsiu į pasakų šalį". Žmonės, kurie ten gyvena, labai geri. Bobutė baisiai atrodo, bet... meili šypsena, rodanti sveikus, baltus, kaip jaunos mergelės dantis, švelnina tą žiaurumą. Ypatingai gera yra mamutė, kuri gydo ligonis. Mama yra gilios sielos tikra lietuvė ir demokratė.

Taigi Šatrijos Raganos nuomone, dvaras yra geras. Dvaras išlaiko lietuvybę ir patriotizmą.

Lazdynų Pelėda išreiškia labai juodą pažiūrą į dvarą savo raštuose. Ji rašė, kad dvaras yra tiktai supuvimo lizdas, kuris ne tik pats pūva, bet savo puvimo procesu užkrečia ir dar sveiką lietuvišką kaimą.

Geriausias pavyzdys yra Lazdynų Pelėdos parašytas apsakymėlis "Stebuklingoji tošelė". Dvaro gyventojai rodomi kaip visai blogi: "Bet dvare gyveno jaunas ponaitis, neapsakomai smailus prie jaunų merginų..." Jis išniekino Onelę. Juozelis, kuris mylėjo Onelę, pasikorė. Onelė taip pat negalėjo likti dvare, ir išėjus jinai pasiskandino. Po šitos tragedijos žmonės pradėjo girdėti labai liūdną Jonelio tošelės muziką miškelyje. O tas, kuris pasiklauso tos muzikos... amžinai nelaimingas tampa: liūdna jam lieka pasauly, nuobodu tarp savųjų, širdyje pabunda keisti troškimai, ilgesys, — ir pradeda svajoti apie tai, ko šiame pasaulyje nėra, ko gyvenimas duoti negali, apie ką niekas dar nežino . . .

Šitie žodžiai parodo Lazdynų Pelėdos liūdną ir tamsią pažiūrą į dvaro įtaką lietuvių tautai. Dvaras tik bloga neša. Bet Šatrijos Ragana rodė dvarą kaip pažangos ir civilizacijos nešėją. Tokie yra skirtumai tarp Lazdynų Pelėdos ir Šatrijos Raganos nuomonių apie dvaro įtaką lietuvių tautai.

Aldona Sendžikaitė

Išvyka laivu

rengiama š. m. rugsėjo 18, šeštadienį, 20-23 v. Otavos upe. Rengia KLJS Otavos skyrius ir kviečia visus dalyvauti. Bus linksma programa, dainos, šokiai, užkandžiai, veiks baras. Kaina asmeniui — $10. Būtina bilietus įsigyti iki š. m. rugsėjo 10 d. Jie gaunami: Toronte pas Ž. Šilininkaitę 766-4948, Montrealyje — pas J. Adamonytę 256-5355, Otavoje pas R. Siūlytę 235-2145

Jaunimas jieško

Šiais laikais jaunimas jieško pastovaus, užtikrinto gyvenimo, bet pastebi, kad sunku pasiekti tą idealą.

Nors laikraščiai rašo, kad domėjimasis religija didėja, kad jaunuolių lankančių pamaldas skaičius auga, tačiau reikia pastebėti, kad jaunimo pasaulėžiūra yra pasikeitusi. Pavyzdžiui, abortai, gimimų kontrolė, lytinis santykiavimas prieš vedybas yra priimami ir net skatinami. Yra ir tokių, kurių tradicinė religija nepatenkina, nėra pritaikinta šių dienų problemoms.

Jaunimo pažiūrų pasikeitimas pirmiausia pasireiškė 1960 m., kai jaunimas buvo suviliotas liberalizmo ir radikalizmo bei sukilo prieš konservatizmą. Sekantį dešimtmetį buvo vėl matoma daug pasikeitimų. 1960-1970 m. laikotarpyje jaunimas domėjosi pasauliniais įvykiais ir mėgino sukurti tokį pasaulį, kuris derintųsi prie jų idealų. 1970-1980 m. jaunimas domėjosi tik savimi. Tai buvo "aš" generacijos laikotarpis. Sekančiame dešimtmetyje jaunimas pasidarė praktiškesnis — jaunuoliai rinkosi mokslo sritis, kurios buvo pelningos. Sritys, kaip kalbos, istorija, teologija, filosofija ir t.t., nėra pelningos, todėl jaunimas į jas nesiveržė. Kaikurie sako, kad šitas praktiškumas atsirado dėl ekonominės krizės.

Dabar jaunuoliui pinigai, materialiniai dalykai, prestižas yra pirmaeiliai siekiai. Svarbiausias tikslas daugumai jaunimo — padaryti gerą karjerą, nes, jų manymu, tai reiškia žmogaus gyvenimo pagerinimą.

Praeityje religija, šeima ir šeimos gyvenimas buvo labai svarbūs dalykai. Laikai keičiasi. Mažėjant domesiui religija ir morale, šeimos turi mažiau įtakos jaunuolio gyvenime. Dabar materializmas valdo pasaulį, ir jaunimas, gyvendamas šiame laikotarpyje, yra materialistiškai nusiteikęs.

Mūsų uždavinys yra pakeisti šitą padėtį ir mėginti parodyti jaunimui kelią į gyvenimą, kuris tikrai yra reikšmingas. Praktinis materializmas yra žemiausia gyvenimo pakopa, neteikianti prasmės gyvenimui. Iš naujo turime parodyti dabarties jaunimui, kad Dievas ir tėvynė yra nesenstantys idealai, prasmingi bei aktualūs ir dabar.

Nijolė Vytaitė

Lietuvių dailė ir daina Kanados vakaruose

Metinis tautybių festivalis Winnipege, kuriame dalyvavo ir lietuvių paviljonas "Vilnius"

Winnipego mieste š. m. rugpjūčio 8 d. prasidėjo tautybių savaitė — Folklorama. Atidarymo koncertas įvyko šeštadienio vakare gražioje miesto koncertų salėje. Šio festivalio atidaryme iškilmės vedėju buvo Stan Kubicek. Jis yra televizijos ir radijo stočių pranešėjas, visada linksmai nuteikiąs publiką. Čia jis pabrėžė, kad Winnipego Folklorama taip išgarsėjo, kad Amerikos Autobusų Sąjungos kelionių plane pažymėta kaip viena iš šimto lankytinų vietų.

Koncerto metu pakviesti žymesnieji asmenys kalbėjo trumpai. Koncertas užtruko nepilnas dvi valandas.

Tarp penkių pasirodžiusių grupių buvo ir mūsų paviljono "Vilnius" dainininkė Violeta Rakauskaitė. Ji padainavo dvi dainas: "Kol žemė sukas" ir "Dainuokit, vyturiai". Koncertui baigiantis, ji vėl buvo pakviesta padainuoti specialiai šio festivalio tema sukurtą dainą "Folklorama!"

Programos metu buvo iškviesti į sceną ir pristatyti publikai 39 pavilijonų burmistrai ir karalaitės.

Sekmadienį, 4 v.p.p., pradėjo veikti visi paviljonai, bet lankytojų buvo nedaug. Gal dėlto, kad lauke pūtė šaltas vėjas ir lijo. Atėjusius, kaip ir per visus vakarus, mūsų darbščiosios šeimininkės vaišino visokiais skanumynais, vyrai bare — gėrimais. Atsilankiusieji užsukdavo pasižiūrėti E. Bugailiškio įrengtos parodos viršutinėse Šv. Kazimiero šventovės patalpose. Rūsio salėje su savo pačios išaustais gražiais tautiniais audiniais ir mezginiais pasirodė A. Jančiukaitė. Kas vakarą po 4-5 kartus mūsų "Vilniaus" paviljone programą atlikdavo dainininkė V. Rakauskaitė vien tik šiai progai atkviesta iš Europos.

Dainuojanti lietuvaitė

Jau Folkloramos atidarymo koncerte estradinė dainininkė-solistė Violeta nustebino susirinkusius. Tarp kitų tautiniais drabužiais apsirengusių liaudies dainas dainuojančių grupių ji į sceną išėjo pasipuošusi modernia apranga. Grakštūs dainininkės judesiai ir rankų mostai (dainos žodžių interpretacija) sužavėjo visus, ir susirinkusieji plojo jai gal net daugiau, negu po kitų grupių pasirodymų. Ir kas vakarą ji laikėsi to paties tempo, nors retkarčiais įpindavo lėtesnes, svajingas dainas. Karštais, atsilankiusiai publikai pageidaujant, padainuodavo vieną ar kitą dainą vokiškai savo skambiai sodriu, gerai valdomu balsu, aiškia tarsena, palydima juosteliėje įgrotos muzikos. Šių dainų muzika bei tekstai sukurti dabartinėje Lietuvoje. Juose jaučiamas mūsų tėvynės grožis ir gili meilė tautai. Kitos dainos skirtos motinai, gamtai, atsiskyrimui bei susitikimui.

Violeta gimė Kaune. Jau mažutė būdama mėgo muziką ir dainas. Kaip ji pati sako, dar jauna būdama "pasirodydavo" scenoje prieš veidrodį — savo žiūrovus. Aštuonetą metų mokėsi Naujalio vardo muzikos mokykloje Kaune. Studijuodama Vilniaus universitete, ji dažnai atlikdavo programą ir buvo pastebėta pramoginių laidų režisoriaus iš televizijos stoties. 1971 m. buvo pakviesta dalyvauti kaikuriose radijo ir televizijos programose. Ten bedainuodama išleido eilę plokštelių. Kurį laiką buvo vokiečių kalbos mokytoja Kaune. 1975 m. vedybų keliu išvažiavo į V. Vokietiją. Muencheno un-te studijavo slavų ir vokiečių kalbas. Be to, ji koncertavo JAV, Anglijos, Prancūzijos, Belgijos, Italijos ir Kanados lietuvių kolonijose. Š. m. balandžio 24 d. Violeta dainavo Čikagos un-to "International House Assembly Hall" patalpose ir daugelio ten atsilankiusiųjų buvo labai palankiai įvertinta. Kaip "Draugas" viename straipsnyje pažymėjo, ji buvo geriausia to vakaro programos atlikėja.

Violeta koncertavo ir Europos Lietuvių Studijų Savaitėje š. m. rugpjūčio 17 d. Londone, Anglijoje. Ji pareiškė, kad Winnipege jai labai patiko. Winnipego lietuviai ją pamilo kaip savo dukrą ir linki jai laimės bei pasisekimo ateities planuose.

Folkloramos užbaiga

Paviljonus lankančių tarpe teko sutikti nemaža turistų, atvažiavusių čia grupėmis ar paskirai, bet neatrodo, kad lankytojų skaičius buvo didesnis negu pernai. Daugelis paviljonų, ypač mažesni, turėjo ir šiemet tas pačias grupes, kurios atliko panašias programas, o parodų rodiniai mažai tepasikeitė. Tenka pasidžiaugti, kad mūsų lietuvių grupė dirba nenuilstamai, ir rengėjų paprašyti visi sutiko padėti.

Gražu matyti čia nemažą būrį jaunimo, kuris organizuoja ar prisideda prie šio mūsų tautinio pasirodymo. Šalia mūsų paviljono karalaitės Lizos Daubaraitės ir paviljono burmistro Juozo Grabio, nenuilstamai daug dirbo reikalų vedėjas (coordinator) R. Balčiūnas, inž. J. Valaitis ir daugelis kitų.

Pagaliau sekmadienį, rugpjūčio 15, visų sunkiai dirbusių paviljonuose džiaugsmui, Folklorama tapo oficialiai uždaryta. Uždarymo iškilmė įvyko miesto suvažiavimų salėje "Convention Centre". Įvairios grupės dvi valandas užtrukusioje įdomioje programoje pavaizdavo, kaip įvairiuose pasaulio kraštuose atliekami darbai.

Šių metų Folkloramos karalaite išrinkta 21 metų amžiaus Manitobos universiteto studentė Nancy Vardalos iš graikų paviljono, o jos palydove vokiečių paviljono karalaitė.

Ev.f.

Toronto "Gintaro" ansamblio narė RŪTA MEIKLEJOHN Kingstone, Ont., su skotų dūdoriumi. Ten "Gintaras" dalyvavo tarptautiniame folkloro festivalyje
Nuotr. J. Karasiejaus

Tautinių grupių savaitė Winnipege — Folklorama. Joje buvo įrengtas ir lietuvių paviljonas "Vilnius" Šv. Kazimiero parapijos patalpose. Nuotraukos viršuje — ruošia paviljonui kepinius: J. Valaitis, J. Barkauskaitė, O. Demereckienė ir kiti; kitataučiai lankytojai — lietuvių draugai, prie kasos — B. Mileris; apačioje: paviljono burmistras J. Grabys, dainininkė V. Rakauskaitė, paviljono karalaitė L. Daubaraitė, A. Steponavičiūtė, J. Valaitis; A. Jančiukaitė prie lietuviškų audinių
Nuotr. V. A. Daubaro

Toronto "Gintaras" tarptautiniame festivalyje

Kanadiečių surengtame folkloriniame festivalyje Kingstone dalyvavo aštuonių valstybių grupės — 400 narių

Eilę metų Kanados Etninio Meno Taryba siuntė grupes į įvairius tarptautinius festivalius. Šiais metais pirmą kartą ši organizacija surengė tarptautinį Šiaurės Amerikos folkloro festivalį Kingstone, Ontario, liepos 2-9 dienomis. Dalyvavo apie 400 asmenų iš Porto Rikos, Šveicarijos, Prancūzijos, Bulgarijos, Lenkijos, Ganos, JAV ir Kanados (keturios grupės). Ontario provincijai atstovavo Toronto "Gintaro" ansamblis.

Atvažiavę penktadienį per pietus buvome nustebinti organizacijos tvarkingumu. Nakvynės vieta paruošta Kingstono universiteto bendrabutyje. Kiekvienas gintarietis gavo grupės dienotvarkę, registracijos ir maisto korteles, kurias buvo galima naudoti 24-uose Kingston restoranuose. Susipažinom su mums skirtais palydovais, kurie buvo nuoširdūs ir daug padėjo per visą savaitę Kingstone, lydėdami mus į koncerto vietas ir į išvykas.

Parepetavę bendrabutyje, išvykome į sporto stadijoną, kur įvyko festivalio atidarymas. Prieš žygiuojant su vėliavomis į stadijoną, turėjome progos susipažinti su kitomis grupėmis ir nusifotografuoti. Buvo tikrai malonu pamatyti šokėjus, dainininkus ir muzikantus suvažiavusius iš tolimų kraštų.

Pradžios iškilmėms grasino lietus. Visi ansambliai turėjo atlikti 6 min. programą. Prieš mūsų pasirodymą Ganos grupė, mušdama būgnus, atliko trukšmingą lietaus šokį. Gintariečiams vos pradėjus pirmą šokį, užėjo lietus. Vakarinė programa buvo nutraukta.

Savaitės dienomis gintariečiai turėjo progos susitikti su festivalio dalyviais, bendrauti ir prisidėti prie vakarinių šokių ir dainų. Buvo įdomu rasti kitą susikalbėjimo būdą, būtent, rankomis arba veido išraiškomis. Taip pat radom laiko pramokti jų kalbos ir išmokyti keletą lietuviškų žodžių, dainų ir šokių. Pagal nustatytą dienotvarkę, gintariečiai turėjo koncertus įvairiuose parkuose ir aikštėse. Didžiajame teatre vyko du koncertai į dieną pagal nustatytą tvarką. Žiūrovų skaičius svyravo nuo kelių šimtų iki 3000.

Įdomu buvo stebėti kitų tautų pasirodymus, kurie buvo profesinio lygio. Kiekvienas ansamblis turėjo savo tautos liaudies charakterį dainoje, šokyje, muzikoje, aprangoje ir laikysenoje. Įdomu buvo matyti šokėjus vienodo ūgio.

Kontrastai tarp mūsų lietuviškų šokių ir kitų buvo dideli. Žiūrovai ir kitų ansamblių dalyviai stebėjo ir grožėjosi mūsų šokių lyriškumu bei grakščiais, švelniais judesiais. Tuo tarpu kitų šokiai daugiausia buvo trankūs, triukšmingi. Atsidūrus šioje aplinkoje, buvo sunku tikėti, kad esame Ontario provincijos mieste. Jautėmės kaip svetimi savo krašte.

Teko nutraukti šią svajonę grįžtant į Torontą sekmadienį, kur turėjome du koncertus. Pirmas jų įvyko CNE aikštėje CHIN-MOLSON rengtose tautinių šokių grupių varžybose, kuriose dalyvavo per 50 grupių. Varžybose laimėję antrą vietą ir $900.00, skubėjome į Etobicoke Centennial parką, kuriame vyko Kanados lenkų bendruomenės 75 metų sukakties paminėjimas. Nors "Gintaras" atliko tiktai dalį programos, bet atkreipė Toronto "Star" fotografo dėmesį, kurio daryta spalvota nuotrauka pateko į pirmą puslapį pirmadienio laikraščio visose 4 laidose.

Grįžome į Kingstoną pavargę, bet patenkinti savo laimėjimais. Turėdami laisvą dieną, džiaugėmės saulute ir susitikimu su dailininkais Tamošaičiais, kurie nuoširdžiai ne tik priėmė visus, bet ir pavaišino. Buvo malonu matyti jų turimą liaudies lobį, audinius, skrynias, drožinius ir paveikslus.

Sekančią dieną "Gintaro" ansamblis drauge su p.p. Tamošaičiais ir lenkų grupe nuvyko į miesto rotušę susipažinti su burmistru John Gerretson. Jaukiame priėmime burmistras apdovanojo visus miesto ženkliuku ir lentele. Ta proga mes įteikėm savo leidinį, ženkliuką ir atvežtą Toronto burmistro sveikinimą. Kalboje burmistras pabrėžė savo pasigėrėjimą mūsų pasiryžimu ir darbštumu, ypač grįžimu dalyvauti Toronto pasirodymuose.

Burmistras visiems trumpai papasakojo apie Kingstono miesto praeitį. Miestas esąs 315 metų senumo, vienu metu buvęs valstybės sostine. Miesto rotušė buvo pastatyta 1842 m., atnaujinta 1973 m. Džiugu buvo pamatyti dail. A. Tamošaičio suprojektuotą gobeleną kuris, išaustas Kingstono moterų audėjų draugijos, iškilmingai puošė vidinę sieną. Apžiūrėję rotušę, buvome pavaišinti pyragaičiais ir gėrimais.

Buvo surengtos išvykos į žymesnes vietoves Kingstono apylinkėse. Teko aplankyti seną tvirtovę Fort Henry, kurioje stebėjome pusantros valandos programą, atliktą karo mokyklos kariūnų, kurie demonstravo precizinį žygiavimą. Anksti rytą plaukdami laivu visi gintariečiai grožėjosi Tūkstančio salų vaizdais, stebėjo daugybę salų, vasarnamių.

Grįžę į bendrabutį, skubėjome ruoštis užbaigos koncertui. Erdvioje arenoje — 3000 žiūrovų plojo žygiuojančioms šokių grupėms, kurios nešė savo vėliavas, lydimos maršo garsų. Jautėme didelį pasididžiavimą, nešdami Ontario provincijos ir Lietuvos vėliavą. Kiekvienas ansamblis atliko skirtą 6 minučių programą.

Po koncerto kiekviena grupė buvo atskirai kviečiama scenon, apdovanojama ir dėkojama savo krašto kalba. Buvo malonu išgirsti padėką lietuvių kalba. Kai visos festivalyje dalyvaujančios grupės stovėjo scenoje, atbėgusios mažos mergaitės metė laukines gėles ant visų. Koncertas baigėsi įspūdingai — visi nuo scenos žygiavo susikabinę rankomis.

Po festivalio užbaigos prasidėjo vaišės arenoje visiems dalyviams. Muzikai grojant, žmonės kalbėjosi vienas su kitu, kurdami naujas ar stiprindami neseniai užmegztas draugystes su kitataučiais. Šokdami drauge, mes džiaugėmės gyvendami laisvėje, niekieno nevaržomi. To neturėjo lenkų ir bulgarų grupės, kurios buvo suvaržytos ir saugomos jų palydovų. Mes jautėm, kad turėjome progą ne tik iškelti lietuvišką liaudies meną, bet ir labiau susigyventi savo tarpe ir įvertinti lietuvišką draugystę. Radome laiko repetuoti, linksmintis ir pagerbti savo šokių mokytoją R. Karasiejienę gimtadienio proga.

Dėkojame savo vadovams p.p. Karasiejams už šios kelionės surengimą ir p. Radzevičienei už motinišką globą.

K. P.

Mylimam tėvui
A†A
JUOZUI KAKNEVIČIUI
mirus,
SIMUI KAKNEVIČIUI – Prisikėlimo parapijos kooperatyvo nariui reiškiame nuoširdžią užuojautą —
Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas

Mylimam tėvui
A†A
JUOZUI KAKNEVIČIUI
mirus,
jo sūnums — ROMUI, SIMUI ir ANDRIUI reiškiame nuoširdžią užuojautą —
"Aušros" vyrų krepšinio komandos nariai

Mylimai dukrelei ir žentui
a†a
DANUTEI ir EDVARDUI OSTAFIN
tragiškai žuvus automobilio nelaimėje,
jos tėvelius VALENTINĄ ir JONĄ SIMANAVIČIUS, sesutes — MARGARITĄ KYBARTIENĘ ir VIOLETĄ LAURINAVIČIENĘ su šeimomis, brolį JONĄ SIMANAVIČIŲ, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –
Jūratė ir Michael Sabatino
Birutė ir Vaidotas Kvedarai
Linda ir Antanas Kybartai
Lionė ir Vladas Kybartai

MYLIMAI DUKRAI
A†A
DANUTEI ir žentui
EDVARDUI OSTAFIN
tragiškai mirus,
liūdinčius tėvelius JONĄ ir VALENTINĄ SIMANAVIČIUS, brolį JONĄ, seseris — VIOLETĄ LAURINAVIČIENĘ ir MARGARITĄ KYBARTIENĘ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame –
Marius ir Carolyn Sakai
Vincas, Erika ir Jolanda Sakai
Jonas ir Jadzė Stanaičiai

A†A
ALDONAI ŠARŪNIENEI-YČIENEI,
mirties per anksti pakirstai, mus palikus, reiškiu gilią užuojautą jos vyrui dr. JONUI YČUI, dukrai DANUTEI, sūnums – PAULIUI ir MARIUI ir dalinuosi netekimo skausmu –
Vytautas Plukas,
Santa Monica, Kalifornija

A†A
ALDONAI ŠARŪNIENEI-YČIENEI
mirus,
jos vyrui dr. JONUI, dukrai DANUTEI, žentui DAVIUI, sūnums — MARIUI ir PAULIUI, seseriai DANUTEI, broliui VYGANTUI su šeimomis ir visiems artimiesiems giliausią užuojautą reiškia ir kartu liūdi –
Dalia, Jonas, Aida ir Rimas Maurukai
Daina ir Arvydas Ignatoniai

Mylimam tėvui
A†A
JUOZUI KAKNEVIČIUI
mirus,
jo šeimai reiškiame nuoširdžią užuojautą —
"Aušros" sporto klubas

A†A
DANUTEI SIMANAVIČIŪTEI
ir jos vyrui EDVARDUI OSTAFIN
tragiškai žuvus,
tėvelius VALENTINĄ ir JONĄ SIMANAVIČIUS, brolį ir seseris su šeimomis bei visus gimines, artimuosius nuoširdžiai užjaučia –
Marija Preikšaitienė

A†A
ALDONAI YČIENEI
mirus,
jos vyrui dr. JONUI YČUI, dukrai DANUTEI, sūnums — PAULIUI ir MARIUI, giminėms ir artimiesiems Tautos Fondo vardu reiškiame giliausią užuojautą.

A.a. Aldonos Yčienės atminimui aukojo Tautos Fondui:

G. H. R. Lapai	$30	Aug. A. Langai	$10
Dr. A. Barkauskas	$25	V. V. Paškai	$10
L. Novogrodskienė	$25	Vinc. Paulionis	$10
G. M. Šernas	$25	Br. P. Sapliai	$10
J. V. Dagiliai	$20	E. Smilgis	$10
B. Kerulienė	$20	J. M. Vaškevičiai	$10
J. ir M. Uleckai	$20	L. E. Vaštokai	$10
V. Anysienė	$15	S. Al. Viskontai	$10
V. G. Butkiai	$15	L. G. Vyšniauskas	$10
B. L.	$10	S. V. Vaitkus	$5
E. Čuplinskas	$10	R. Dremininkas	$5
M. J. Dambarai	$10	M. Dremininkas	$5
Kun. P. Dilys	$10	R. S. Bekeriai	$5

Miela Aldona, mes prašome Visagalį Dievą suteikti Tau amžinosios tėviškės buveinę Viešpaties amžinybėje.
Už aukas Velionės pagerbimui nuoširdžiai dėkojame –
Tautos Fondo Toronto atstovybė

ALDONA BILIŪNIENĖ, pasižymėjusi jūros kriauklių meno dirbiniais Juno Beach, Floridoje. Jos darbų paroda buvo surengta Toronte

Garsėjanti medicinos iliustratorė

Rasa Renkauskaitė-Skudra apdovanota augščiausiu žymeniu

1981 m. pabaigoje "Canadian Academy of Medical Illustrators" (CAMI), įvertindama Rasos Renkauskaitės darbą iliustravimo srityje, įteikė jai Maria T. Wishart vardo žymenį — "Award for Excellence in Medical Illustration". Tai Kanados medicinos augščiausio laipsnio žymuo iliustravimo kokybės srityje.

Įvertinimo komisiją sudarė: Eila Ross, buvusi minėtos akademijos pirmininkė, nariai — Toronto universiteto medicinos fakulteto anatomijos skyriaus vedėjas dr. Keith Moore, pasižymėjęs iliustratorius komercinėje srityje Roger Hill, farmacinių skelbimų agentūros "Medicus Intercon Canada" direktorius Hans Arden, komercinio pobūdžio iliustratorių dekanas bei "Canadian Association of Photographers and Illustrators in Communications" (CAPIC) pirmininkas Will Davies.

Žurnale "Modern Medicine in Canada" 1981 m. gruodžio nr. trijuose puslapiuose buvo išspausdinta šešių iliustratorių — finalistų 17 darbų, tarp kurių penki buvo Rasos, ir tik su jos vienos nuotrauka. Pats to žurnalo numerio viršelis papuoštas taip pat jos darbu.

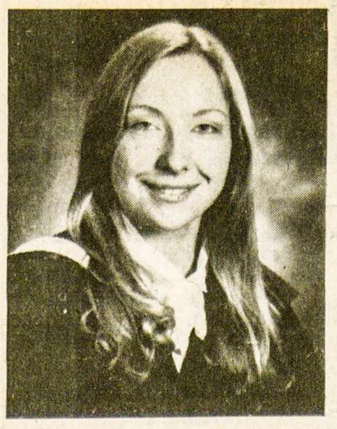

RENATA-JOANA DŪDAITĖ, Joanos ir Romo Dūdų dukra, Collingwood, Ont., šiais metais baigė Yorko universitete išraiškos meną bakalaurės laipsniu. Yra baigusi Toronto Maironio mokyklą. Dalyvavusi skautų ir Toronto universiteto lietuvių klubo veikloje. Šį rudenį studijuos choreografiją Illinois universitete, siekdama magistrės laipsnio

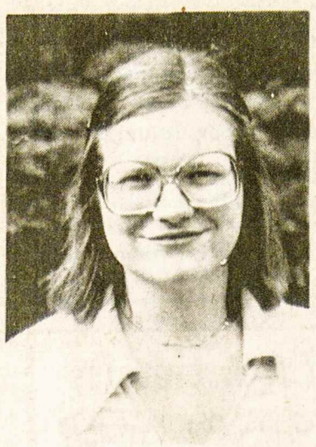

JOLANDA A. MICKEVIČIŪTĖ, dr. Prano ir Rožės Mickevičių duktė, baigusi medicinos studijas Ohio State universitete. Be to, ji yra baigusi Laurel School in Shaker Hts. ir Vyskupo Valančiaus 12-kos metų šeštadieninę mokyklą Klevelande. Bakalaurės laipsnį gavo John Carrol un-te. Pradėjo dirbti Klevelando klinikos vidaus ligų skyriuje kaip rezidentė. Yra "TŽ" skaitytoja

Rasa yra duktė veiklių torontiečių Donato ir Tatjanos Renkauskų. Baigusi Ontario meno kolegiją "Advertising and Communications" specialybę, Guelph universitete gavo BA (Fine Arts) laipsnį. Toronto universitete studijavo specialų trejų metų medicinos kursą ir 1973 m. gavo BSc(AAM), t.y. BSc (Art as Applied to Medicine).

Gavusi pastarąjį laipsnį, Rasa liko dirbti Toronto universiteto medicinos fakultete kaip iliustratorė, kur jos pastangomis fakultetas įsteigė "Medical Photography and Art Department", kuris teikia vaizdinį švietimo bei konsultacinį patarnavimą medicinos fakultetui.

1980 m. Toronto General ligoninė pakvietė Rasą steigti joje, kaip praktinės medicinos mokymo ligoninėje, skyrių panašų į medicinos fakulteto.

Šiuo metu, būdama koordinatorė vaizdinio švietimo medicinos srityje Toronto General ligoninėje, Rasa teikia panašų patarnavimą vis platėjančiu mastu ir kitų universitetų medicinos fakultetams bei kitoms prie medicinos fakultetų veikiančioms ligoninėms. Numatoma tą skyrių, papildžius jį personalu bei priemonėmis, padaryti "Medical Communication Centre" ir įkurdinti jį Toronto General ligoninės medicinos tyrimų reikalams statomose patalpose.

Rasa yra taip pat laimėjusi žymenį "Award of Merit" už iliustracijas spausdiniuose. Ji, bendradarbiaudama su RPB Associates, yra atlikusi nemažai iliustracijų bendrovėms, įstaigoms, žurnalams, k.a. Dow, Wm. S. Merrell, Allan & Hanburys, Racquets Canada, City Woman, Health and Welfare, Advest International.

Be to, Rasa yra pagaminusi, šalia įvairių kraujo apytakos organų dalių, gyvai atrodančias žmogaus širdis iš "latex" medžiagos. Stambesniame ekraninio pobūdžio filme "Threshold" apie žymų širdies operacijų specialistą dr. Coolie šios širdys panaudotos vaizduojant širdies operacijas.

L. Bls.

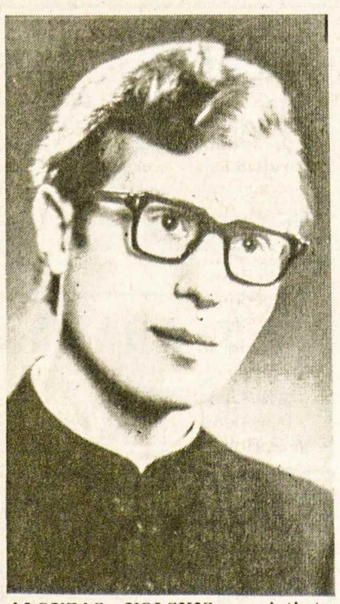

ALOYZAS VOLSKIS, sovietinės valddžios įsakymu pašalintas iš Kauno kunigų seminarijos antro kurso. Gimęs 1956 m. Apie jį daug rašoma "LKB Kronikoje"

"Keturi frontai"

P. ŠTUOPIS

Toks yra Z. Raulinaičio ką tik išleistos knygos pavadinimas, kuris truputį skamba kaip staigmena, bet iš tikrųjų yra apgalvotas. Autorius čia iš istorijos šaltinių apžvelgia karinius lietuvių kilčių susidūrimus su jų kaimynais XII š. dar prieš Lietuvos valstybės susidarymą. Autorius tą veiklą sugrupuoja į keturis frontus: "vakarinis — prūsų, pietinis — jotvingių, rytinis — lietuvių ir šiaurinis — Livonijos" (latvių) ir tada nustato kas ką daugiau užpulidnėjo ir kokios iš to plaukia išvados. Knyga aprūpinta B. Balčiūno braižytom schemom, lietuvių kilčių sričių žemėlapiais, kaikurių šaltinių ir senovės istorikų veikalų ištraukomis.

Autorius, kaip ◦karininkas, jau ir Lietuvoje rašė karinėmis ir istorinėmis temomis "Karyje", "Karde" ir "Mūsų žinyne", o Amerikoje net 28 metus redagavo čionykštį "Karį", leidžiamą Lietuvos Karių Veteranų Sąjungos "Ramovės" Niujorko skyriaus, kuriame visados būna paties redaktoriaus ir bendradarbių vertingų istorinių bei karinių straipsnių, atsiminimų ir skyrium išleidžiamų studijų (sužymėtų ir šios knygos aplanke).

Nors autorius tituliniuose knygos puslapiuose jos temą nurodo "XII amžiaus lietuvių karinėje istorijoje", bet tikrumoje apima ir senprūsius, ir latvius ir net estus, taigi visą tą išsilikusių pagoniškų tautų salą prie pietryčių Baltijos, kur žemynu ir jūra artėjo ir supo jau organizuotos krikščioniškos valstybės, bet ne tiek prekiauti ar apaštalauti, kiek prasiplėsti ir užkariauti. Tai autorius gerai žino, tam ir rašo šią knygą, norėdamas rehabilituoti mūsų prosenelius tose tolimose praeities miglose. Tas šimtmetis dar iš dalies skendi proistorėje, bet jau tada tuose kariniuose susidūrimuose lietuvių kiltims jau kilo lemties klausimas — išlikti ar žūti? Kas nesusigriebė, buvo netrukus užkariautas arba ilgainiui germanizuotas. Lietuviai, truputį nuošaliau gyvenę, tose pirmose kovose stiprėjo ir susivienijo į stiprią dinamišką valstybę, bet nesuspėjo nei tada, nei vėliau išgelbėti žūstančių ir pavergtų giminių.

"Prūsų fronte XII a. karinius veiksmus pradėjo, kaip ir reikėjo tikėtis, lenkai", sako autorius. Lenkų valstybė įsteigta 963 m., o katalikybę priėmė 966 m. Tai buvo sena, didelė ir veržli valstybė, kuri XII š. prūsus puldinėjo grobio, garbės ir krikšto tikslais. Ypač didelis lenkų įsiveržimas įvyko 1166 m. į Prūsijos gilumą, bet prūsai juos labai sumušė, ir lenkai ilgam aprimo. "Ar tie pagonys prūsai buvo tokie nesugyvenami kaimynai plėšikai?" Peržiūrėjęs tų žygių žinias šaltiniuose, užrašytas daugiausia pačių lenkų, autorius randa, kad "barbarai" prūsai lenkų žemes puolė tik du kartus (ir tai per 200 metų), o lenkai puolė Prūsiją 11 kartų. Nevieningi prūsai apsigynė, bet Lenkijai nesudarė jokio pavojaus.

Jotvingių frontas buvo nukreiptas prieš tą pačią Lenkiją, prieš rusinų Kijevą ir Voliniją, tik dar mažiau šaltinių aprašytas. Jotvingiai dar pikčiau iškoneveikti turbūt už tai, kad buvo narsūs, o ypač kad buvo pagonys. Per 200 metų jotvingiai užkliudė savo priešus du kartus, o tie priešai juos puolė, grobė, naikino šešis kartus. Jotvingiai atsilaikė, prisidėjo noriai prie galingos Lietuvos ir kitaip atsikeršijo.

Ir **lietuvių rytų fronte** pirmieji pradėjo puldinėti ne lietuviai, bet anksčiau susidariusios rusų valstybės — tai didžioji Kijevo kunigaikštija (įsteigta 860 m. ir pradėjusi krikštytis Rytų apeigomis 988 m.), o kai vėliau ta kunigaikštija susiskaldė, tai šiaurėje atsirado Polocko, Pskovo ir D. Naugardo kunigaikštijos. Tarp 1040-1200 m. čia rusinai puolė lietuvius šešis kartus ir galindus (čia ne Prūsijos galindai, bet prie Smolensko) du kartus.

Verta pažymėti, kad tuose puolimuose rusai nesirūpino lietuvių pagonių krikštijimu ir jų įjungimu į Rytų Ortodoksų Bendriją. Tame laikotarpyje lietuviai puolė rusinus tik du kartus, bet jiems talkino jų savitarpio kovose penkis kartus.

Iš viso karinė lietuvių veikla buvo gyva. Jie buvo ne tik geri kariai, bet ir veiklūs politinėje bei diplomatinėje plotmėje. To nematėme anuose frontuose. kaimynų puldinėjimai išaugino lietuvį kaip karį ir vertė vienytis.

Šitokias savo išvadas autorius vaizdingai suglaudžia: "Lietuvių raiteliai smarkiais šuoliais išjojo į XIII amžiaus karinių veiksmų teatrą". Autorius nesutinka su istorikais J. Voigtu, M. Paškevičium ir mūsų Z Ivinskiu, kurie sako, kad neturtingi lietuviai dažnai žiauriai plėšikavę slavuose, kurie negalėję nekeršyti. Autorius mano, kad buvę veikiau priešingai.

Livonijos latvių fronte pirmi pradėjo puldinėti irgi Polocko, Naugardo, Smolensko rusinai, bet didžiausią pavojų sudarė ankstyvas vokiečių pasirodymas Baltijos jūroje: pirmiausia pasirodė jų pirkliai, pradžioje sutikti akmenimis ir strėlėmis. Paskui juos vyko misijonieriai, bet čiabuviai kratėsi jų krikšto. Tada kryžiaus karų papročiu misijonieriai savo apsaugai ėmė statytis pilis ir šauktis iš Vakarų kryžiaus žygių riterių pagalbos. Kai šie išvykdavo namo, tai žymusis Livonijos vyskupas Albertas, kryžininkų padedamas, pastatė Rygos pilį (1201 m.) ir tuoj po to įsteigė vietinį vokišką vienuolių kalavijuočių ordiną okupuoti kraštui ir krikštyti gyventojams. Taip šio Latvijos ir Estijos krašto likimas buvo nuspręstas.

Iš pradžių Lietuva buvo tik stebėtoja, o vėliau 200 metų turėjo sunkiai šį frontą ginti, bet nepalūžo. Autoriaus išvada: "Slavų, vokiečių ir skandinavų agresyvūs veiksmai Livonijos fronte 12 a. toli pralenkė livoniečių (lybių, žiemgalių, kuršių) ir estų savo dažnumu ir smarkumu". Ir iš viso visuose keturiuose frontuose jau pirmiau susikūrusios kaimyninės valstybės, besiplėsdamos ėmė pirmos puldinėti dar pakrikas lietuvių kiltis ir jas žeminti savo metraščiuose.

Likusį knygos trečdalį užima priedai, susiję su jos turiniu: šaltinių ir kaikurių senovės istorikų veikalų ištraukos žymesnėms kovoms pavaizduoti; to meto įvairių ginklų, šarvų, šaudyklių, svaidymo ir griovimo "mašinų", lietuviško skydo įdomūs aprašymai ir škicai (p. 132-154); samprotavimai mūsų istorikų (A. Šapokos, A. Budreckio, K. Jablonskio); versijos apie Lietuvos valstybės sudarymą; "Kryžiaus karai" (pagal "A History of the Crusades", 3 tomai, St. Runcimano); puslapis šaltinių ir literatūros sąrašas.

Iš viso ši Z. Raulinaičio knyga turėtų būti įdomi ir mūsų istorikui specialistui, ir eiliniam praeities mylėtojui.

Z. Raulinaitis, KETURI FRONTAI XII amžiaus lietuvių karinėje istorijoje. Išleido "Karys" 1982 m. (341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA). Spausdino Tėvų pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Tiražas — 700 egz. Kaina — $9, 164 psl. Kieti viršeliai.

Lietuvaitė — televizijos režisorė

Nijolė Kuzmickaitė laimėjo žymenį už jos paruoštą programą vaikams

Kol kas mažai teturime lietuvių, dirbančių televizijos srityje, ypač Kanadoje. Pastaruoju metu pagarsėjo Nijolė Kuzmickaitė, laimėjusi ACTRA draugijos žymenį už geriausią programą vaikams "Switchback", rodomą CBC televizijoje Vankuverio mieste ir kitur.

Nijolė yra gimusi Paris, Ont., kur gyvena jos tėvai — Liuda ir Alfonsas Kuzmickai. Ten ji baigė Švč. Jėzaus Širdies mokyklą, Brantforde — kolegiją, Toronte — universitetą. Filmų ir televizijos programų paruošimą ji studijavo 1973-74 metais Yorko universitėte. Dirbdama šioje srityje ilgesnį laiką, Nijolė pasiekė gražaus specialistų ir visuomenės įvertinimo. ACTRA ją įvertino specialiu žymeniu, įteiktu Toronte, o visuomenė išreiškia savo džiaugsmą jos darbu, rašydama laiškus. Kas savaitę ji gauna apie 1000 laiškų.

Programa "Switchback" yra rodoma sekmadienio rytais ir trunka 90 minučių. Vyrauja pokalbio forma. Jame dalyvauja ir vaikai 10-14 metų amžiaus. Pirmą kartą ši programa pradėta rodyti televizijoje 1981 m. sausio mėnesį. Pagarsėjo kaip įdomi programa ir išsiplėtė į kelias vietoves — Vankuverį, Winnipegą, Halifaksą.

Nijolė, ruošdama programą, stengiasi padaryti ją įdomią ne tik vaikams, bet ir suaugusiems. Pasak jos, jeigu programos turinys geras, tai būna įdomus visiems. Skirtumas tiktai tas, kad vaikų programose pabrėžiami vaikų interesai. Pvz. dabar vaikai žiūri ir "Love Boat", ir "Walt Disney" programas, kurios yra įdomios ir nevaikams.

Nijolės nuomone, ir Kanadoje paruošiama gerų programų. "Man nesuprantama, kodėl kaikurie žmonės nežiūri Kanados televizijos programų. Mano manymu, mes turime daug gerų kanadietiškų televizijos programų, nors ir neturime tiek lėšų, kiek amerikietiškos programos. CBC vaikų programos visuomet nukenčia dėl lėšų stokos".

Šiuo metu Nijolė Kuzmickaitė dirba Vankuveryje. Jai linkėtina geriausios sėkmės pasirinktoje srityje.

M.K.

NIJOLĖ KUZMICKAITĖ, dirbanti CBC televizijoje Britų Kolumbijoje. Ji laimėjo žymenį "Nellie" už geriausią televizijos progamą vaikams

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Jaunų išeivijos talentų konkursą lapkričio 13 d. rengia JAV LB kultūros taryba Klevelande, Dievo Motinos parapijos salėje. Konkurse kviečiami dalyvauti dainininkai, pianistai ir instrumentalistai nuo 16 iki 30 metų amžiaus. Registruojantis reikia atsiųsti trumpus biografinius duomenis ir pavyzdinę garso juostelę. Registracija bus vykdoma iki spalio 1 d. Informacijas teikia ir registruoja Andrius Kuprevičius, 2166 N. St. James Pkwy., Cleveland Hts., Ohio 44106, USA. Tel. 216-321-1710.

A. a. kun. Jonas Kuzmickis, rašytojas ir literatūros kritikas, miręs Britanijoje š. m. kovo 20 d., Bradforde turėjo didelį daugiau kaip 2.000 knygų rinkinį. Tas lietuviškas knygas savo testamentu jis paliko Londono lietuvių bibliotekai, vadovaujamai inž. R. Baublio. Testamento vykdytojai apmokėjo ir gausaus knygų rinkinio atgabenimą Londonan.

"Dirvos" novelės 1982 m. konkursą laimėjo Čikagoje gyvenantis rašytojas ir dramaturgas Anatolijus Kairys. Konkursui buvo gauta 14 novelių. Klevelande rugpjūčio 8 d. posėdžiavusi vertintojų komisija, kurią sudarė pirm. Balys Auginas, nariai — Vytautas Gedgaudas ir Aleksas Laikūnas, vienbalsiai pasirinko Vaidilos slapyvardžiu pasirašytą novelę "Vaidilutė". Jos autorius — A. Kairys. Jam teko nuolatinio mecenato Simo Kašelionio $600 premija.

Stepono ir Valentinos Minkų lietuvių radijo valandėlė Bostone, veikianti jau 48 metus, paskelbė antrąjį rašinio konkursą tema "Kodėl lietuvių kalba man turi būti antroji kalba?" Pernai įvykusio pirmojo konkurso tema buvo "Kodėl man garbė būti lietuviu?" Abu S. ir V. Minkai yra gimę bei augę JAV, nuoširdžiai besirūpinantys savo tėvų kalba ir Lietuva. Šiemetiniam konkursui skirti rašiniai "Kodėl lietuvių kalba man turi būti antroji kalba?" gali būti parašyti lietuviškai arba angliškai. Dalyvių amžius neribojamas. Rašinius reikia atsiųsti iki spalio 12 d. šiuo adresu: Mrs. Valentina Minkus, c/o Baltic Florist, 502 E. Braodway, So. Boston, Mass. 02127, USA. Laimėtojams bus paskirtos trys premijos: pirmoji — $250, antroji — $150, trečioji — $100. Premijuotus rašinius, kaip ir pernai, numatoma paskelbti lietuvių spaudoje.

Australijos lietuvių spaudoje plačiai nuskambėjo torontietės sol. Slavos Žiemelytės koncertai, kuriuos ALB krašto valdyba surengė Sydnėjuje, Adelaidėje ir Melburne. Viešnia iš Kanados juos pradėjo klasikiniais G. F. Haendelio kūriniais. Klasikai taipgi atstovavo P. Čaikovskio romansai, G. Stone dainos, A. Thomaso, C. Saint-Saenso, M. Glinkos, G. Bizet operų arijos. Lietuviškoje koncerto dalyje klausytojai žavėjosi J. Žilevičiaus daina "Neverki motule", J. Stankūno "Pavasario saule", A. Kačanausko daina "Kad aš našlaitėlė", B. Budriūno — "Miegužėlio noriu". Išsamią recenziją parašė buvusi Kauno radiofono sol. A. Binkevičiūtė-Gučiuvienė, kuri yra ir dainavimo pedagogė. Sol. S. Žiemelytė save laiko kontraltu. Pasak A. Binkevičiūtės-Gučiuvienės, tas kontraltas iš tikrųjų yra žemo balso mezzo-sopranas, vyriškoje skalėje prilygstantis bosui, kai tuo tarpu mezzo-sopraną reikėtų lyginti su baritonu. Sol. S. Žiemelytė turi gražų žemo tembro balsą su labai plačia skale. Tas dramatinis balsas nukreipiamas ir į švelnios lyrikos sritį. Kirtiškos A. Binkevičiūtės-Gučiuvienės pastabos: "Norėčiau atkreipti jos dėmesį į kartais pasitaikantį muzikinių frazių nepakankamumą, nerūpestingą išbaigimą, be to, į balso diapazono tarpsnį tarp giliai žemų gaidų ir vidurinio registro, kuriame pasitaiko tam tikro 'miglotumo'. Tai, atrodo, nesunku pašalinti, nes aplamai balsas laikosi teisingoje rezonatorių pozicijoje, o viršutinės gaidos žavi savo natūraliai laisvu, jaudinančio grožio skambesiu . . ." A. Binkevičiūtė-Gučiuvienė apgailestauja, kad koncerto dalyviai neužpildė nedidelės Lietuvių Namų salės Adelaidėje. Svečiai ir viešnios iš užsienio turi padengti salių nuomas, atsilyginti akompaniatoriams. Tai esąs perdidelis reikalavimas. Salės turėtų būti parūpintos nemokamai, o taip pat ir vietinių lietuvių pianistų ar pianisčių pagalba.

Tarptautiniame kamerinės muzikos festivalyje centrinėje Suomijoje, už Palangą mažesniame Kuhmo miestelyje, liepos 18 — rugpjūčio 1 d.d. Lietuvai atstovavo styginis M. K. Čiurlionio kvartetas — R. Šiugždinis, S. Kiškis, A. Grižas ir S. Lipčius. Pagrindinis dėmesys šiame festivalyje teko D. Šostakovičiaus kūriniams, bet nebuvo užmiršti ir kiti klasikinės bei dabartinės muzikos kūrėjai. Festivalin buvo įjungti trys vilniečių koncertai, kuriuose buvo atlikti M. K. Čiurlionio, J. Širvinsko, G. Kuprevičiaus, W. A. Mozarto, F. Schuberto, M. Ravelio, D. Šostakovičiaus kūriniai.

Kas treji metai buvo skiriamos šiemet įsteigtos gamtininko Tado Ivanausko ir zoologo Pranciškaus Šivickio premijos. Tom premijom, atrodo, norima pagerbti abiejų mokslininkų atsiminimą šimtojo gimtadienio proga. T. Ivanauskas gimė 1882 m. gruodžio 16 d., P. Šivickis — 1882 m. rugsėjo 30 d. T. Ivanausko premija bus skiriama už kūrybinį indėlį gamtos apsaugai ir biologijos mokslams, P. Šivickio — už kūrybinį indėlį eksperimentinei zoologijai.

Kauno M. K. Čiurlionio dailės muzėjaus skyriumi yra laikomas dail. A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muzėjus, vadovaujamas Zitos Railienės. Jis įsteigtas pastate, kuriame 1929-66 m. gyveno A. Žmuidzinavičius. Tas pastatas dabar buvo atnaujintas ir dvigubai padidintas. Pirmame augšte sutelkta beveik pusė tūkstančio A. Žmuidzinavičiaus tapybos darbų, antrame augšte įsikūrė jo "Velnių rinkinio" paroda.

Didžiojoje Vilniaus filharmonijos salėje sonatų vakarą surengė smuikininkas Eugenijus Paulauskas, profesoriaujantis Vilniaus konservatorijos. Su pianiste Aušra Banaitytė jis atliko dvi L. Beethoveno ir dvi J. Brahmso sonatas smuikui ir fortepijonui.

Sąjunginė geriausių architektūros projektų apžiūra Maskvoje gavo 55 projektus, kurių įgyvendinimas buvo užbaigtas pernai. Medaliais buvo apdovanoti trys Lietuvos atstovų suprojektuoti pastatai: Vilniaus dramos teatro rūmai (architektai A. ir V. Nasvyčiai, konstruktorė J. Morazienė), mokomasis Vilniaus dailės instituto pastatas (architektai — V. Brėdikis, B. Kazlauskas, V. Mikučianis ir V. Nasvytis, konstruktorius R. Jakaš), Akmenės rajono Kivylių kolchozo prekybos centras (architektas V. Lisauskas, konstruktorius J. Kertenis).

Kauno Laisvės alėjoje vasaros mėnesiais dažnai koncertavo pučiamųjų instrumentų orkestras, vadovaujamas J. Kučiausko. Kauniečių orkestras turi ir būgninikų grupę su vadove R. Jasevičiene.

Septintasis tarptautinis P. Čaikovskio konkursas Maskvoje susilaukė apie 300 pianistų, smuikininkų, violončelistų ir dainininkų iš keturių valstybių. Vilniaus operai jame atstovavo du solistai — Arvydas Markauskas ir Gehamas Grigorianas. Pastarasis yra armėnas tenoras, baigęs Armėnijos Komitaso konservatoriją, tobulinęsis Milano "La Scalos" teatre, vedęs Ireną Milkevičiūtę, Vilniaus operos lyrinį sopraną, šioje operoje dainavęs jau du sezonus. P. Čaikovskio konkurse G. Grigorianas laimėjo II vietą ir sidabro medalį. Sekantį sezoną jis dainuos Vilniaus ir Jerevano operos teatruose.

Lietuvos liaudies buities muzėjus Rumšiškėse yra pasižymėjęs senaisiais iš įvairių Lietuvos vietovių sutelktais pastatais. Savo skyrius jis dabar įsteigė dviejuose etnografiniuose Ignalinos rajono kaimuose — Antrajame Salų ir Šuminų. Tie kaimai yra Rytų Augštaitijos parko teritorijoje. Juose muzėjus, direktoriaus V. Stanikūno pranešimu, įsigijo senovines sodybas, kurios bus atnaujintos ir pritaikytos suplanuotiems skyriams. Ignalinos, Švenčionių, Utenos bei kituose rajonuose tiem skyriam bus renkami seni baldai, žemės dirbimo, žuvininkystės, bitininkystės įnagiai, senoviški indai, namų darbo audiniai, kiti liaudies buities reikmenys. Lankytojai galės susipažinti su R. Augštaitijos ūkininkų darbo ir buities sąlygomis XIX-XX š. sandūroje. Skyrių atidarymas įvyks po poros metų.

V. Kst.

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 767-7932
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
90 dienų termin. indėlius 13¼%
180-185 d. termin. ind. ..... 13 %
term. indėlius 1 metų ..... 13 %
term. indėlius 3 metų ..... 13 %
pensijų s-tą 13½%
spec. taup. s-tą ..... 12 %
taupomąją s-tą ..... 11 %
depozitų-čekių s-tą ..... 6 %

DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo ..... 19 %
mortgičius nuo 17¾%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai ★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. ★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(2537 Wharton Way, Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, Wharton Glen gatve
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Toronto golfininkai — VINCAS PAULIONIS, STASYS OBELIENIUS ir SIGITAS KRAŠAUSKAS Georgetown aikštyne laukia atvykstančių svečių į Š. Amerikos lietuvių golfo žaidynes š. m. rugsėjo 4-5 dienomis

SPORTAS

XVII-tųjų Š. Amerikos lietuvių golfo pirmenybių programa

Penktadienis — rugsėjo 3
Registracija ir susipažinimo vaišės:
The Delta Meadowvale Inn,
675 Mississauga Rd., Mississauga, Ont.
Kambarys 1405.

Šeštadienis — rugsėjo 4
Žaidynių pradžia 9 v.r.
Georgetown Golf and Country Club,
Georgetown, Ont. Tel. 877-6011

Sekmadienis — rugsėjo 5
Varžybų tęsinys 9 v.r.
Golfininkų pobūvis ir laimėtojams dovanų įteikimas Anapilio salėje 8 v.v., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont.

"Simon's Travel" kelionių biuras, kurio savininkai yra Audronė ir Vytas Siminkevičiai, paskyrė dovaną už vienu smūgiu (hole in one) įveiktą 15-tą žaliąją — kelionę į Floridą dviem asmenim.

Rengėjai — TLG klubas

Vitas Gerulaitis — Kanados teniso meisteris

Atvirų Kanados teniso varžybų meisteriu šiais metais tapo Vitas Gerulaitis. Lietuviška išeivija kartu su Vitu gali džiaugtis, juoba, kad turnyre dalyvavo trys pirmieji pasaulio tenisininkai.

Pirmuoju lentelėje buvo išskirtas John McEnroe, JAV meisteris, antruoju — Jimmy Connors, Wimbledono meisteris, trečiuoju — Ivan Lendl, šiais metais laimėjęs apie $1.200.000 Vitas Gerulaitis buvo ketvirtasis išskirtųjų tarpe. Dėlto retas kas tikėjosi jo pergalės.

Pirmas tris susitikimus Vitas laimėjo užtikrintai, tačiau jau ketvirčio baigmėje jam teko kietai kovoti prieš nepaprastai stipriai servuojantį Steve Denton. Tik užtikrintas ir pastovus Vito žaidimas atnešė jam sunkiai iškovotą pergalę 7-6 (10:8), 6-4. Steve Denton vėliau tapo ir šio turnyro dvejeto meisteriu.

Pusbaigmis laimėtas be žaidimo. J. Connors, sušlubavus jo nugarai, pasitraukė. Publika turėjo tenkintis tik parodomuoju Vito žaidimu.

Kitoje lentelės pusėje varžėsi I. Lendl su J. McEnroe. Lendl 6-4, 6-4 pasekme taipogi pasiekė baigmę. 1980 ir 1981 m. Kanados meisterio kelyje liko tik Gerulaitis. Atrodė, kad Ivan Lendl artėjo ir prie trečio Kanados meisterio titulo — sekančios dienos baigminės rungtynės daug kam atrodė tik formalumas.

Baigmės susitikimui buvo rodomas didesnis dėmesys. Yorko universiteto teniso aikštės bilietai buvo jau senokai išparduoti (9.000) — aikštėje nebuvo nė vienos laisvos vietos. Laikraščių reporteriai susigrūdę sėdėjo grindinio šonuose, ir foto aparatai bei televizijos kameros sekė aikštėje pasirodžiusius žaidėjus.

Pirmieji sviediniai tuojau išryškino Gerulaičio pasirinktą žaidimo taktiką. Vitas nutarė atkakliai pulti. Stipriu "pirmuoju" servu jis dažnai laimėdavo. "Antruoju" servu Vitas taipogi taškus laimėjo — vietoj įprasto lengvo sviedinio jis dažnai drįso pulti. Tinklo žaidimas veik išimtinai priklausė Gerulaičiui.

Fiziškai stipresnis Ivan Lendl buvo verčiamas gintis ir skubėti.

Augant Gerulaičio pasitikėjimui, matėsi jo įvairesnis ir pranašesnis žaidimas. Žiūrovai, įvertindami Gerulaičio puikų žaidimą, didžiumą plojimų j a m ir skyrė.

Rungtis baigta 4-6, 6-1, 6-3 pasekme. Meisterio titulą lydėjo dar ir $48.000 JAV.

Pagrindiniai Toronto laikraščiai plačiai aprašė Gerulaičio pergalę. Pasirodė ir eilė Gerulaičio nuotraukų — kartais ir pirmuose puslapiuose.

Lietuviškoms organizacijoms ir sporto vienetams, nors ir pavėluotai, derėtų Vitą Gerulaitį pasveikinti (telegrama?).

Teniso aikštė priklauso V. Gerulaičiui, ėjimai už jos ribų priklauso jau lietuviškai išeivijai.

Juozas Balsys

Iškilūs sportininkai

Leonas Rautinšas sėkmingai žaidė Kanados krepšinio rinktinėje, kuri dalyvavo pasaulio krepšinio pirmenybėse Ekvadore ir dažnai iškovodavo daugiausia taškų. Nors Kanadai teko skaudžiai pralaimėti Sov. Sąjungai, L. Rautinšas įmetė 16 krepšių ir prieš Ispaniją net 28. Kanadai šios pirmenybės nebuvo tiek sėkmingos, kaip praėjusios. Po dviejų laimėjimų pradinėse varžybose prieš Čekoslovakiją ir Urugvajų, kanadiečiai turėjo net 5 pralaimėjimus. Ypač netikėti vos kelių taškų pralaimėjimai buvo prieš Australiją, JAV 69-71 ir Ispaniją 80-83 (46-42).

Aliukas Žaliauskas Jesse Owens lengv. atletikos baigminėse varžybose Los Angeles mieste šuolio į tolį rungtyje laimėjo IV vietą. Dvylikos metų amžiaus klasėje varžėsi 14 šuolininkų. Vienuolikos metų šuolininkas nušoko 4,10 m. Šiose varžybose pirmos vietos laimėtojas nušoko 4,78 m ir A. Žaliausko geriausia pasekmė yra 4,83 m. Varžyboms pakenkė varginančios iškylos ir 105° karštyje ilgai užtrukusios atidarymo iškilmės.

Geriau sekėsi po savaitės Klevelande vykusiose rungtynėse. Jaunasis lengvaatletis laimėjo dvi pirmas vietas šuolių varžybose ir III v. 100 m bėgime. Išskirtina pasekmė buvo šuolyje į augštį — peršoko virš savo ūgio 1,47 m. Šuolyje į tolį nušoko 4,63 m. 100 m nubėgo per 13,5 sek.

Robertas Žulpa, Vilniaus pedagoginio instituto studentas, pasaulio plaukimo pirmenybėse Ekvadore, plaukdamas 200 m krūtine, laimėjo antrą vietą. Pirmą vietą šiame nuotolyje laimėjo kanadietis Victor Davis, pasiekęs naują pasaulio rekordą 2:14,77. R. Žulpos laikas 2:16,68.

Linos Kačiušytės pasaulio plaukimo rekordas tose pačiose pirmenybėse dar liko nepaliestas. Jos buvusi artimiausia varžovė 200 m krūtine įveikė per 2:28,82. L. Kačiušytės pasaulio rekordas yra 2:28,36.

Vilma Bardauskienė prarado pasaulio šuolio į tolį rekordą 7,09 m, kurį ji pasiekė prieš 4 metus. Anisvara Cusmir Rumunijos pirmenybėse Bukarešte nušoko 7,15 m. Tačiau naujasis rekordas išsilaikė tik keletą minučių — kita rumunė Valy Ionescu nušoko 7,20 m.

Ulrike Mayforth, 1972 m. olimpinėse žaidynėse įveikusi 1,92 m augštį, laimėjo I v. ir aukso medalį. Tuomet šešiolikmetės auksinis šuolis sukėlė visus Muencheno žiūrovus ant kojų. Dabar, dešimčiai metų praslinkus, Vokietijos pirmenybėse ji peršoko 2,00 m ir iki italės Sara Simeone pasaulio rekordo 2,01 m jei tetrūksta vieno centimetro. **A. S.**

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Rugpjūčio ir rugsėjo mėn. duoda lietuviams 30% nuolaidą. Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

niam laikotarpiui. Kovai su nedarbu taip pat reikia bendrų Kanados ir provincijų vyriausybių planų, parūpinančių daugiau darbų bendromis jėgomis. Praktiškai premjerų konferencija nepadarė jokių konkrečių sprendimų, juos palikdama pasiūlytam susitikimui su P. E. Trudeau rugsėjo 13 d. Finansų ministerio A. MacEacheno pranešimu, tas susitikimas rugsėjo 13 d. neįvyks.

Ministerio pirmininko P. E. Trudeau vyriausybė po ilgo delsimo pagaliau paskelbė papildomus parlamento narių rinkimus trijose rinkiminėse Ontario apylinkėse, netekusiose savo atstovų. Timiskaminge, Ontario šiaurėje, išrinktas liberalas Bruce Lonsdale žuvo automobilio nelaimėje sausio 22 d. Iš Toronto Broadview-Greenwood atstovo pareigų kovo 2 d. pasitraukė socialistas Bob Rae, išrinktas Ontario NDP socialistų vadų. Rytinio Ontario Leeds-Grenville apylinkė kovo 15 d. neteko konservatoriaus Tomo Cossitto, kurį partijos posėdyje pakirto staigus širdies smūgis. Opozicinės partijos reikalavo nedelsiant išrinkti naujus tų apylinkių atstovus parlamentan, bet valdžios pritarimo susilaukė tik rugpjūčio 24 d. Atrodo, vyriausybė sąmoningai atidėliojo rinkimus dėl sumenkėjusio liberalų partijos populiarumo, laukdama nuotaikų pagerėjimo, kuris betgi nepasirodė. Partijos populiarumas dabar yra nukritęs iki 28%. Socialistų vadas E. Broadbentas pranašauja, kad papildomuose rinkimuose nebus išrinktas nė vienas liberalų kandidatas. Esą Ontario gyventojai parodys stiprų savo nusivylimą vyriausybe. Iš tikrųjų tose apylinkėse liberalai turėjo tik vieną atstovą, kurio praradimas nebus vertas didesnio dėmesio. Nepalyginamai svarbesnis bus liberalų kandidatų surinktų balsų skaičius, galimas jų atsidūrimas paskutinėje vietoje, jeigu tai įvyktų. Tik tokiu atveju būtų galima kalbėti apie visišką Ontario gyventojų nusivylimą liberalų vyriausybe.

Separatistinė Vakarų Kanados partija, angliškai vadinama Western Canada Concept, buvo įsteigta prieš 14 mėnesių, tačiau lig šiol ji turi tik vieną savo narį Albertos parlamente — Gordoną Keslerį. Didele balsų dauguma jis laimėjo papildomus rinkimus vasario mėnesį Olds-Didsbury apylinkėje. Pergalę jam betgi greičiausiai atnešė ne siūlymas atsiskirti Albertai nuo Kanados, o jo populiarumas, pasiektas kaubojiškose varžybose. Red Deer vietovėje įvykusioje separatistinės partijos konferencijoje jis vėl buvo perrinktas vadu, nežymia balsų persvara įveikusiu buvusį partijos pirm. H. Thompsoną. Konferencijoje sąmoningai buvo neišstatyta Kanados vėliava, viešai garbinamas nepriklausomybės Kvebekui siekiantis premjeras R. Levesque. G. Kesleris žada grąžinti Albetai prarastas teises tuose reikaluose, kuriuos dabar tvarko Kanados vyriausybė. Jis taipgi pranašauja, kad referendumą dėl nepriklausomybės atneš susikirtimas su Otava, siekiantis visiškos energijos turtų kontrolės provincijai. G. Kesleris taipgi kalba apie valdinių Kanados bendrovių panaikinimą Albertoje, pilną mokesčių kontrolę šioje provincijoje.

Monopolį turintis Kanados paštas susikirto su Toronto kaimynystėje esančio Markhamo taryba. Lig šiol elektros sąskaitos Markhame gyvenantiems vartotojams būdavo siunčiamos paštu kaip pirmos klasės laiškai. Markhamo taryba pirmoji visoje Šiaurės Amerikoje įsigijo šešis nešiojamus elektroninius skaitytuvus. Jie nustato suvartotos elektros kiekį ir paruošia sąskaitą, kuri tuojau pat įteikiama vartotojui. Kaimyninį Markhamą specialiu vedamuoju gina dienraštis "The Toronto Star". Pasak jo, tokios sąskaitos neturėtų būti laikomos paštui priklausančiais laiškais. Į elektros vartotojo namus turi ateiti tarnautojas patikrinti skaitliuko. Jeigu jis atsineša elektroninį aparatą, išrašantį sąskaitą, kodėl jos ten nepalikti. Būtų juokinga ją parsinešti įstaigon ir paskui paštu siųsti elektros vartotojui vien dėlto, kad pašto vadovai sąskaitas įjungia laiškų kategorijon. Pasak dienraščio, tai yra klaidinga monopolinio pašto ambicija.

• Naujiem skaitytojam "Tėviškės Žiburiai" pirmaisiais metais — tiktai $ 12.

Ateitininkų žinios

Wasagos ateitininkų stovykla praėjo su dideliu entuziasmu. Padėka visiems vadovams: Arūnui Čiuberkiui, Danieliui Mališkai, Jūratei Uleckaitei, Ramūnui ir Laimai Underiams, Ritai ir Kęstučiui Viliams. Padėka šeimininkėms — p. Grybienei, p. Medelienei ir jų padėjėjoms — S. Medelytei ir V. Slivinskaitei. Taip pat dėkojame dr. O. Gustainienei už visą talką.

Rugpjūčio 30 — rugsėjo 6 d.d. vyksta studentų stovykla Dainavoje.

Nuoširdi užuojauta Grasildai Kaknevičienei, ilgametei tėvų komiteto nariai, ir moksleivei R. Kaknevičiūtei bei visai šeimai, mirus Juozui Kaknevičiui. **L. U.**

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B.A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
* Nemokamas namo įkainojimas *
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West Tel.: 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų: 494-0605

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489 - 1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgičius, įkainojant namus ir t.t. LIETUVIAMS NUOLAIDA
Pirmoji lietuviška nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:
13¼% už 90 dienų term. indėl.
13 % už 6 mėn. term. indėlius
13 % už 1 m. term. indėlius
13 % už 3 m. term. indėlius
13½% už pensijų planą
14 % už namų planą
12 % už specialią taup. s-tą
11 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo ..... 19 %
už mortgičius nuo 17¾%

AKTYVAI virš 30 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

SKAITYTOJAI PASISAKO

RECENZIJOS

Kaip gera tinginiams skaitytojams: paskaitai "Tėviškės Žiburiuose" Pr. Naujokaičio knygos aprašymą, ir nebereikia pirkti! O jau buvau betiesianti ranką į Spalio noveles ir Melniko "Gėlių generaciją"... Kai aš studijavau literatūrą, profesoriai jokiu būdu mums neleisdavo knygos apžvalgose pateikti knygos turinio; sakydavo: rašyk apie knygos charakterį ir veikėjus, bet tik neatimk noro knygą skaityti. Matyt, dabar kiti laikai... Dėkoju ir už pastabą, kad aš pati į literatūrą įėjau "per Hamiltono pensininkų klubą". Pensininkų premija buvo trečioji, dėkui jiems, o pirmąją novelę atspaudžiau dar Lietuvoje 1938 metais.

R. K. Vidžiūnienė,
Kalifornija

RADIJO PROGRAMOS LIETUVAI

Vl. R. "Draugo" liepos 10 d. nr. savo "Dviejuose horizontuose" atsiliepė į mano straipsnį, išspausdintą "TŽ" 1982 m. 26 nr. Jis rašo: "... B. Brazdžionis turi suorganizavęs gerą žvalgybą ar palaiko ryšį su sovietų Saugumu, nes per keturis su viršum mėnesių patyrė, kaip "Lietuvos aidų" programos Lietuvoje girdimos". Tai neprofesijonalus ir užgaulus tvirtinimas. Radijo programų srityje dirbantiems nėra reikalo ieškoti pagalbos sovietų žvalgyboje — yra būdų gauti informacijas iš okupuotos Lietuvos ir be sovietinio Saugumo. Ir norėdamas tokių žinių iš jo negausi.

Jei pradėjome siųsti radijo programas į Lietuvą per galingą WRNO, tai yra mūsų laimėjimas. Iki šiol turimos lietuvių programos yra vienokios ar kitokios valdžios globoje ir turi derintis prie jų reikalavimų. Naujoji radijo programa yra privačios iniciatyvos padaras, turintis visiškai laisvas rankas. Ir juo daugiau bus programų okupuotai Lietuvai, juo ryšys su tauta bus stipresnis.

Vl. R. "Drauge" rašo, esą B. Brazdžionio žvalgybos išmintingumu sunku patikėti, nes jis nežino kas darosi vietoje. Girdi, B. Brazdžionis skelbia, kad "Amerikos Balsas" iš Vašingtono per "Izraelį ir satelitus perduoda dvi programas per dieną". Izraelis mano rašinyje visai neminimas — tai paties Vl. R. išmonė. Mano netikslumas tiktai tas, kad "AB" į Lietuvą perduoda kasien ne dvi, o tris laidas — dvi iš ryto ir vieną kartojamą vakarais (15 minučių).

Vl. R. nepataria remti "LA" programos į okup. Lietuvą dėl finansinių ir techninių motyvų. Esą "AB" turi modernią techniką ir lėšas (90 mil. dol. į metus). Ar privačios b-vės neturi modernios technikos? Turi, ir dar kokią! Ją išlaiko programų leidėjai (mes tapome atstovais lietuvių skyriui). WRNO yra nauja stotis, labai gerai girdima ne tik Amerikoje, bet ir visoje Europoje. "AB" jau seniai nebegirdime. Mums nereikia milijonų — galima verstis ir su daug kuklesnėmis sumomis. Svarbu vieningai dirbti ir nekenkti pozityviai iniciatyvai.

Bal. Brazdžionis,
Čikaga

PRAŽIŪRĖTAS ARTIMIAUSIAS KAIMYNAS...

Kai nebeturim nė vieno literatūrinio žurnalo, o ir kultūros žurnalai jau tik retokai bepasirodo, — laimei, apie literatūrą ir naujausias knygas kartais dar parašo savaitraščiai ir vienas dienraštis. Štai "TŽ" 31 nr. buvo įdėti net du geri rašiniai apie knygas. Kritikas Vytautas A. Jonynas labai gyvai ir išmoningai įvertino pomirtinį Aloyzo Barono apsakymų rinkinį, deja, įrodęs, kad juo negalim pasidžiaugti. O rašytojas Pr. Naujokaitis tame pat puslapyje šį kartą visai nusisekusioj recenzijoj aptarė naujausią Antano Gustaičio "eleginių satyrų" rinkinį "Ko liūdi, putinėli?".

Bet pats pirmasis jo recenzijos sakinys mane nustebino. Parašyta: "Mirus Aloyzui Baronui, Antanas Gustaitis liko vienintelis talentingas išeivijos lietuvių satyrinės poezijos kūrėjas..."

Gal nekreiptume dėmesio, jei taip parašytų koks literatūros prašalaitis ar šiaip koks dabartiniais laikais visų galų "specialistas" rašeiva. Bet tai neatleistina keturių storų literatūros istorijos tomų autoriui. Visiškai sutiksim, kaip Naujokaitis vertina A. Gustaitį — tai tikrai stambus, vienas iš iškiliausių, na, talentingas išeivijos poetas humoristas ir satyrikas.

Bet, laimei, ne visai vienintelis ir po Aloyzo mirties.

Gana artimoje Pr. Naujokaičio kaimynystėje tebegyvena ir teberašo dar vienas neabejotinai talentingas išeivijos lietuvių satyrinės poezijos kūrėjas — Leonardas Žitkevičius, kelių rinkinių autorius, anksčiau Runcės Dandierino, vėliau Balio Pavabalio slapyvardžiais. Dar okupacijų metais kaikurios jo satyros virto "liaudies dainomis". Tai gilaus sąmojo ir itin rafinuotos formos poetas.

Kol rašo Antanas Gustaitis ir Balys Pavabalys, tol lietuviško gyvenimo humoristiškumas ir didvyriškas kvailumas tebėra vertingai vaizduojami šių poetų eilėraščiuose.

Bronys Raila,
Los Angeles

Pajieškojimai

Jieškomas **Pranas Kuraitis,** Juozo sūnus, gimęs 1905 m., gyvenęs Toronte. Prašomas atsiliepti jis pats arba žinantieji apie jį šiuo adresu: J. Vaskela, 1625 Bloor St. E., Apt. 1122, Mississauga, Ont. L4X 1S3. Tel. (416)624-4135.

IDEALI VIETA GYVENTI LIETUVIAMS!
VILLA NOVA PLANTATION
Daytona Beach, Florida

Lietuvių korporacija stato 126 dviejų augštų sujungtus namus (townhouses). Du miegamieji, 1 1/2 vonios, savas kiemas. 3 mylios nuo Antlanto, dvi autobusų linijos nuvažiuoti į pajūrį, krautuves, ligonines, aerodromą.

KAINA — nuo 35.990 dolerių. Rašykite:

Vytenis Ramanauskas arba Algirdas Alksninis,
Halifax Designer Homes, Inc.,
607 Lemon St., PORT ORANGE, Fla. 32019, USA

Arba skambinkite "collect" darbo metu
(904) 788-6017.

TORONTO MIESTAS

ATMATŲ IŠVEŽIMO TVARKARAŠTIS

1982 metų rugsėjo 6, pirmadienį — valstybinė šventė

1982 m. rugsėjo 6, pirmadienį, nebus atmatų išvežimo.

Reguliarus pirmadienio (rugsėjo 6) atmatų išvežimas bus atliktas antradienį — rugsėjo 7.

Reguliarus antradienio (rugsėjo 7) atmatų išvežimas bus atliktas trečiadienį — rugsėjo 8.

Rugsėjo 8, trečiadienį nebus išvežami laikraščiai ir sunkūs daiktai.

Palaikykite laikraščius ir sunkius daiktus trečiadieniui — rugsėjo 15.

PASTABA. Toronte yra 18 stiklinių ir metalinių šukių perdirbimo sandėlių. Birželio mėnesį buvo surinkta 414 tonų laikraščių, 28 tonos stiklo ir 5 tonos skardos. Smulkesnių informacijų teirautis **telefonu 367-7742.**

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
viešųjų darbų viršininkas

Pūkinės antklodės

- ***geriausia kokybė***
- ***žemiausios kainos***
- ***10 metų garantija***

Regular shell (100% medvilnė)

Twin (158x218 cm)	$145.00
Double (200x218 cm)	$179.00
Queen (218x218 cm)	$199.00
King (264x218 cm)	$239.00

Delux shell (lengva ir ypatingai švelni)

Twin	$159.00
Double	$199.00
Queen	$225.00
King	$269.00

Priimami užsakymai paštu – pristatymas betkur Amerikoje. Pristatymas be užmokesčio "Tėviškės Žiburių" skaitytojams.

ARTEX BEDDING Co.
535 Brant Street, Burlington, Ont., Canada L7R 2G6
Tel. (416) 634-6022

Guelph, Ontario

PO SUNKIOS LIGOS mirus veterinarijos dr. Broniui Znotinui, artimieji draugai, pažįstami ir giminės savo aukomis įrašė jį Kanados Lietuvių Fonde. Aukojo $40 — D. Zulonienė; $25 — K. E. Norkai; po $20 — dr. A. Razma, J. E. Steibliai, A. Verbickas; po $15 — K. Meškauskas, A. S. Sakai; po $10 — A. K. Aperavičiai, J. Kriščiūnaitis, V. Bartninkas, J. Laugalienė, Al. Mitkevičius, J. B. Tamulioniai; $5.59 — K. Lukošius. Visiems prisidėjusiems savo aukomis nuoširdžiai dėkojame. **KL F**

Calgary, Alberta

ETNINIŲ GRUPIŲ FESTIVALIS. Kasmet rugpjūčio pradžioje Princess saloje Kalgario miestas ir Arts Council surengia Kanados etninių grupių festivalį su tautiniais šokiais, liaudies meno dirbiniais, valgiais. KLB Kalgario apylinkės valdyba buvo parengusi lietuvių dirbinių, paveikslų, knygų ir fotografijų skyrių. Valgių ir gėrimų stalas buvo gausus moterų paruoštais skanumynais ir lankytojų noriai lankomas.

Padidėjus imigracijai iš Azijos ir Pietų Amerikos, europiečių grupės nebėra vyraujančios, bet surasti savo grupę gerai pasirodant visada miela.

LINKSMOS VESTUVĖS. Petro ir E. Devenių duktė Alma ištekėjo už Bruce Eamer. Po vestuvių jaunieji išvyko povestuvinei kelionei į Bermudos salą.

P. E. Deveniai, atsisveikindami su dukra, iškėlė gražias vestuves, sukviesdami dukters ir žento draugus, drauges, gimines ir savo šeimos draugus.

Prieš mėnesį priešvestuvinis susipažinimas ir vestuvių paskelbimas buvo suruoštas pas jaunosios tėvus, padedant Aldonai Tarvydienei, Idai Barutai, V. Grigienei. Tie patys kviestieji svečiai ir giminės iš toli atvyko į vestuvių iškilmes. Vestuvių apeigas atliko ir šv. Mišias atnašavo St. Bernadette parapijos klebonas.

Ant altoriaus jaunieji padėjo gėlių. Jaunosios gėlės turėjo rūtos šakelę ir lietuviškos vėliavos spalvų žiedus. Jaunojo gėlės — raudonos rožės.

Vestuvių pokylis buvo užsakytas "Al San Centre" patalpose. Iškilmėms vadovavo jaunosios brolis Petras. Jis supažindino svečius su jaunųjų susipažinimo nuotykiais ir būsimais bendro gyvenimo planais. Visiems šeimos šventės dalyviams už jaunavedžių pagerbimą ir dovanas padėkojo tėvai ir patys jaunieji. Maldą prieš valgį lietuviškai ir angliškai sukalbėjo A. Nevada. Jaunuosius sveikino krikšto tėvas A. Dabulis. Vestuvių stalą puošė svočios Aldonos Tarvydienės atvežtas iš Lietuvos raguotis-tortas, kuriuo visi domėjosi ir ragavo.

Almos ir Bruce Eamer vestuvių prisiminimas išliks vestuvių parašuose, nuotraukose ir gražių įspūdžių gausume. Gražiai jaunųjų porai visi linki sėkmės, sveikatos ir laimingo gyvenimo. **A.**

KALGARIO APYLINKĖS aukos Tautos Fondui. S. Salokas $40, L. Bruzga $20, A.G. Klimavičius $20, C. L. D. $20, J. Vyšniauskas $20, P. Gluoksnys $20, K. Slavinskas $10, S. Sinkevičius $10, K. Leknickas $10, Kvietys $10, A. Krauss $10, I. Stankevičius $10, I. Bruzga $10, P. Devenis $5, V. Dubauskienė $5, A. P. Nevada $25. Iš viso $245.

Visiems aukotojams Tautos Fondas Kanadoje reiškia nuoširdžią padėką. **T.F.**

Thunder Bay, Ontario

A. a. JONAS MOCKUS. Neseniai mirė Joana Paulionytė. Netrukus staigiai mirė širdies priepuoliu Jonas Mockus, 63 metų amžiaus žemaitis, gabus meniškų dalykų drožinėtojas. Buvo pašarvotas Black Funeral laidotuvių namuose. Maldas prie karsto atliko prel. J. Stankevičius, lenkų Šv. Kazimiero parapijos klebonas. Jis palydėjo velionį ir į Mountainview katalikų kapines. Gėles laidotuvėms parūpino P. Balionis, p. Krugeris ir p. Petras.

Laidotuvėse dalyvavo ir velionies atminimui aukojo "T. Žiburiams": H. Poškus, P. Ramonas, St. Gimbutis, p. Erslovas, p. Bružienė, Charles Jakis, V. Balčytis, Jonas Zigmantas, p. Simonaitis, dr. E. Jasevičiūtė, p. Stonys, p. Kazlauskas. Iš viso suaukota $55.

Ilsėkis, mielas Jonai, šioje šiaurinėje Ontario žemėje, kurioje gyvenai ir kurios miškuose dirbai apie 30 metų.

Dr. E. Jasevičiūtė

Red. pastaba. Dėkojame už įvykio aprašymą ir aukas lietuviškai spaudai. Sekančiame pranešime prašome pažymėti, kada a. a. Jonas Mockus mirė, kada palaidotas ir koks likimas jo paliktų drožinių.

Winnipeg, Manitoba

KLJS PIRMININKĖ APLANKĖ WINNIPEGO LIETUVIUS. Baigiantis Folkloramai, atvyko iš Toronto Zita Bersėnaitė. Ji ne tik padėjo vakare mūsų paviljone, bet ir sekmadienį, rugpjūčio 15 d., po pamaldų padarė pranešimą. Nemažai žmonių buvo susirinkę Folkloramos užbaigos vaišėms. Tuoj po jų Zita padarė pranešimą apie mūsų jaunimo veiklą. Ji kvietė išrinkti atstovą iš Winnipego į pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, kuris įvyks 1983 m. liepos 1-24 d.d. Taip pat pakvietė atstovus vykti į tarybos narių suvažiavimą Toronte ir Kanados Lietuvių Dienas Montrealyje spalio 8-10 d.d.

Baigdama pranešimą, viešnia KLB krašto valdybos vardu įteikė medalį mielam mūsų klebonui kun. J. Bertašiui už jo nuopelnus lietuviškame darbe. Tikrai šis kunigas vertas medalio kiekvienais metais už pastoracinį ir organizacinį darbą. Būdamas Šv. Kazimiero šventovės ir salės šeimininku, jis ne tik leidžia šiomis patalpomis naudotis kiekvienam prašančiam, bet ir padeda kuo tik gali. Pvz. kad ir Folklorama tik jo pagalbos dėka įmanoma įgyvendinti mažoje mūsų kolonijoje. Esame laimingi, turėdami jį Winnipege.

Baigusi pranešimą, Z. Bersėnaitė susirinkusiems išdalino keletą KLJS aplinkraščio numerių. Tai gražiai išleistas leidinys ir labai imponuojantis mūsų jaunimo nuveiktais ir numatomais nuveikti darbais. **Ev. f.**

London, Ontario

ŠILUVOS MARIJOS PARAPIJOS — Švč. Mergelės Marijos šventė iškilmingai švenčiama rugsėjo 12, sekmadienį, 4 v.p.p. Kviečiami dalyvauti visi lietuviai, gyvenantieji Londone ir už Londono.

"PAŠVAISTĖS" CHORAS, vadovaujamas muz. Ritos Vilienės, pradėjo repeticijas trečiadieniais, 7 v.v., parapijos salėje.

ŠEŠTADIENINĖ LIETUVIŲ MOKYKLA ruošiasi pradėti mokslo metus. Mokyklos vedėjas L. Eimantas kviečia tėvus registruoti savo vaikučius į lietuvišką mokyklą tel. 438-7305. Pamokos šeštadieniais — nuo 9 v.r. iki 12.30 v. p.p. St. John's mokyklos patalpose.

PENSININKŲ KLUBO, kuriam energingai vadovauja V. Gudelis, susirinkimas įvyks rugsėjo 16, ketvirtadienį, 4 v.p.p. **koresp.**

SAVIVALDYBINIS SURAŠINĖJIMAS

Pradedant 1982 metų rugsėjo 7 diena, surašinėtojas, turįs atitinkamą asmens pažymėjimą, atvyks į jūsų namus keliom minutėm patikrinti pagrindinių žinių, reikalingų nustatyti:

- **jūsų teisei balsuoti savivaldybės ir švietimo vadybų rinkimuose, kurie bus šių metų lapkričio 8 dieną;**
- jūsų nuosavybės mokesčiams — viešųjų ar atskirųjų mokyklų sistemai;
- provincinės vyriausybės paramai, skirtai sumažinti mokesčiams;
- paruošti prisiekusiųjų teismo kandidatų sąrašams; ir
- sudaryti informacijai, reikalingai kitiem savivaldybių reikalam.

Surašinėtojas turi įrašyti tokias žinias, kaip vardas bei pavardė, amžius, nuosavybė (pvz. savininkas ar nuomininkas), švietimo mokesčiai, visų šeimos narių gyvenamoji vieta.

Šiais metais kaikuriose srityse surašinėtojai taipgi klaus, ar norite įrašydinti savo pavardę į rinkikų sąrašą prancūzų kalbos mokykloms.

Kai atsilankys surašinėtojas, patikrinkite ar jo įrašyta informacija surašinėjimo lape yra tiksli. Jei ne, pataisykite ir patikrinkite pakeitimus.

Jei nebūsite namie, surašinėjimo lapas bus jums paliktas. Jei reikalingi pataisymai, padarykite juos ir išsiųskite surašinėjimo lapą kaip galima greičiau atitinkamame ir iš anksto apmokėtame voke, kuris yra pridėtas prie surašinėjimo lapo. Papildomų informacijų teiraukitės vietinėje įkainojimo įstaigoje (assessment office).

Ministry of Revenue
Ontario

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.

2 Jane St., suite 303
Toronto, Ontario
M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 233-0303

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5

Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• NAMAI • ŪKIAI • ŽEME

Antanas Genys	231-2839
Bronius Ščepanavičius	274-4313
Vacys Žižys	232-1990

Įstaigos (416) 233-3323

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Scenoje

Mėgstančiame ginklu spręsti reikalus Texase vaikas klausia:

— Tėveli, kodėl tas dainininkas scenoje visą laiką svyruoja į šalis?

— Į judantį taikinį sunkiau pataikinti, sūneli.

• Edisonas mokykloje buvo tinginys, todėl jam teko gerokai padirbėti prie įvairių išradimų.

Paskutinė šiais metais

Ekskursija į Vilnių

Rugsėjo 29 — spalio 8

Smulkesnių žinių teirautis žemiau nurodytu adresu ar telefonu

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Anapilio sodybai paaukojo $1,000.00 — Bronė Baltrušaitienė savo vyro a.a. dr. Jono Baltrušaičio atminimui.

— Parapijos skoloms numokėti aukojo: $200.00 — V. V. Baliūnai (a.a. Onos Baliūnienės ir Eugenijos Staškevičienės atminimui); $100.00 — Kazys Mikšys iš Hamiltono, Metro Medical Laboratory Ltd. (a.a. Aldonos Yčienės laidotuvių proga, vietoj gėlių); $50.00 — D. K. Lazauskai (a.a. plk. Aleksandro Katchės laidotuvių proga, vietoj gėlių), Albina Kriaučiūnienė.

— Ruošiasi tuoktis: Marcus M. Jennings su Dalia Petkute.

— Rugsėjo 5, sekmadienį, 10 v.r. Wasagoje bus laikomos paskutinės šios vasaros Mišios.

— Mišios rugsėjo 5, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Zuzaną Aukžemienę, 11 v.r. — už a.a. Veroniką Brokaitytę, Wasagoje 10 v.r. — už parapijas.

Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas rugsėjo 5, sekmadienį, 9.30 v.r., laikys kun. P. Dilys.

— Konfirmandų pamokos — kas pirmadienį, 7 v.v., šventovėje.

— Tarybos-valdybos posėdis — rugsėjo 12, sekmadienį po pamaldų, V. Dauginio įstaigoje.

— Moterų draugijos susirinkimas — rugsėjo 19, sekmadienį po pamaldų, pas O. Krygerienę, 146 Sybelle Dr., Oakville.

— Pamaldos angliškai kalbantiem parapijos nariam — rugsėjo 12, sekmadienį, 2 v.p.p.; laikys kun. E. Hahn.

— Konfirmacija bus reformacijos sekmadienį, spalio 31 d.

— Kun. P. Dilys grįžo iš pasaulinio reformatų suvažiavimo Otavoje. Kartu su juo dalyvavo ir M. G. Šernas. Abu buvo pilnateisiai atstovai.

— Pastoracinių patarnavimų reikalais prašoma kreiptis šventovės raštinėje kas sekmadienį nuo 8.30 iki 9.30 v.r. pas kun. P. Dilį arba skambinti raštinės tel. 766-1424, namų — 588-1130.

Lietuvių Namų žinios

— LN valdyba rugpjūčio 19 d. posėdyje svarstė LN 30-mečio minėjimo ir įstatų pakeitimo reikalus. Priimti trys nauji nariai: Mečys Zubrickas, Eginhart-Leonas Ehlers ir Viktoras Slapšys.

— Rugsėjo 19 d. LN Mindaugo menėje 3 v.p.p. kun. dr. J. Šarauskas skaitys paskaitą "Dabartinės veiklos metodų efektingumas ateityje".

— Pasibaigus vasaros atostogoms, LN patalpose pagyvėjo veikla, todėl LN administracija nori, kad visos organizacijos ir grupės iš anksto praneštų kuriose patalpose ir kuriomis dienomis bus daromos sueigos, repeticijos ar susirinkimai.

— Per paskutinius 3 savaitgalius LN lankėsi svečiai: iš Čikagos — J. Pažeriūnas, F. J. ir A. Kavaliauskai, K. Smalenskas, B. Zeikienė; iš Argentinos — A. Skrebutėnas; iš Albertos — S. ir G. Noreika; iš Floridos — K. Arlauskienė, J. Baranauskienė, A. Diškėnas, J. Gasilėnas ir P.Balčiūnas; iš Montrealio — J. Paukštaitis; iš Otavos — V. Paukštaitis; iš Kalifornijos — J. Anderson; iš Klevelando — S. Rydelienė; iš V. Vokietijos — kun. A. Duese ir ponia, E. H. ir G. Liepos; iš Baltimorės — M. Noreikienė; iš Kalgario — J. Kvietytė-Young; iš Venecuelos — R. Korsakas; iš Pembroke — A. ir S. Kiškiai; iš Paris, Ont. — P. Česnulis, iš Dayton, Ohio — J. A. Kvietys.

— Teatras "Aitvaras" pradėjo savo repeticijas antradieniais Vytauto menėje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pradedant ateinančiu sekmadieniu vakarinės Mišios bus 7 v. (vasaros metu buvo 8.30 v.v.).

— Kun. A. Grauslys, kuris praleido visą rugpjūčio mėnesį mūsų parapijoje ir per visus sekmadienius sakė pamokslus, išvyko į Čikagą. Jam už pagalbą nuoširdi padėka.

— A. a. Juozas Janušaitis, 72 m., miręs V. Vokietijoje, yra pašarvotas Turner & Porter laidotuvių namuose Roncesvalles Ave. Maldos prie karsto ketvirtadienį, 8 v.v., laidotuvės iš mūsų šventovės — penktadienį, rugsėjo 3 d., 10 v.r. Toronte paliko keturias dukras: Hildą Simanavičienę, Birutę Biretienę, Alfredą Malinauskienę, Ireną Woodham su šeimomis ir seserį Magdaleną Tarvydienę Hamiltone.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šventoji valanda — 7 v.v., Mišios — 7.15 ir 8 v. ryto ir 7.30 v.v. Prieš visas Mišias klausoma išpažinčių. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose su Švenčiausiu, iš anksto susitarus.

— Parapijos choro repeticija — rugsėjo 9 d., 7.30 v., parapijos patalpose.

— Mišios mišriom šeimom ir nemokantiems lietuviškai bus laikomos anglų kalba kas sekmadienį 10 v. pradedant rugsėjo 12 d.

— Ruošiasi tuoktis Aldona Levišauskaitė su Eric Kitching.

— Susituokė Vytas Stončius su Melinda MacDonald ir Loreta Kunnapuu su Craig Piitz.

— Dail. Alfonso Dargio parodą rengia KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyrius spalio 16-17 d.d. Parodų salėje.

— Parapijai aukojo: A. B. Rickevičiai $200, R. C. Statulevičiai $125, L. Kunnapuu $50, E. P. Lapinskai $50, A. R. Ulbos $50; Religinei Lietuvos Šalpai V. Matulaitis $70.

— Mišios rugsėjo 5, sekmadienį, 8 v.r. už Edvardą Stankaitį, 9 v. už Julių Pargaliauską, 10 v. už Julių Pargaliauską ir tretininkų intencija, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Marcelę ir Praną Jonušus.

— 800 metų nuo Šv. Pranciškaus Asyžiečio gimimo sukakties metų užbaigimo iškilmei lapkričio 21 d. parapijos taryba yra pakvietus Klevelando ansamblį "Grandinėlė".

IŠNOMOJAMAS vienam asmeniui jaukus butelis iš dviejų kambarių ir virtuvės su baldais. Skambinti tel. 762-6172 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto darbus — lauko ir vidaus dažymus, medžio ir t. t. Skambinti po 7 v.v. tel. 532-3410 Toronto, Ont.

JIEŠKAU nuomoti buto (lietuvis) su garažu automobiliui. Skambinti 534-2021 Toronte dienos metu.

ORKESTRAS, grojantis lietuvišką ir modernią muziką šokiams, vestuvėms, baliams. Skambinti DANAI 822-3791 po 6 v.v. Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

JIEŠKOME MOTERS, kuri sutiktų saugoti 5 mėnesių vaiką mūsų namuose (Bloor-Royal York) darbo dienomis, pradedant spalio mėnesiu. Prašome skambinti Nijolei tel. 239-7226 Toronte.

IŠNUOMOJAMI du kambariai, virtuvė ir prausykla antrame augšte netoli Lietuvių Namų. Skambinti tel. 537-3060 Toronte.

HIGH PARK RAJONE išnuomojami du kambariai ir virtuvė IIIme augšte. Skambinti tel. 762-8072 Toronte.

JONAS BANYLIS atlieka visus namų remonto darbus: staliaus, grindų dėjimo, keramikos plytelių, atnaujina virtuves, prausyklas ir kt. Skambinti po 5 v.p.p. tel. 690-4473 Toronte.

LIETUVIŠKA
gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

European Catering
Europietiškas patarnavimas įvairiems parengimams Toronte ir už Toronto ribų. Parūpinam salę, muziką, gėles, gėrimus.
Skambinti: A. Gataveckienė arba Al. Baris tel. 535-0164 arba 535-1258 Toronte.

LIETUVAITEI GIMNAZISTEI nerūkančiai reikalingas butas su maistu, susidedantis iš dviejų kambarių — miegamojo ir salono. Turi būti netoli Humberside gimnazijos arba požeminio traukinio. Prašome skambinti (collect) tel. 1-895-7530 Algiui Dudai.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

Pianino technikas
A. BRIČKUS
gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti
255-9924

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA

kviečia jaunimą tarp 18 ir 30 metų amžiaus kandidatuoti į

V PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO ATSTOVUS

Kongresas įvyks 1983 m. liepos 1-24 d.d. Šiaurės Amerikoje.

Kandidatai turi užsiregistruoti iki 1982 m. rugsėjo 10 d. kandidato apylinkės rinkiminėje komisijoje. Atstovai turi būti išrinkti iki 1982 m. rugsėjo 26 d. Kandidatavimo blankai gaunami KLB apylinkės valdyboj jūsų vietovėje. Informacijas teikia Zita Bersėnaitė, 1058 College St., Apt. 2, Toronto, Ontario M6H 1B1. Telefonas (416) 588-1343.

KANADOS LIETUVIŲ KOMITETAS ŽMOGAUS TEISĖMS GINTI

praneša, kad yra platinami ženklai lietuvių politiniams kaliniams garsinti ir šiai neteisybei kelti viešumon.

Ženklai tinka klijuoti ant vokų. Toje ženklų serijoje yra atvaizdai šių politinių Lietuvos kalinių:
Genovaitės Navickaitės, Juliaus Sasnausko, dr. Algirdo Statkevičiaus, inž. Vytauto Vaičiūno
Keturių ženkliukų kaina — $1.00. Jie gaunami Anapilio ir Prisikėlimo parapijų knygynuose.
Galima užsisakyti raštu šiuo adresu:

KLKŽYG – KOMITETAS, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8, Canada

KLKŽTG ir toliau priima aukas politiniams kaliniams ginti.

Kanados Lietuvių Komitetas Žmogaus Teisėms Ginti

Išvyka laivu

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos Otavos skyrius, norėdamas sutelkti lėšų Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui, rengia išvyką laivu "Marių laimė" rugsėjo 18, šeštadienį. Laivas išplauks Otavos upe nuo Chateau Laurier 20 v. ir grįš 23 v. Bus linksma programa, užkandžiai, veiks baras. Kaina — $10 asmeniui. Bilietus įsigyti Toronte — pas Ž. Šilininkaitę (tel. 766-4948), Montrealyje — pas J. Adamonytę (tel. 256-5355), Otavoje — pas R. Šiūlytę (tel. 235-2145). Siunčiant čekius Otavon, rašyti: Rūta Šiūlys, 203 Percy St., Ottawa, Ont. K1R 6E7. Vietų skaičius ribotas. Bilietus įsigyti reikia iki rugsėjo 10 d.

Augštesniųjų Lituanistinių Kursų registracija šiemet bus rugsėjo 20-21 dienomis, 6-8 v.v., įprastinėje kursų vietoje West Park Secondary School (Bloor ir Dundas gatvių kampas).

Veiks, kaip ir pernai, 11, 12 ir 13 užskaitų klasės ir lietuviškai nemokančių klasė. Dirba tie patys mokytojai: A. Rinkūnas, G. Paulionienė ir V. Matulaitis.

Mokestis už mokslą Toronto miesto švietimo vadybos šiemet nustatytas toks: metropolinio Toronto gimnazijas lankantiems — $20, mokiniams, gyvenantiems už metropolinio Toronto ribų — $236, lietuviškai nemokančių klasę lankantiems — $30. Už Toronto ribų gyvenantiems bent dalis mokesčio bus sumokama iš lietuvių fondų.

Kursų vedėjas

Lietuvos vaizdus rodė 47 Toronto televizijos kanalas rugpjūčio 28 d., 8 v.v., programoje "German Caroussel". Per maždaug 10-15 min. buvo parodyti Vilniaus ir Kauno vaizdai, daugiausia šventovės ir kunigų seminarija Kaune. Su vaizdais buvo jungiami ir atitinkami paaiškinimai. Po to buvo rodomi Olandijos vaizdai.

PALM BEACH, FLORIDA parduodamas arba išnuomojamas vieno miegamojo butas bendranamyje (condominium) prie jūros kranto pilnai įrengtas labai patogioje vietoje. Teirautis Toronte tel. 223-4319.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

DLK VYTENIO ŠAULIŲ KUOPA Melburne, Australijoje, skelbia vajų: "KURKIME TIK LIETUVIŠKAS ŠEIMAS!" Piršlys Vytenis padės Jums surasti pageidaujamą lietuvių kilmės asmenį net ir kituose žemynuose. Todėl kas jieško gyvenimo draugės ar draugo, terašo Vyteniui, pridėdami trumpą savo biografiją, pageidavimus, slapyvardį ir adresą. Laiškus rašykite lietuviškai arba kita kalba. Išlaidoms padengti pridėkite pusę vienos dienos uždarbio auką vieneriems metams laiko. Adresas: Vytenis, P. O. Box 4861, Melbourne 3001, Victoria, Australia.

Š. m. rugsėjo 19, sekmadienį, 3 v. p. p., Toronto Lietuvių Namuose rengiama

PASKAITA

tema "Dabartinės veiklos metodų efektingumas ateityje"

Paskaitininkas: **KUN. DR. JURGIS ŠARAUSKAS**

Po paskaitos dalyviams bus proga pateikti klausimus
Įėjimas — laisva auka

Rengėjai: ***Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga ir Toronto Lietuvių Namų kultūros komisija***

Toronto Lietuvių Namų svetainei "Lokys" reikalingi tarnautojai

nuolatiniam ir nepilnalaikiam darbui. Darbo valandos – nuo 6 v.v. iki 2 v.r. Kreiptis į Lietuvių Namų reikalų vedėją telefonu 532-3311.

Propagandinis okupuotos Lietuvos laikraštis "Gimtasis Kraštas" 1982.VIII.12 antrą kartą išspausdino informacinį pokalbį su dail. Jurgiu Račkumi. Ten rašoma: " 'Tėviškės' draugijos kvietimu keturias savaites Tarybų Lietuvoje viešėjo Jurgis Račkus — žinomas dailininkas iš Kanados". Tai antras dailininko apsilankymas po trejų metų. Ta proga Vilniuje buvusi surengta jo grafikos paroda. Iš pokalbio matyti, kad dail. J. Račkus yra užsimojęs plėsti bendradarbiavimą su okup. Lietuvos dailininkais — surengti Kanadoje platesnio masto jų darbų parodą. Jis dalyvavo tenykščių dailininkų suvažiavime ir tarėsi su nauja jų valdyba, kuriai pirmininkauja dail. K. Bogdanas.

"Toronto Star" rugpjūčio 21 d. laidoje išspausdino H. Lapo laišką, kuriame rašoma, kad prie sovietų tiesiamo dujotiekio dirba politiniai kaliniai, jų tarpe Julius Sasnauskas. Dujotiekio linijos srityje esą net septyni priverstinio darbo lageriai. Apie tai informavęs Sacharovo komitetas Kopenhagoje. Vakarų Europos valstybės, finansuodamos sovietinio dujotiekio tiesimą, remia sovietinę priespaudą.

KL Katalikių Moterų Dr-jos Prisikėlimo skyrius gautą pelną iš poezijos ir kanklių muzikos popietės paskyrė Kanados Lietuvių Komitetui Žmogaus Teisėms Ginti. Toronto "Volungės" choras savo metinio koncerto pelną taip pat paskyrė minėtam komitetui, kuris rūpinasi politiniais Lietuvos kaliniais bei jų šeimomis. Komitetui šiuo metu vadovauja dr. M. Uleckienė. Komitetas yra labai dėkingas už gautą paramą.

Juozas Burauskas, Suvalkų trikampio lietuvis, atvyko į Torontą nuolatiniam apsigyvenimui Kanadoje. Jis, besilankydamas V. Vokietijoje, nusprendė nebegrįžti į Lenkiją dėl paskelbto karinio stovio. Sąlygas atvykimui į Kanadą ir reikalingas garantijas sudarė būrelis čia gyvenančių punskiečių. Išmokęs anglų kalbą, numato dirbti savo srityje — yra elektronikos inžinierius. Jis yra baigęs lietuvišką Punsko gimnaziją ir vėliau studijavęs Bydgoščio universitete. Dirbo amerikietiškų firmų pagamintų elektronikos įrenginių srityje.

Svečiai. "TŽ" aplankė skautininkas Česlovas Kiliulis iš Bostono, lydimas Kanados skautų veikėjo V. Skrinsko. Svečias yra skautybės fondo pirmininkas, sutelkęs stambią sumą skautų veiklai. — Juozas Lukoševičius su žmona iš Montrealio, lydimi L. Girinio-Norvaišos.

Toronte gauta žinia, kad prie sovietų tiesiamo dujotiekio į V. Europą yra priversti dirbti politiniai kaliniai, kurių eilėse yra ir lietuvių. Štai keletas lagerių dujotiekio (Permės) srityje: Urangoi, Surgut, Ustj-Tschim, Tjumen, Tawda, Isbit, Lyswa. Kas žino tuose lageriuose laikomų ar ten buvusių lietuvių politinių kalinių pavardes, malonėkite pranešti "TŽ" redakcijai.

Aldona Švainauskienė, įvertindama lietuviškos spaudos padėtį, atsiuntė "TŽ" $25 paramą su prierašu: "Su dideliu malonumu ir įdomumu skaitau "TŽ".

Sukaktuvinė skautų stovykla iš Romuvos stovyklavietės atsiuntė "TŽ" sveikinimą, pasirašytą vadovų. Sveikinimas gautas ir iš Europos lietuvių skautų stovyklos Britanijoje.

Tragiškoje nelaimėje žuvus a.a. Danai Simanavičiūtei-Ostafin ir jos vyrui Edvardui, giminės, pažįstami bei artimieji draugai juos įrašė savo aukomis į Kanados Lietuvių Fondą. Aukojo dr. dr. Uleckai $50; J. Bersėnas $32; po $30: H. G. Lapai, J. I. A. Morkūnai; po $25: dr. A. & B. Spudai, V. A. Bersėnas; po $24: G. Leskauskas, J. & G. Leskauskas; po $20: V. I. Ignaitis, K. Pauplis, J. Didžbalis, A. Čepaitis, A. E. Lorencai, A. J. Lukošiūnai, S. Čepas, St. A. Viskantas, J. Pleinys, M. Yokubynienė, J. Steiblys, R. & M. Wojtyszyn; po $15: A. S. Sakai, V. J. Jasinevičius; po $10: K. Gaputis, L. Balsys, T. L. Tamašauskas, B. A. Arūnai, A. Gaurys, G. Ciaucionis, O. Svarinskas, V. Plečkaitis, S. Jokūbaitis, B. T. Stanuliai, V. Sendžikas, E. Šlekys, Z. Dobilas, J. Astrauskas, B. J. Sriubiškiai, O. J. Kirvaičiai, B. Saplys, V. Aušrotas, J. Arštikaitis, S. Vaitkus, B. K. Žutautai, A. M. Bumbuliai, U. Paliulytė, Z. A. Underiai; po $5 ir mažiau: M. Meiliūnas, B. Jonynienė, K. Čepaitis, B. Mackevičius, J. Vaitkus, D. Gaputytė, M. Putrimas, O. Duobaitienė, K. Lukošius.

Papildomi kaltinimai rugpjūčio 24 d., buvo pateikti Albertui-Helmutui Raucai augščiausiame Ontario teisme. Jis kaltinamas įsakęs sunaikinti 11.584 žydus Kaune 1941-1943 m. Kaltinamojo advokatas W. Parker pareiškė, kad tuos kaltinimus pateikusi V. Vokietijos vyriausybė ir reikalaujanti A. H. Raucą perduoti V. Vokietijos teismui. Jo byla būsianti sprendžiama rugsėjo 20 d. Kaltinamasis buvo paleistas iš kalėjimo už $150.000 užstatą, bet saugumo sumetimais pasiliko kalėjime. Pateikus naujus kaltinimus, vėl reikia teismo sprendimo dėl paleidimo iki teismo. A. H. Rauca yra 73 m. amžiaus, buvęs Vokietijos pilietis, 1956 m. tapęs Kanados piliečiu.

A. a. Rimo Klevo mirties vienerių metų sukakties proga jo tėvai Eugenija ir Leonas Klevai paaukojo "T. Žiburiams" $100. Dėkojame už duosnią paramą.

Staiga mirus Toronto lietuvių bendruomenės darbuotojui ir žurnalistui a.a. Anicetui Lukošiui, giminės, draugai ir pažįstami įrašė jį į Kanados Lietuvių Fondo narius. Aukojo po $25: J. Dambaras, Lietuvių Žurnalistų S-ga Kanadoje; po $20: V. A. R. Kulniai, V. Petraitis; po $10: V. Aušrotas, L. Balsys, G. Adomaitienė, J. Bersėnas, P. Gulbinskas, W. S. Kuzmas, Stp. Varanka; $5: J. Vaitkus.

A. a. Aniceto Lukošiaus laidotuvių dienomis surinkta aukų: Tautos Fondui — $605, Kanados Lietuvių Fondui — $165, lietuvių spaudai — $140. — A. a. Danos Simanavičiūtės ir Edvardo Ostafin laidotuvių proga Tautos Fondui paaukojo $20 P.K.B.

Stasys Grigaliūnas, buvęs "Paramos" bankelio vedėjas, nuo š. m. gegužės 1 d. yra pasitraukęs į pensiją. Nauju vedėju pakviestas Eduardas Stravinskas, 33 metų amžiaus, anksčiau dirbęs kanadiečių bankuose. Jis yra "Aušros" sporto klubo narys, gyvai besidomintis sportu.

Vytas Biliūnas iš Floridos, seniau gyvenęs Toronte, aplankė savo pažįstamus Toronte, Londone ir kitur. Taip pat aplankė "T. Žiburius", lydimas kun. T. Degučio, OFM.

PADĖKA

Lietuvių Tautodailės Instituto Toronto skyrius dėkoja prisidėjusiems darbais ar pagalba prie surengimo "Vilniaus" paviljono parodos, už kurią laimėjome pirmą vietą. Dėkojame už paskolinimą skulptūrų — dail. Jokūbui Dagiui, už keramikos darbus — ponioms Valentinai Balsienei ir Sofijai Pacevičienei, už šiaudinukus — seselei Jonei.

Išskirtinas ačiū Vladui Nakrošiui už padėjimą suvežti ir sukabinti rodinius.

LTI Toronto skyriaus valdyba

BOOKBINDING STUDIO
"SAMOGITIA"
(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero parapijoje. — Nors klebono kun. dr. F. Jucevičiaus išleistuvės jau įvyko, tačiau dar radome ir šį sekmadienį jį parapijos šventovėje. Mišių metu jis pranešė, kad naujasis par. klebonas kun. Stasys Šileika, salezietis, jau lankėsi parapijoje ir oficialiai ją perėmė parapijos komiteto posėdyje, įvykusiame š. m. rugpjūčio 20 d. klebonijoje. Tuo tarpu, jam dar nesant, buvęs klebonas mums jį pristatė laiško forma. Su atvykstančiu nauju klebonu nuo parapijos nuslinko didysis rūpestis, kuris ją slėgė per pusę metų! — Buvusio mūsų klebono žvilgsnis jau seniai buvo nukreiptas į Romą, iš kurios jis buvo atvykęs. Mišių metu nevienas parapijietis meldėsi už išvykstantį mūsų kleboną, už jo laimingą ateitį. — Mišių pabaigoje klebonas dar padėkojo už visa gera parapijiečiams. Visus esančius šventovėje palaimino. — Gėles prie altorių paaukojo p. Asipavičių ir p. Kalpokų šeimos.

Sk.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Trumpalaikius indėlius	13-13.5%	Nekilnojamo turto
Terminuotus vienerių metų indėlius	14.0%	Asmenines ir prekybines
Uždarus terminuotus vienerių metų indėlius	14.5%	Paskolas mirties atveju apdraustos iki $10,000
Specialias taupomąsias sąskaitas	13.0%	
Taupomąsias sąskaitas su drauda iki $2,000	11.0%	
Čekių sąskaitas	6.0%	

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

	1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 — 3	
Ketvirtadieniais	12 — 8	6 — 8
Penktadieniais	12 — 6	12 — 6